

**“BANK OF BAKU”
AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ**

**Maliyyə Hesabatlarının Beynəlxalq Standartlarına
uyğun hazırlanmış Maliyyə Hesabatları və
Müstəqil Auditorların Rəyi**
31 dekabr 2023-cü il tarixində başa çatmış il üzrə

“BANK OF BAKU” AÇIQ SƏHMDAR CƏMIYYƏTİ

MÜNDƏRİCAT

	Səhifə
MALİYYƏ HESABATLARININ HAZIRLANMASI VƏ TƏSDİQ EDİLMƏSİ İLƏ BAĞLI RƏHBƏRLİYİN MƏSULİYYƏTİNİN BƏYANI	1
MÜSTƏQİL AUDİTORLARIN RƏYİ	2-3
31 DEKABR 2023-CÜ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ MALİYYƏ HESABATLARI:	
Maliyyə vəziyyəti haqqında hesabat	4
Mənfəət və ya zərər və digər məcmu gəlir haqqında hesabat	5
Kapitalda dəyişikliklər haqqında hesabat	6
Pul vəsaitlərinin hərəkəti haqqında hesabat	7-8
Maliyyə hesabatları üzrə qeydlər	9-93

MALİYYƏ HESABATLARININ HAZIRLANMASI VƏ TƏSDİQ EDİLMƏSİ İLƏ BAĞLI RƏHBƏRLİYİN MƏSULİYYƏTİNİN BƏYANI
31 DEKABR 2023-CÜ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ

Bu bəyannamə "Bank of Baku" Açıq Səhmdar Cəmiyyətinin ("Bank") maliyyə hesabatları ilə bağlı rəhbərliyin və müstəqil auditorların göstərilən məsuliyyətlərini fərqləndirmək məqsədi ilə hazırlanmışdır.

Rəhbərlik, 31 dekabr 2023-cü il tarixinə Bankın maliyyə vəziyyətini, həmin tarixdə başa çatmış il üzrə əməliyyat nəticələrini, kapitalda dəyişiklikləri və pul vəsaitlərinin hərəkətini əks etdirən maliyyə hesabatlarının Maliyyə Hesabatlarının Beynəlxalq Standartlarına ("MHBS") uyğun şəkildə hazırlanması üçün məsuliyyət daşıyır.

Maliyyə hesabatlarının hazırlanması zamanı rəhbərlik aşağıda göstərilənlər üzrə məsuliyyət daşıyır:

- Uyğun mühasibat prinsiplərinin seçilməsi və mütəmadi olaraq tətbiq edilməsi;
- Məntiqli və məqsəduyğun təxminlərin və qərarların qəbul edilməsi;
- Maliyyə hesabatlarının MHBS-yə müvafiq hazırlanması və ya əgər hər hansı bir kənarlaşma varsa onun maliyyə hesabatlarında bəyan edilməsi və izahı; və
- Yaxın gələcəkdə Bank işini normal şərtlər altında davam etdirdiyi halda, hesabat tarixinə maliyyə hesabatlarının fasiləsizlik prinsipi əsasında hazırlanması.

Rəhbərlik, həmçinin aşağıdakı məsələlər üzrə məsuliyyət daşıyır:

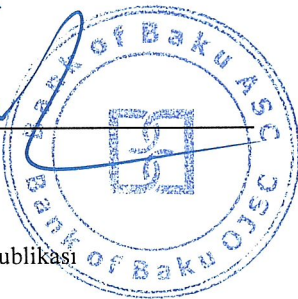
- Bank daxilində səmərəli və keyfiyyətli daxili nəzarət sisteminin işlənilib hazırlanması, qurulması və möhkəmləndirilməsi;
- Bankın maliyyə hesabatlarının MHBS-yə uyğun olaraq düzgün hazırlanması və Bankın maliyyə vəziyyətini istənilən zaman düzgün əks etdirən mühasibat sisteminin təşkil edilməsi;
- Yerli mühasibat sisteminin qanunvericilik və Azərbaycan Respublikasının mühasibat standartlarına uyğun olaraq təşkil edilməsi;
- Mümkün imkanlardan istifadə edərək Bankın aktivlərinin mühafizə edilməsinin təşkil olunması; və
- Saxtakarlıq, yanlışlıq və digər qanunauyğunsuzluq hallarının müəyyən edilməsi və qarşısının alınması.

31 dekabr 2023-cü il tarixində başa çatmış il üzrə maliyyə hesabatları 1 may 2024-cü il tarixində Bankın İdarə Heyəti tərəfindən təsdiq edilmişdir.

İdarə Heyəti adından:

Həsən Quliyev
İdarə Heyətinin sədri

1 may 2024-cü il
Bakı, Azərbaycan Respublikası

Ülvi Yusifov
Baş maliyyə direktoru

1 may 2024-cü il
Bakı, Azərbaycan Respublikası

MÜSTƏQİL AUDİTORLARIN RƏYİ

“Bank of Baku” Açıq Səhmdar Cəmiyyətinin Rəhbərliyi, Səhmdarları və Müşahidə Şurasına:

Rəy

Biz “Bank of Baku” Açıq Səhmdar Cəmiyyətinin (bundan sonra “Bank” adlandırılacaq) 31 dekabr 2023-cü il tarixinə təqdim edilən maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatdan, həmin tarixdə başa çatmış il üzrə mənfəət və ya zərər və digər məcmu gəlir haqqında hesabatdan, kapitalda dəyişikliklər haqqında hesabatdan və pul vəsaitlərinin hərəkəti haqqında hesabatdan, habelə uçot siyasətinin əhəmiyyətli prinsiplərinin qısa təsviri də daxil olmaqla, maliyyə hesabatlarına edilən qeydlərdən ibarət maliyyə hesabatlarının auditini aparmışıq.

Bizim rəyimizə əsasən, əlavə edilmiş maliyyə hesabatları Bankın 31 dekabr 2023-cü il tarixinə olan maliyyə vəziyyətini, habelə göstərilən tarixdə başa çatmış il üzrə maliyyə nəticələrini və pul vəsaitlərinin hərəkətini Maliyyə Hesabatlarının Beynəlxalq Standartlarına (MHBS) uyğun olaraq bütün əhəmiyyətli aspektlərdə ədalətli şəkildə əks etdirir.

Rəy üçün Əsaslar

Biz auditini Beynəlxalq Audit Standartlarına (BAS) uyğun olaraq aparmışıq. Bu standartlar üzrə bizim məsuliyyətlərimiz əlavə olaraq hesabatımızın “Maliyyə Hesabatlarının Auditini üzrə Auditorların Məsuliyyəti” bölməsində təsvir edilir. Biz maliyyə hesabatlarının auditinə aid olan etik normalar ilə Mühasiblərin Beynəlxalq Etika Standartları Şurasının “Etika məcəlləsinin” (MBESS məcəlləsi) tələblərinə uyğun olaraq Bankdan asılı deyilik və biz digər etik öhdəliklərimizi bu tələblərə, eləcə də MBESS məcəlləsinin tələblərinə uyğun olaraq yerinə yetirmişik. Biz hesab edirik ki, əldə etdiyimiz audit sübutları rəyimizi əsaslandırmaq üçün yetərli və münasibdir.

Maliyyə Hesabatlarına üzrə Rəhbərliyin və Audit Komitəsinin Məsuliyyəti

Rəhbərlik maliyyə hesabatlarının MHBS-yə uyğun olaraq hazırlanmasına və düzgün şəkildə təqdim edilməsinə və rəhbərliyin fikrincə, fırılacaqılıq və ya xətlər nəticəsində əhəmiyyətli təhriflərin olmadığı maliyyə hesabatlarının hazırlanmasına imkan verən zəruri daxili nəzarət sisteminin təşkilinə görə məsuliyyət daşıyır.

Maliyyə hesabatlarını hazırladıqda, rəhbərlik Bankı ləğv etmək və ya işini dayandırmaq niyyətində olmadığı yuxud bunu etməkdən başqa münasib alternativ olmadığı halda, rəhbərlik Bankın fasiləsiz fəaliyyət göstərmək qabiliyyətinin qiymətləndirilməsinə, müvafiq hallarda fasiləsiz fəaliyyətə aid olan məsələlər haqqında məlumatların açıqlanmasına və mühasibat uçotunun fasiləsiz fəaliyyət prinsipinin istifadə edilməsinə görə məsuliyyət daşıyır.

Audit Komitəsi Bankın maliyyə hesabatlarının verilmə prosesinə nəzarətə görə məsuliyyət daşıyır.

Maliyyə Hesabatlarının Auditinə görə Auditorların Məsuliyyəti

Bizim məqsədimiz maliyyə hesabatlarında bir tam kimi, firıldaçılıq və ya xətalər nəticəsində yaranan əhəmiyyətli təhriflərin olub-olmadığına dair kafi əminlik əldə etmək və rəyimizi özündə əks etdirən auditor hesabatını dərc etməkdir. Kafi əminlik əminliyin yüksək səviyyəsidir, lakin bu səviyyədə olan əminlik də əhəmiyyətli təhriflərin mövcud olduğu hallarda, BAS-a uyğun olaraq aparılmış auditin belə təhrifləri həmişə aşkarlayacağına zəmanət vermir. Təhriflər firıldaçılıq və ya xətalər nəticəsində yarana bilər və ayrılıqda yaxud məcmu olaraq, istifadəçilərin belə hazırlanmış maliyyə hesabatları əsasında qəbul etdikləri iqtisadi qərarlarına təsir etmə ehtimalı olduğu halda, əhəmiyyətli hesab edilir.

Audit zamanı biz BAS-ın tələblərinə uyğun olaraq aparılan auditin bir hissəsi kimi peşəkar mühakimə tətbiq edir və peşəkar skeptisizm nümayiş etdiririk. Biz həmçinin:

- Maliyyə hesabatlarında saxtakarlıq və ya xətalər nəticəsində yaranan əhəmiyyətli təhriflərin olması risklərini müəyyən edərək qiymətləndirir, bu risklərə cavab verən audit prosedurlarını layihələndirərək həyata keçirir və rəyimizi əsaslandırmaq üçün yetərli və münasib audit sübutları əldə edirik. Firıldaçılıq nəticəsində yaranan əhəmiyyətli təhrifləri aşkarlamamaq riski xətalər nəticəsində yaranan əhəmiyyətli təhrifləri aşkarlamamaq riskindən daha yüksəkdir, çünki firıldaçılıq, sözləşmə, saxtakarlıq, qərəzli hərəkətsizlik, həqiqətə uyğun olmayan məlumatlardan və ya daxili nəzarətin kobudcasına pozulmasından ibarət ola bilər;
- Bankın daxili nəzarət sisteminin effektivliyi barədə rəy bildirmək üçün deyil, şəraitə uyğun olan audit prosedurlarının işlənilib hazırlanması üçün daxili nəzarət sistemi barədə anlayış əldə edirik;
- İstifadə edilmiş uçot siyasətinin uyğunluğunu və rəhbərlik tərəfindən həyata keçirilən uçot qiymətləndirmələrinin və əlaqəli məlumatların açıqlanmasının məqsədəuyğunluğunu qiymətləndiririk;
- Mühasibat uçotunun fasiləsizlik prinsipinin rəhbərlik tərəfindən istifadə edilməsinin uyğunluğuna və əldə edilən audit sübutları əsasında Bankın fəaliyyətini fasiləsiz davam etdirmək imkanını ciddi şübhə altına qoya bilən hadisə və ya şərtlərlə bağlı əhəmiyyətli qeyri-müəyyənliyin mövcud olub-olmadığına dair nəticə çıxarıyıq. Əhəmiyyətli qeyri-müəyyənliyin mövcud olduğu haqqında nəticə çıxardığımız halda, auditor hesabatımızda maliyyə hesabatlarındakı əlaqəli məlumatların açıqlanmasına diqqət yetirməli və ya belə məlumatların açıqlanması kifayət etmədiyi halda, rəyimizə dəyişiklik etməliyik. Nəticələrimiz auditor hesabatımızın tarixinədək əldə edilən audit sübutlarına əsaslanmalıdır. Bununla belə, gələcək hadisə və ya şərtlər Bankın fasiləsiz fəaliyyətinin dayandırılmasına səbəb ola bilər;
- Məlumatların açıqlanması da daxil olmaqla, maliyyə hesabatlarının ümumi təqdimatını, strukturunu və məzmununu, habelə əsas əməliyyatların və hadisələrin maliyyə hesabatlarında ədalətli şəkildə təqdim edilib-edilmədiyini qiymətləndiririk.

Biz digər məsələlərlə yanaşı auditin planlaşdırılmış həcmi və müddəti, habelə əhəmiyyətli audit nəticələri, o cümlədən audit apardığımız zaman daxili nəzarət sisteminə aşkar etdiyimiz əhəmiyyətli çatışmazlıqlar haqqında Audit Komitəsinə məlumat veririk.

Baker Tilly Azerbaijan

1 may 2024-cü il
Bakı, Azərbaycan Respublikası

“BANK OF BAKU” AÇIQ SƏHMDAR CƏMIYYƏTİ

MALİYYƏ VƏZİYYƏTİ HAQQINDA HESABAT

31 DEKABR 2023-CÜ İL TARİXİNƏ

(Əksi qeyd olunmadığı halda, min Azərbaycan manatı ilə)

	Qeydlər	31 dekabr 2023-cü il	31 dekabr 2022-ci il
AKTİVLƏR:			
Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri	6	131,053	75,193
Banklardan və digər maliyyə təşkilatlarından alınacaq vəsaitlər	7	31,988	15,209
İnvestisiya qiymətli kağızları	8	25,017	23,155
Müştərilərə verilmiş kreditlər, xalis	9, 26	641,944	550,661
Əmlak, avadanlıq və qeyri-maddi aktivlər	10	12,491	12,149
İstifadə hüququ olan aktivlər	11	5,346	3,619
Digər aktivlər	12	20,747	14,411
Cəmi aktivlər		868,586	694,397
ÖHDƏLİKLƏR VƏ KAPİTAL			
ÖHDƏLİKLƏR:			
Banklara və digər maliyyə təşkilatlarına ödəniləcək vəsaitlər	13	130,008	129,397
Müştərilərə ödəniləcək vəsaitlər	14, 26	525,775	369,772
Subordinasiya borcları	15, 26	16,762	16,762
İcarə öhdəlikləri	16	5,535	3,807
Təxirə salınmış mənfəət vergisi üzrə öhdəliklər	25	4,717	5,277
Digər öhdəliklər	17	17,808	21,525
Cəmi öhdəliklər		700,605	546,540
KAPİTAL:			
Səhmdar kapital	18	52,870	52,870
Əmlakın yenidən qiymətləndirilməsi üzrə ehtiyat		3,491	3,766
Bölüşdürülməmiş mənfəət		111,620	91,221
Cəmi kapital		167,981	147,857
CƏMİ ÖHDƏLİKLƏR VƏ KAPİTAL		868,586	694,397

İdarə Heyətinin adından:

Həsən Quliyev
İdarə Heyətinin sədri

1 may 2024-cü il
Bakı, Azərbaycan Respublikası

Ülvi Yusifov
Baş maliyyə direktoru

1 may 2024-cü il
Bakı, Azərbaycan Respublikası

9-93-cü səhifələrdəki qeydlər hazırkı maliyyə hesabatlarının ayrılmaz tərkib hissəsini təşkil edir.

“BANK OF BAKU” AÇIQ SƏHM DAR CƏMIYYƏTİ

MƏNFƏƏT VƏ YA ZƏRƏR VƏ DİGƏR MƏCMU GƏLİR HAQQINDA HESABAT 31 DEKABR 2023-CÜ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Əksi qeyd olunmadığı halda, min Azərbaycan manatı ilə)

	Qeydlər	31 dekabr 2023-cü il tarixində başa çatmış il üzrə	31 dekabr 2022-ci il tarixində başa çatmış il üzrə
Faiz gəliri	19, 26	121,582	90,201
Faiz xərci	19, 26	(42,255)	(25,329)
Xalis faiz gəliri		79,327	64,872
Borc maliyyə aktivləri üzrə ehtimal olunan kredit zərərlərinin bərpası	20, 26	15,727	24,794
Xalis faiz gəliri		95,054	89,666
Haqq və komissiya gəliri	21	12,233	10,616
Haqq və komissiya xərci	22	(19,176)	(9,770)
Xarici valyuta əməliyyatları üzrə xalis mənfəət/(zərər):			
- dilinq		1,553	1,625
- çevrilmə fərqləri		(13)	39
- xarici valyuta üzrə törəmə alətləri		(2,580)	(2,209)
Digər gəlirlər, xalis		239	884
Xalis faiz gətirməyən (zərər)/gəlir		(7,744)	1,185
İşçi heyəti ilə bağlı xərclər	23	(30,417)	(25,642)
Ümumi və inzibati xərclər	24	(18,534)	(14,131)
Müsadirə edilmiş girovların ədalətli dəyərində dəyişiklik		58	(189)
Mənfəət vergisindən əvvəl mənfəət		38,417	50,889
Mənfəət vergisi xərci	25	(8,293)	(10,802)
İl üzrə xalis mənfəət		30,124	40,087
İl üzrə cəmi məcmu gəlir		30,124	40,087

İdarə Heyətinin adından:

Həsən Quliyev
İdarə Heyətinin sədri

1 may 2024-cü il
Bakı, Azərbaycan Respublikası

Ulvi Yusifov
Baş maliyyə direktoru

1 may 2024-cü il
Bakı, Azərbaycan Respublikası

9-93-cü səhifələrdəki qeydlər hazırkı maliyyə hesabatlarının ayrılmaz tərkib hissəsini təşkil edir.

“BANK OF BAKU” AÇIQ SƏHMDAR CƏMIYYƏTİ

KAPİTALDA DƏYİŞİKLİKLƏR HAQQINDA HESABAT 31 DEKABR 2023-CÜ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Əksi qeyd olunmadığı halda, min Azərbaycan manatı ilə)

	Nizamnamə kapitalı	Əmlakın yenidən qiymətləndirilməsi üzrə ehtiyat	Bölüşdürülməmiş mənfəət	Cəmi kapital
1 yanvar 2022-ci il	52,870	4,041	60,359	117,270
İl üzrə xalis mənfəət	-	-	40,087	40,087
Elan edilmiş dividendlər	-	-	(9,500)	(9,500)
Yenidən qiymətləndirmə ehtiyatının bölüşdürülməmiş mənfəətə köçürülməsi	-	(275)	275	-
31 dekabr 2022-ci il	52,870	3,766	91,221	147,857
İl üzrə xalis mənfəət	-	-	30,124	30,124
Elan edilmiş dividendlər	-	-	(10,000)	(10,000)
Yenidən qiymətləndirmə ehtiyatının bölüşdürülməmiş mənfəətə köçürülməsi	-	(275)	275	-
31 dekabr 2023-cü il	52,870	3,491	111,620	167,981

İdarə Heyətinin adından:

Həsən Quliyev
İdarə Heyətinin sədri

1 may 2024-cü il
Bakı, Azərbaycan Respublikası

Ülvi Yusifov
Baş maliyyə direktoru

1 may 2024-cü il
Bakı, Azərbaycan Respublikası

9-93-cü səhifələrdəki qeydlər hazırkı maliyyə hesabatlarının ayrılmaz tərkib hissəsini təşkil edir.

“BANK OF BAKU” AÇIQ SƏHMDAR CƏMIYYƏTİ

PUL VƏSAİTLƏRİNİN HƏRƏKƏTİ HAQQINDA HESABAT
31 DEKABR 2023-CÜ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ
(Əksi qeyd olunmadığı halda, min Azərbaycan manatı ilə)

	Qeydlər	31 dekabr 2023-cü il tarixində başa çatmış il üzrə	31 dekabr 2022-ci il tarixində başa çatmış il üzrə
Əməliyyat fəaliyyətindən daxil olan pul vəsaitləri:			
Alınmış faizlər		124,570	91,125
Ödənilmiş faizlər		(33,399)	(18,312)
Alınmış haqq və komissiyalar		12,233	10,616
Ödənilmiş haqq və komissiyalar		(19,176)	(9,770)
İşçi heyəti ilə bağlı ödənilmiş xərclər		(29,639)	(23,402)
Ödənilmiş ümumi və inzibati xərclər		(13,596)	(10,632)
Xarici valyuta törəmələri ilə əməliyyatlardan əldə edilmiş zərərər çıxılmaqla xarici valyuta ilə əməliyyatlardan əldə edilmiş realizə olunmuş gəlirlər		(1,415)	162
Digər alınmış gəlirlər, xalis		851	828
		<u>40,429</u>	<u>40,615</u>
Əməliyyat aktivləri və öhdəliklərində dəyişikliklərdən əvvəl əməliyyat fəaliyyətindən daxil olan pul vəsaitləri		40,429	40,615
Əməliyyat aktivlərində (artma)/azalma			
Banklardan və digər maliyyə təşkilatlarından alınacaq vəsaitlər		(16,724)	(12,715)
Müştərilərə verilmiş kreditlər		(78,794)	(158,165)
Digər aktivlər		(5,166)	(2,160)
Əməliyyat öhdəliklərində artma/(azalma)			
Banklara və digər maliyyə təşkilatlarına ödəniləcək vəsaitlər		8,880	27,797
Müştərilərə ödəniləcək vəsaitlər		151,970	120,460
Digər öhdəliklər		755	1,963
		<u>101,350</u>	<u>17,795</u>
Ödənilmiş mənfəət vergisindən əvvəl əməliyyat fəaliyyətindən daxil olan pul vəsaitləri		101,350	17,795
Ödənilmiş mənfəət vergisi		(15,821)	(11,853)
		<u>85,529</u>	<u>5,942</u>
Əməliyyat fəaliyyəti üzrə pul vəsaitlərinin hərəkəti		85,529	5,942
İnvestisiya fəaliyyətindən daxil olan pul vəsaitləri:			
Əmlak, avadanlıq və qeyri-maddi aktivlər üzrə ödənişlər		(2,853)	(2,913)
Əmlak, avadanlıq və qeyri-maddi aktivlərin silinməsi üzrə daxilolmalar		41	56
İnvestisiya qiymətli kağızları üzrə ödənişlər		(13,872)	-
İnvestisiya qiymətli kağızlarının satışı və geri qaytarılması üzrə daxilolmalar		12,427	15,704
		<u>(4,257)</u>	<u>12,847</u>
İnvestisiya fəaliyyəti üzrə istifadə olunan/(təmin olunan) pul vasaitləri		(4,257)	12,847
Maliyyələşdirmə fəaliyyətindən daxil olan pul vəsaitləri:			
Borc alınmış vəsaitlər üzrə daxilolmalar	13	14,498	12,766
Borc alınmış vəsaitlərin ödənilməsi	13	(27,807)	(27,245)
Səhmdarlara ödənilmiş dividend	18	(10,000)	(9,500)
İcarə öhdəlikləri üzrə əsas məbləğin ödənilməsi	16	(2,313)	(2,089)
		<u>(25,622)</u>	<u>(26,068)</u>
Maliyyələşdirmə fəaliyyəti üzrə istifadə olunan pul vəsaitləri		(25,622)	(26,068)

“BANK OF BAKU” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

PUL VƏSAİTLƏRİNİN HƏRƏKƏTİ HAQQINDA HESABAT 31 DEKABR 2023-CÜ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı) (Əksi qeyd olunmadığı halda, min Azərbaycan manatı ilə)

	Qeydlər	31 dekabr 2023-cü il tarixində başa çatmış il üzrə	31 dekabr 2022-ci il tarixində başa çatmış il üzrə
Məzənnə dəyişikliyinə xarici valyutada saxlanılan pul vəsaitləri və onların ekvivalentlərinin qalığına olan təsiri		210	(41)
Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri üzrə EOKZ dəyişikliklərinin təsiri	20	-	9
Pul vəsaitləri və onların ekvivalentlərində xalis artım/(azalma)		55,860	(7,311)
PUL VƏSAİTLƏRİ VƏ ONLARIN EKVİVALENTLƏRİ, <i>ilin əvvəlinə</i>	6	75,193	82,504
PUL VƏSAİTLƏRİ VƏ ONLARIN EKVİVALENTLƏRİ, <i>ilin sonuna</i>	6	131,053	75,193

İdarə Heyətinin adından:

Həsən Quliyev
İdarə Heyətinin sədri

1 may 2024-cü il
Bakı, Azərbaycan Respublikası

Ulvi Yusifov
Baş maliyyə direktoru

1 may 2024-cü il
Bakı, Azərbaycan Respublikası

9-93-cü səhifələrdəki qeydlər hazırkı maliyyə hesabatlarının ayrılmaz tərkib hissəsini təşkil edir.

“BANK OF BAKU” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR

31 DEKABR 2023-CÜ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ

(Əksi qeyd olunmadığı halda, min Azərbaycan manatı ilə)

1. GİRİŞ

Bank və onun əsas fəaliyyəti

“Bank of Baku” ASC 18 fevral 2005-ci il tarixində Azərbaycan Respublikasının Mərkəzi Bankı (“ARMB”) tərəfindən verilmiş 247 sayılı bank lisenziyası əsasında fəaliyyət göstərir.

Bankın əsas fəaliyyətinə əmanətlərlə bağlı əməliyyatlar, müştəri hesablarının aparılması, kredit əməliyyatları, zəmanətlərin verilməsi, kassa və hesablama əməliyyatları, qiymətli kağızlar və xarici valyuta əməliyyatları daxildir. Bankın baş ofisi Bakı şəhərində yerləşir və 31 dekabr 2023-cü il tarixinə Bakıda və Azərbaycan Respublikasının digər şəhərlərində 19 filialı (31 dekabr 2022-ci il: 19) və 3 xidmət məntəqəsi (31 dekabr 2022-ci il: 3 xidmət məntəqəsi) mövcud olmuşdur. Bankın hüquqi ünvanı Atatürk prospekti 42, AZ1069, Bakı, Azərbaycan Respublikasıdır.

Bankın fəaliyyəti Azərbaycan Respublikasının Mərkəzi Bankı tərəfindən tənzimlənir.

Bank 29 dekabr 2006-cı il tarixli “Əmanətlərinin sığortalanması haqqında Qanun”da nəzərdə tutulan əmanətlərin sığortalanması üzrə dövlət proqramında iştirak edir. Azərbaycan Əmanətlərin Sığortalanması Fondu (“Fond”) aşağıdakı meyarlara cavab verən fərdi əmanətlərin 100% ödənilməsinə zəmanət verir:

“Əmanətlərin sığortalanması haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanununa əsasən, sığortalanmış əmanət, əmanətçinin xidmət göstərildiyi iştirakçı bankda sığorta hadisəsi baş verdiyi təqdirdə qorunan əmanətin Əmanətlərin Sığortalanması Fondu tərəfindən ödəniləcək hissəsidir. 1 iyun 2020-ci il tarixindən etibarən milli valyutada qorunan əmanətlər üzrə illik maksimum faiz dərəcəsi 12%, xarici valyutada isə 2.5% müəyyən edilmişdir. Sığorta hadisəsi baş verdiyi təqdirdə, 5 aprel 2021-ci il tarixindən etibarən hər əmanətçi əmanət müqaviləsinin tam məbləği üzrə Əmanətlərin Sığortalanması Fondundan 100 min AZN-dən çox olmayan məbləğdə təminat almaq hüququna malikdir.

31 dekabr 2023-cü il və 2022-ci il tarixlərinə Bankın səhmdarları aşağıda göstərilmişdir:

	31 dekabr, 2023-cü il, %	31 dekabr, 2022-ci il, %
“NAB Holding”	35.00	35.00
Hikmət İsmayılov	31.11	31.11
“Azpetrol Neft Şirkəti” MMC	28.89	28.89
Elçin İsayev	5.00	5.00
Cəmi	100.00	100.00

Bankın əməliyyat mühiti

Bank fəaliyyətini Azərbaycan Respublikasında həyata keçirir. Bank inkişaf etməkdə olan bazarın xüsusiyyətlərini əks etdirən Azərbaycanın iqtisadi və maliyyə bazarları ilə qarşılıqlı fəaliyyət göstərir. Hüquq, vergi və tənzimləyici strukturlar daimi inkişafdadır, bununla belə mütəmadi olaraq yeni şərhələrə dəyişikliklərə məruz qalırlar, bu isə öz növbəsində digər hüquqi və maliyyə çətinlikləri ilə birlikdə Azərbaycanda fəaliyyət göstərən müəssisələrin üzləşdiyi problemləri daha da gücləndirir.

Azərbaycan iqtisadiyyatı həmçinin beynəlxalq enerji qiymətləri səviyyəsindən əhəmiyyətli dərəcədə asılıdır. Xam neftin qiyməti ilin birinci yarısında təchizat ilə bağlı çətinliklər səbəbindən artmış, lakin ilin ikinci yarısından etibarən mümkün iqtisadi tənəzzüllə bağlı çətinliklər tələbi azaltdığından neft qiymətləri ümumilikdə azalmışdır. “Brent” markalı neftin spot qiyməti 2022-ci ildə 1 barel üçün orta hesabla 100 ABŞ dolları təşkil etmişdir. Yüksək neft qiymətləri ölkənin iqtisadi inkişafını dəstəkləmişdir.

“BANK OF BAKU” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR

31 DEKABR 2023-CÜ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)

(Əksi qeyd olunmadığı halda, min Azərbaycan manatı ilə)

2015-2016-cı illərdə Azərbaycan manatının dəyərdən düşməsi biznes mühitində ciddi qeyri-müəyyənliklərə səbəb olmuşdur. Bu səbəbdən hökumət son 7 ildə sabit məzənnəni qorumaq üçün bütün lazımı tədbirləri həyata keçirmişdir. Nəticədə, neftin dünya bazarındakı qeyri-sabit qiyməti yerli valyutaya təsir göstərməmiş, eləcə də biznes mühitində qeyri-müəyyənlik artmamışdır.

Azərbaycan iqtisadiyyatı ötən ilin yanvar-dekabr ayları ərzində mövcud olmuş 4.6% artım ilə müqayisədə, 2023-cü ilin eyni dövrü üzrə 1.1% inkişaf etmişdir. Qeyri-neft və qaz sektoru 3.7% artdığı halda, neft və qaz sektorunda 1.7% azalma müşahidə olunmuşdur. İstehsal sahəsi üzrə ən böyük irəliləyiş sənaye (40.5%) və pərakəndə ticarət (10%) sahələri üzrə qeydə alınmışdır. Nəqliyyat və saxlanma (6.2%) və inşaat (6.2%) sahələri üzrə əlavə artım qeydə alınmışdır.

Qarabağ regionunda atəşkəs razılaşmasının davam etməsi biznes mühitini də müsbət təsir göstərir, çünki investisiyaların cəlb edilməsi və işğaldan azad edilmiş ərazilərin inkişafı üçün hökumət tərəfindən həyata keçirilən bir sıra layihələr mövcuddur.

ÜDM 2022-ci il ilə müqayisədə 2023-cü ildə 1.1% artaraq 123 milyard AZN məbləğinə (72.4 milyard ABŞ dolları) çatmışdır. Dövlət Gömrük Komitəsinin statistikasına əsasən 2023-cü ilin on bir ayı ərzində Azərbaycan Respublikasının xarici ticarət dövriyyəsi təqribən 41.2 milyard ABŞ dollarına çatmışdır. Bu məbləğin 25.4 milyard ABŞ dolları ixrac olunan məhsulların, 15.8 milyard ABŞ dolları isə idxal olunan məhsulların payına düşmüşdür. İnflyasiya dərəcəsi 2022-ci ilin dekabr ayındakı 13.9%-lik göstəricidən 2023-cü ilin dekabr ayındakı 8.8%-lik göstəriciyədək azalmışdır.

2022-ci il üzrə aktiv 13,257 min plastik kart sayı ilə müqayisədə 2023-cü ilin dekabr ayının sonuna qədər plastik kartların sayı 16,925 min ədəd olmaqla tarixən ən yüksək səviyyəyə yüksəlmişdir.

Beynəlxalq kredit reyting agentlikləri mütəmadi olaraq Azərbaycan Respublikasının kredit reytingini qiymətləndirirlər. “Fitch” və “S&P” Azərbaycan Respublikasının reytingini “BB+” olaraq qiymətləndirmişdir. “Moody’s Investors Service” ölkə üçün “Ba1” kredit reytingini təyin etmişdir.

Azərbaycan Respublikasının gələcək iqtisadi inkişafı vergi, hüquqi, qanunverici və siyasi sahədə baş verən hadisələrlə yanaşı, hökumət tərəfindən həyata keçirilən iqtisadi, maliyyə və monetar tədbirlərdən də asılıdır.

Rəhbərlik iqtisadi mühitdə baş verən hadisələrin Bankın əməliyyatlarına təsirini və nəticə etibarilə bunun Bankın maliyyə vəziyyətinə necə təsir edəcəyini proqnozlaşdırmaq iqtidarında deyil.

2. ƏHƏMİYYƏTLİ UÇOT SİYASƏTİ PRİNSİPLƏRİ

Hesabatların uyğunluğunun bəyanı

Bankın 31 dekabr 2023-cü il tarixində başa çatmış il üzrə hazırkı maliyyə hesabatları Beynəlxalq Mühasibat Standartları Şurası tərəfindən dərc edilmiş Maliyyə Hesabatlarının Beynəlxalq Standartları (“MHBS”) və Maliyyə Hesabatlarının Beynəlxalq Standartlarına Şərhlər Komitəsi (“MHBSŞK”) tərəfindən dərc edilmiş şərhlər əsasında hazırlanmışdır.

Fasiləsizlik prinsipi

Hazırkı maliyyə hesabatları Bankın fasiləsizlik prinsipi əsasında fəaliyyət göstərməsini və yaxın gələcəkdə işini davam etdirəcəyini nəzərdə tutur.

“BANK OF BAKU” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR

31 DEKABR 2023-CÜ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)

(Əksi qeyd olunmadığı halda, min Azərbaycan manatı ilə)

Rəhbərlik, Azərbaycan Respublikasının qanunlarına və qaydalarına müvafiq olaraq ləğv etmək, kommersiya fəaliyyətini dayandırmaq və ya kreditorlardan müdafiə olunmaq yollarını axtarmaq niyyəti və ya zərurəti olmadan Bankın yaxın gələcəkdə işini davam etdirəcəyini düşünür. Müvafiq olaraq, aktivlər və öhdəliklər normal şərtlər altında Bankın aktivlərini reallaşdıracağı və öhdəliklərini yerinə yetirəcəyi əsaslar üzrə qeydə alınır. Bəzi maliyyə hesabatları standartları rəhbərlik tərəfindən Bankın fasiləsizlik prinsipinə dair dəyərləndirmənin aparılması üzrə konkret tələbləri və nəzərə alınmalı olan müəyyən məsələləri və fasiləsizlik prinsipi ilə əlaqədar bir sıra açıqlamaların hesabatlara daxil edilməsini əhatə edir.

Fasiləsizlik prinsipi üzrə təxminlərə dair rəhbərliyin qiymətləndirməsinə müəyyən vaxt çərçivəsində mahiyyəti üzrə qeyri-müəyyən hadisə və şərtlərin gələcək nəticələri haqqında fikir bildirilməsi daxildir.

Təqdimat meyarının digər əsasları

Hazırkı maliyyə hesabatları əksi göstərilmədiyi hallarda Azərbaycan manatı (“AZN”) ilə təqdim edilmişdir. Hazırkı maliyyə hesabatları müəyyən maliyyə alətlərinin ədalətli dəyərinin ölçülməsi istisna olmaqla, tarixi dəyər prinsiplərinə əsasən hazırlanmışdır.

Bank mühasibat sistemini Azərbaycan Respublikasının qanunvericiliyinə uyğun şəkildə təşkil edir. Hazırkı maliyyə hesabatlarını hazırlayarkən yerli mühasibat prinsiplərinə uyğun tərtib edilmiş mühasibat sistemindən istifadə edilmiş və MHBS-yə uyğunlaşdırılması məqsədilə hesabatlara düzəlişlər edilmişdir. Bu düzəlişlərə əməliyyatların iqtisadi mahiyyətini əks etdirmək üçün müəyyən təsnifləşdirilmələr, həmçinin müəyyən aktiv və öhdəliklərin, eləcə də gəlir və xərclərin maliyyə hesabatlarındakı maddələrə uyğunlaşdırılması məqsədilə edilən yenidən təsnifləşdirilmələr aiddir.

Əvəzləşdirmə

Maliyyə aktivləri və öhdəliklərinin əvəzləşdirilməsi və xalis məbləğin maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatda daxil edilməsi, Bankın hazırda qeydə alınmış məbləğlərin əvəzləşdirilməsi üçün qanunvericiliklə müəyyən edilmiş hüququnun, eləcə də əvəzləşdirməni aparmaq və ya eyni zamanda aktivini realizasiya edərək öhdəliyi ödəmək niyyətinin olduğu hallarda həyata keçirilə bilər. Bank gələcək hadisə üzrə xüsusi şərtlər olmadıqda və həm normal şərtlər altında, həm də Bankın defoltu, müflisləşməsi və ya iflası zamanı tətbiq oluna bildikdə, əvəzləşdirmək hüququna malikdir.

Maliyyə alətləri - əsas qiymətləndirmə üsulları

Təsnifat formalarından asılı olaraq maliyyə alətləri ədalətli dəyerdə və ya amortizasiya edilmiş dəyərle qeydə alınır. Həmin qiymətləndirmə üsulları aşağıda əks etdirilir.

Ədalətli dəyər qiymətləndirmə tarixində bazar iştirakçıları arasında könüllü şəkildə əməliyyat həyata keçirilərkən aktivini satmaq üçün alınacaq və öhdəliyi ötürərkən ödəniləcək dəyərdir. Ədalətli dəyər, ən yaxşı olaraq, fəal bazarda alınıb satıla bilən qiymət ilə təsdiqlənir. Fəal bazar qiymətlər haqqında, davamlı olaraq, məlumat əldə etmək üçün aktiv və öhdəliklər üzrə əməliyyatların kifayət qədər tez müddətdə və həcmdə həyata keçirildiyi bazardır.

Fəal bazarda alınıb satılan maliyyə alətlərinin ədalətli dəyəri ayrı-ayrı aktiv və ya öhdəliklərin bazar qiymətinin müəssisənin istifadəsində olan aktiv və ya öhdəliklərin miqdarına hasili nəticəsində alınan məbləğ kimi ölçülür. Bu hal hətta bazarın normal gündəlik ticarət dövriyyəsi müəssisənin istifadəsində olan aktiv və öhdəliklərin qarşılınması üçün kifayət qədər olmadıqda və bir əməliyyat üzrə mövqelərin satılması üçün sifarişlərin yerləşdirilməsi bazar qiymətinə təsir etdikdə baş verir.

“BANK OF BAKU” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR

31 DEKABR 2023-CÜ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)

(Əksi qeyd olunmadığı halda, min Azərbaycan manatı ilə)

Əməliyyatın qiyməti haqqında bazar məlumatı olmayan maliyyə alətlərinin ədalətli dəyərini müəyyən etmək üçün pul axınlarının diskontlaşdırılması modelindən, həmçinin bazar şərtləri ilə həyata keçirilən analoji əməliyyatlar haqqında məlumatlara və ya investisiya olunan müəssisələrin cari dəyərində əsaslanan modellərdən istifadə edilir. Ədalətli dəyərin qiymətləndirilməsi nəticələri aşağıda göstəriləyi kimi ədalətli dəyər iyerarxiyasının səviyyələrinə görə təhlil edilir: (i) 1-ci Səviyyəyə oxşar aktivlər və ya öhdəliklər üçün aktiv bazarlarda kotirovka olunan (düzəliş edilməyən) qiymətlər ilə qiymətləndirmələr aiddir, (ii) 2-ci Səviyyəyə aktiv və ya öhdəlik üçün birbaşa (yəni qiymətlər) və ya dolayısı ilə (yəni qiymətlər əsasında hesablananlar) müşahidə edilə bilən əhəmiyyətli ilkin məlumatların istifadə edildiyi qiymətləndirmə üsulları ilə qiymətləndirmələr aiddir, (iii) 3-cü Səviyyəyə aid olan qiymətləndirmələr yalnız müşahidə oluna bilən bazar məlumatlarına əsaslanır (yəni qiymətləndirmə üçün əhəmiyyətli həcmdə müşahidə oluna bilməyən ilkin məlumatlar tələb edilir). Ədalətli dəyər iyerarxiyasının səviyyələri arasında köçürmələr hesabat dövrünün sonunda baş vermiş hesab edilir.

Əməliyyat xərcləri əlavə xərcləri əks etdirir və birbaşa olaraq maliyyə alətinin alışı, buraxılması və ya satışı ilə əlaqəlidir. Əlavə xərc əməliyyat həyata keçirilmədiyi təqdirdə yaranmayan xərclərdir. Əməliyyat xərclərinə agentlərə (satış üzrə agentlər kimi fəaliyyət göstərən işçilər daxil olmaqla), məsləhətçilərə, brokerlərə və dilerlərə ödənilmiş haqq və komissiyalar, tənzimləyici orqanlar və fond birjalarına ödəmələr, eləcə də mülkiyyət hüququnun köçürülməsi üzrə vergilər və rüsumlar daxildir. Əməliyyat xərclərinə borc öhdəlikləri üzrə mükafat və ya diskontlar, maliyyələşdirmə xərcləri, daxili inzibati və ya saxlama xərcləri daxil edilmir.

Amortizasiya edilmiş dəyər əsas məbləğin ödənilməsi çıxılmaqla, lakin hesablanmış faizləri daxil etməklə, maliyyə aktivləri üçün isə dəyərsizləşmə zərərləri üzrə hər hansı silinməni çıxmaqla aktivlərin ilkin dəyərini əks etdirir. Hesablanmış faizlərə ilkin uçot zamanı təxirə salınmış əməliyyat xərclərinin və effektiv faiz metodundan istifadə etməklə ödəniş məbləği üzrə hər hansı mükafat və ya diskontun amortizasiyası daxildir. Hesablanmış faiz gəlirləri və faiz xərcləri, o cümlədən hesablanmış kupon gəlirləri və amortizasiya edilmiş diskont və ya mükafat (verilmə zamanı təxirə salınmış komissiyalar daxil olmaqla, əgər varsa) ayrıca göstərilir və maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatda müvafiq maddələrin balans dəyərində daxil edilir.

Effektiv faiz dərəcəsi üsulu maliyyə alətinin balans dəyəri üzrə sabit faiz dərəcəsinin (effektiv faiz dərəcəsi) təmin edilməsi üçün faiz gəlirləri və ya xərclərinin müvafiq dövr ərzində uçota alınması üsuludur. Effektiv faiz dərəcəsi təxmin edilən gələcək pul ödənişlərini və ya daxilolmaları (kreditlər üzrə gələcək zərərlər istisna olmaqla) maliyyə alətinin gözlənilən fəaliyyət müddəti ərzində və ya müvafiq hallarda daha qısa müddət ərzində maliyyə alətinin xalis balans dəyərində diskontlaşdırılan dəqiq dərəcədir. Effektiv faiz dərəcəsi maliyyə aləti üçün nəzərdə tutulan dəyişkən faiz dərəcəsi üzrə kredit spreadini əks etdirən mükafatlar və ya diskont və yaxud bazar qiymətlərindən asılı olaraq müəyyən edilməyən digər dəyişkən amillər istisna olmaqla, faiz dərəcələrinin növbəti dəyişdirilmə tarixinə qədər dəyişkən faizli alətlər üzrə pul vəsaitlərinin hərəkətini diskont etmək üçün istifadə edilir. Bu cür mükafatlar və ya diskontlar maliyyə alətinin gözlənilən tədavül müddəti ərzində amortizasiya edilir. Diskont dəyərinin hesablanmasına müqavilə tərəfləri arasında ödənilmiş və ya alınmış effektiv faiz dərəcəsinin ayrılmaz tərkib hissəsini təşkil edən bütün komissiyalar daxildir.

Maliyyə alətlərinin ilkin tanınması

Maliyyə aktivi və ya maliyyə öhdəliyi, ilkin olaraq, ədalətli dəyərdə, həmçinin əldə edilməsinə və buraxılmasına birbaşa aid olan mənfəət və ya zərər, əməliyyat xərcləri ilə ədalətli dəyərdə olmayan predmet üzrə ölçülür.

İlkin tanınma zamanı ədalətli dəyər, ən yaxşı olaraq, əməliyyat qiyməti ilə sübut edilir. İlkin tanınma zamanı yalnız ədalətli dəyər ilə əməliyyat qiyməti arasında fərq olduqda yaranan mənfəət və ya zərər qeydə alınır. Ədalətli dəyər eyni maliyyə aləti ilə aparılan digər cari bazar əməliyyatlarının müşahidəsi və yaxud həmin bazarlardan əldə edilən məlumatlara əsaslanan qiymətləndirmə üsulu ilə sübut edilir.

“BANK OF BAKU” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR

31 DEKABR 2023-CÜ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)

(Əksi qeyd olunmadığı halda, min Azərbaycan manatı ilə)

Qanunvericilik və ya mövcud bazar qaydaları ilə müəyyən edilmiş vaxt çərçivəsində alınıb satılması nəzərdə tutulan maliyyə aktivləri (“standart şərtlərlə həyata keçirilən” alışı və satışı) Bankın maliyyə aktivini almaq və ya satmaq öhdəliyini qəbul etdiyi əməliyyat tarixində qeydə alınır. Alışı üzrə bütün digər əməliyyatlar müəssisənin həmin maliyyə aləti üzrə müqavilə tərəfi olduqda tanınır.

Maliyyə alətlərinin təsnifatı

Maliyyə aktivini amortizasiya dəyərində, digər məcmu gəlir vasitəsilə ədalətli dəyərdə (“DMGVƏD”) ölçülmüş dəyərdə və ya mənfəət və ya zərər vasitəsilə ədalətli dəyərdə (“MZVƏD”) təsnif edilir.

Maliyyə aktivini aşağıdakı şərtlərin hər ikisinə cavab verdikdə və MZVƏD kimi müəyyən edilmədikdə, amortizasiya olunmuş dəyərdə ölçülür:

- Aktiv müqavilə üzrə pul axınlarını toplamaq üçün aktivləri saxlamaq məqsədi daşıyan biznes modeli çərçivəsində saxlanılır; və
- Maliyyə aktivinin müqavilə şərtləri müəyyənləşdirilmiş tarixlərdə ödənilməmiş əsas məbləğ üzrə yalnız əsas məbləğ və faizin ödənişlərindən (YƏMFÖ) ibarət olan pul axınlarına təkan verir.

Borc aləti aşağıdakı şərtlərin hər ikisini ödədikdə və MZVƏD kimi müəyyən edilmədikdə, DMGVƏD-də ölçülür:

- Aktiv həm müqavilə üzrə pul axınlarının toplanması və həm də maliyyə aktivlərinin satılması məqsədi daşıyan biznes modeli çərçivəsində saxlanılır; və
- Maliyyə aktivinin müqavilə şərtləri müəyyənləşdirilmiş tarixlərdə ödənilməmiş əsas məbləğ üzrə yalnız əsas məbləğ və faizin ödənişlərindən ibarət olan pul axınlarına təkan verir.

Ticarət üçün nəzərdə tutulmayan kapital qoyuluşunun ilkin tanınması zamanı Bank ədalətli dəyərdəki sonrakı dəyişiklikləri digər məcmu gəlirdə (DMG) təqdim etməyi seçə bilər. Bu seçim hər bir kapital qoyuluşu üçün ayrıca edilir.

Bütün digər maliyyə aktivləri MZVƏD-də ölçülmüş kimi təsnif edilir.

Bununla yanaşı, ilkin tanınma zamanı Bank amortizasiya olunmuş dəyərdə və ya DMGVƏD-də ölçülmə tələblərinə uyğun gələn maliyyə aktivini MZVƏD kimi təsnif edə bilər, o halda ki, bu, meydana çıxacaq uçot uyğunsuzluğunu aradan qaldırsın və ya əhəmiyyətli dərəcədə azaltsın.

Biznes modelinin qiymətləndirilməsi

Bank maliyyə aktivinin saxlandığı biznes modelinin məqsədini qiymətləndirəcək, çünki bu, biznesin idarə olunması və məlumatların rəhbərliyə təqdim edilməsi üsulunu daha düzgün şəkildə əks etdirir. Bu zaman aşağıdakı məlumatlar nəzərə alınır:

- portfel üçün müəyyən edilmiş siyasətlər və məqsədlər, həmin siyasətlərin praktikada tətbiqi, o cümlədən rəhbərliyin strategiyasının müqavilə üzrə faiz gəlirlərinin əldə edilməsinə, xüsusi faiz dərəcəsi profilinin saxlanmasına, maliyyə aktivlərinin müddətinin həmin aktivləri maliyyələşdirən öhdəliklərin müddətinə uyğunlaşdırılmasına və ya aktivlərin satışı vasitəsilə pul axınlarının realizasiyasına fokuslanıb-fokuslanmaması;
- portfelin göstəricilərinin necə qiymətləndirilməsi və Bankın rəhbərliyinə necə çatdırılması;
- biznes modelinin (və həmin biznes modeli çərçivəsində saxlanılan maliyyə aktivlərinin) performansına təsir edən risklər və bu risklərin necə idarə olunması;
- biznesin menecerlərinin necə mükafatlandırılması – məsələn, mükafatlandırma idarə olunan aktivlərin ədalətli dəyərindən və ya toplanmış pul axınlarından asılıdır; və

“BANK OF BAKU” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR

31 DEKABR 2023-CÜ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)

(Əksi qeyd olunmadığı halda, min Azərbaycan manatı ilə)

- əvvəlki dövrlərdə satışların tezliyi, həcmi və müddəti, bu satışların səbəbləri və gələcək satış fəaliyyəti barədə gözlənilir. Bununla belə, satış fəaliyyəti barədə məlumat ayrıca deyil, maliyyə aktivlərinin idarə olunması üzrə Bankı məqsədinə necə nail olunmasının və pul axınlarının necə realizasiya edilməsinin ümumi qiymətləndirilməsi çərçivəsində nəzərə alınır.

Kommersiya məqsədləri üçün saxlanılan və ya fəaliyyəti ədalətli dəyər əsasında qiymətləndirilən maliyyə aktivləri MZVƏD ilə qiymətləndirilir, belə ki, onlar nə müqavilə üzrə pul vəsaitlərinin yığılı, nə də müqavilə üzrə pul vəsaitlərinin yığılı və maliyyə aktivlərinin satışı üçün saxlanılır.

Müqavilə üzrə pul axınlarının yalnız əsas məbləğ və faiz ödənişləri olub-olmamasının qiymətləndirilməsi

Bu qiymətləndirmənin məqsədləri üçün “əsas məbləğ” dedikdə, ilkin tanınma zamanı maliyyə alətinin ədalətli dəyəri nəzərdə tutulur. “Faiz” dedikdə, pulun zaman dəyəri, müəyyən dövr ərzində ödənilməmiş əsas məbləğlə bağlı kredit riski və digər əsas kredit riskləri və xərcləri (məs. likvidlik riski və inzibati xərclər), eləcə də mənfəət marjası üçün ödəniş nəzərdə tutulur.

Müqavilə üzrə pul axınlarının yalnız əsas məbləğ və faiz ödənişləri olub-olmamasının qiymətləndirilməsində Bank alətin müqavilə şərtlərini nəzərə alacaq. Bu qiymətləndirmə maliyyə aktivində həmin aktivin bu şərtə əməl etməməsi ilə nəticələnən, müqavilə üzrə pul axınlarının müddəti və ya məbləğini dəyişə bilən müqavilə şərtinin olub-olmamasını əhatə edəcək. Qiymətləndirmə zamanı Bank aşağıdakıları nəzərə alacaq:

- pul axınlarının məbləği və müddətini dəyişəcək şərti hadisələr;
- kapitalın borca nisbətinin xüsusiyyətləri;
- vaxtından əvvəl ödəniş və müddətin uzadılma şərtləri;
- bankın iddiasını müəyyənləşdirilmiş aktivlərdən pul axınlarına məhdudlaşdıran şərtlər (məs. reqressiz aktivlər); və
- pulun zaman dəyəri üzrə ödənişi dəyişən xüsusiyyətlər – məs. faiz dərəcələrinin mütəmadi olaraq yenilənməsi.

Maliyyə aktivlərinin yenidən təsnifatı

Maliyyə aktivləri Bankın maliyyə aktivlərini idarə etməsi üzrə biznes modelini dəyişməsindən sonrakı dövr istisna olmaqla, ilkin tanınmadan sonra yenidən təsnif edilmir.

Bank maliyyə aktivlərini idarə etməsi üzrə biznes modelini dəyişdikdə maliyyə aktivlərini də yenidən təsnif etməlidir. Belə dəyişikliklərin nadir hallarda baş verəcəyi gözlənilir. Belə dəyişikliklər Bankın rəhbərliyi tərəfindən xarici və daxili dəyişikliklər nəticəsində müəyyən edilir və Bankın əməliyyatları üçün əhəmiyyətli və kənar tərəflərə nümayiş etdirilə bilən şəkildə olmalıdır. Müvafiq olaraq, Bankın biznes modelində dəyişiklik yalnız Bank əməliyyatları üçün əhəmiyyətli olan fəaliyyətə başladıldıqda və ya belə fəaliyyətə xitam verdikdə baş verir; məsələn, Bank hər hansı biznes xətti əldə etdikdə, satdıqda və ya xitam verdikdə.

Maliyyə aktivlərinin modifikasiyası və tanınmasının dayandırılması

Maliyyə aktivinin modifikasiyası maliyyə aktivinin pul vəsaitlərinin hərəkətini tənzimləyən müqavilə şərtləri yenidən müzakirə edildikdə və ya maliyyə aktivinin ilkin tanınması və ödəmə müddəti arasında başqa şəkildə dəyişdirildikdə baş verir. Modifikasiya dərhal və ya gələcək tarixdə müqavilə üzrə pul vəsaitlərinin axımının miqdarına və/və ya müddətinə təsir göstərir.

“BANK OF BAKU” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR

31 DEKABR 2023-CÜ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)

(Əksi qeyd olunmadığı halda, min Azərbaycan manatı ilə)

Bank yığıcı artırmaq və defolt riskini minimuma endirmək üçün maliyyə çətinliyi ilə üzləşən müştərilərin cari kreditlərini restrukturizasiya edir. Borcalanın ilkin müqavilə şərtləri ilə ödənişi həyata keçirməsi üçün bütün səyləri göstərməsinə baxmayaraq, kredit şərtləri defolt və ya defolt riskinin çox olduğu və borcalanın yenidən işlənmiş şərtlərə cavab verə biləcəyi gözlənilmədiyi hallarda dəyişdirilir. Yenidən işlənmiş şərtlərə əksər hallarda kredit müddətinin uzadılması, kreditin pul vəsaitlərinin hərəkəti müddətinə dəyişiklik (əsas və faiz ödənişi) ödəniləcək pul vəsaitlərinin həcmnin azaldılması (əsas və bağışlanılacaq faizlər) və digər şərtlər üzrə düzəlişlər daxildir. Maliyyə aktivini dəyişdirildikdə, Bank bu modifikasiyanın tanınmanın dayandırılması ilə nəticələndiyini qiymətləndirir. Bankın siyasətinə uyğun olaraq, bir dəyişiklik, tamamilə, fərqli şərtlərə səbəb olduqda tanınmaya səbəb olur. Dəyişdirilmiş şərtlərin ilkin müqavilə şərtlərindən əhəmiyyətli dərəcədə fərqli olub-olmadığını müəyyən etmək üçün Bank aşağıdakıları nəzərə alır:

- İlkin şərtlər əsasında qalıq pul vəsaitlərinin cari dəyərini, yenidən işlənmiş şərtlər əsasında qalıq pul vəsaitləri ilə müqayisəsi üçün kəmiyyət qiymətləndirilməsi həyata keçirilir, hər iki məbləğ ilkin effektiv faiz dərəcəsi (EFD) ilə diskontlaşdırılır. Cari dəyər fərqi 10%-dən artıqdırsa, Bank bunu əhəmiyyətli dərəcədə fərqli olaraq qəbul edir, bu isə tanınmanın dayandırılması ilə nəticələnir.

Şərtlər əhəmiyyətli dərəcədə fərqlidirsə, Bank ilkin maliyyə aktivini tanımır və ədalətli dəyəri ilə “yeni” aktivini tanıyır və aktiv üçün yeni effektiv faiz dərəcəsinə yenidən hesablayır. Yenidən müzakirə tarixi, dəyərsizləşmə hesablanması məqsədləri üçün, o cümlədən kredit riskinin əhəmiyyətli dərəcədə artmasının olub-olmadığını müəyyənləşdirmək üçün ilkin tanınma tarixi hesab olunur.

Şərtlər ciddi şəkildə fərqlənirsə, yenidən razılaşdırma və ya dəyişdirmə tanınma ilə nəticələnmir və Bank maliyyə aktivinin yenidən işlənmiş pul vəsaitlərinin hərəkəti əsasında ümumi balans dəyərini yenidən hesablayır və mənfəət və ya zərərdə dəyişiklik üzrə gəlir və ya zərəri tanıyır. Yeni ümumi balans dəyəri dəyişdirilmiş pul vəsaitlərinin hərəkətinin ilkin dəyərində (və ya satın alınmış və ya əldə edilmiş kredit üzrə dəyərsizləşmiş maliyyə aktivləri üçün kredit üzrə tənzimlənmiş EFD ilə) diskontlaşdırılaraq yenidən hesablanır.

Bank maliyyə aktivini yalnız aktivin pul vəsaitlərinin hərəkəti ilə bağlı müqavilə hüquqlarının müddəti (tamamilə, fərqli şərtlərlə dəyişdirilmədən yaranan müddəti daxil olmaqla) başa çatdıqda və ya maliyyə aktivini və əsas etibarını ilə aktivə mülkiyyət hüququ ilə bağlı olan bütün risk və mükafat digərinə keçirildikdə tanınır. Əgər Bank mülkiyyət hüququ ilə bağlı bütün riskləri və gəlirləri nə təhvil verir, nə də saxlayırsa və ötürülmüş aktivə nəzarəti davam etdirsə, Bank aktivdə qorunan payını və ödəməli ola biləcəyi məbləğ üçün əlaqəli öhdəliyi tanıyır. Bank köçürülmüş maliyyə aktivinə sahib olmaqla bağlı bütün riskləri və qazancları özündə saxlayırsa, Bank maliyyə aktivini tanımağa davam edir.

Maliyyə aktivlərinin dəyərsizləşməsi

Bank MZVƏD ilə qiymətləndirilməyən aşağıdakı maliyyə alətləri üzrə ehtimal olunan kredit zərərləri (EOKZ) üçün zərər ehtiyatlarını tanıyır:

- borc alətləri olan maliyyə aktivləri;
- buraxılmış kredit öhdəlikləri;
- icarə debitor borcları.

Kapital investisiyaları üzrə dəyərsizləşmə zərəri tanınmır.

Bank zərər ehtiyatlarını 12 aylıq EOKZ kimi hesablanan aşağıdakılar istisna olmaqla, ömürlük EOKZ məbləğinə bərabər qiymətləndirir:

- hesabat tarixində kredit riski aşağı müəyyən edilən borc investisiya qiymətli kağızları;
- ilkin tanınmadan sonra kredit riski əhəmiyyətli dərəcədə artmayan digər maliyyə alətləri (icarə debitor borclarından başqa) (30 sayılı Qeyd).

“BANK OF BAKU” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR

31 DEKABR 2023-CÜ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)

(Əksi qeyd olunmadığı halda, min Azərbaycan manatı ilə)

Bank kreditin risk dərəcəsinin beynəlxalq səviyyədə “investisiya dərəcəsi” tələblərinə cavab verdiyi təqdirdə borc investisiya qiymətli kağızlarının kredit riskinin aşağı olduğunu qəbul edir.

12 aylıq EOKZ hesabat tarixindən sonra 12 ay ərzində maliyyə alətinin defolt hadisəsindən yaranan ümumi EOKZ-də payıdır. 12 aylıq EOKZ kimi tanınan maliyyə alətləri “1-ci Mərhələ” maliyyə alətləri adlandırılır.

Ömürlük EOKZ maliyyə alətinin gözlənilən müddəti ərzində mümkün bütün defolt hadisələrindən yaranan EOKZ-dir. Ömürlük EOKZ kimi tanınan maliyyə alətləri ilkin tanınmadan sonra kredit riski əhəmiyyətli dərəcədə artıqda, lakin maliyyə alətləri kredit üzrə dəyərsizləşmədikdə “2-ci Mərhələ” maliyyə alətləri, maliyyə alətləri kredit üzrə dəyərsizləşdikdə isə “3-cü Mərhələ” maliyyə alətləri adlandırılır.

EOKZ-nin ölçülməsi

EOKZ kredit zərərlərinin ehtimal əsasında ölçülən qiymətləndirilməsidir. O, aşağıdakı şəkildə ölçülür:

- hesabat tarixində kredit üzrə dəyərsizləşməmiş maliyyə aktivləri: bütün gözlənilən əldə edilməmiş pul vəsaitlərinin cari dəyəri (yəni müqavilə əsasında müəssisəyə ödənilməli pul axınları ilə Bankın əldə etməyi gözlədiyi pul axınları arasındakı fərq);
- hesabat tarixində kredit üzrə dəyərsizləşmiş maliyyə aktivləri: ümumi balans dəyəri ilə hesablanmış gələcək pul axınları arasındakı fərq;
- istifadə edilməmiş kredit öhdəlikləri: öhdəlik istifadə edildikdə müqavilə üzrə Banka ödənilməli pul vəsaitləri ilə Bankın almağı gözlədiyi pul vəsaitləri arasındakı fərqi cari dəyəri.

Kredit üzrə dəyərsizləşmiş maliyyə aktivləri

Hər bir hesabat tarixində Bank amortizasiya edilmiş dəyərdə hesablanmış maliyyə aktivlərinin, DMGVƏD-də hesablanmış borc maliyyə aktivlərinin və maliyyə icarəsi üzrə əldə ediləcək vəsaitlərin kredit üzrə dəyərsizləşməsinə qiymətləndirir (bu aktivlər “3-cü Mərhələ maliyyə aktivləri” adlanır). Maliyyə aktivləri üzrə proqnoz edilən gələcək pul vəsaitlərinə mənfi təsir göstərən bir və ya daha çox hadisə baş verdikdə maliyyə aktivləri “kredit üzrə dəyərsizləşmiş” hesab olunur.

Maliyyə aktivinin kredit üzrə dəyərsizləşdiyinin sübutuna aşağıdakı müşahidə edilə bilən məlumat daxildir:

- borcalan və ya emitentin mühüm maliyyə çətinliyi yaşaması;
- müqavilə şərtinin pozulması, məsələn, defolt və ya gecikdirmə;
- Bank tərəfindən Bankın dəyişməyəcəyi şərtlərlə kredit və ya avansın restrukturizasiyası;
- borcalanın müflis olacağı və ya maliyyə-təşkilatı strukturunun dəyişəcəyi ehtimal edildikdə; və ya
- maliyyə çətinlikləri səbəbindən qiymətli kağızlar üçün fəal bazarın olmaması.

Borcalanın vəziyyətinin pisləşməsinə görə şərtləri yenidən razılaşdırılmış kredit, müqavilə üzrə pul vəsaitlərinin ödənilməyəcəyi riski əhəmiyyətli dərəcədə azaldığı və dəyərsizləşmənin başqa əlamətləri olmadığı hallar istisna olmaqla, kredit üzrə dəyərsizləşmiş sayılır. Əlavə olaraq, ödənişi 90 gündən çox gecikdirilmiş pərakəndə kredit üzrə dəyərsizləşmiş sayılır.

Maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatda EOKZ üzrə ehtiyatın təqdim edilməsi

EOKZ üzrə zərər ehtiyatları maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatda aşağıdakı kimi təqdim olunur:

- amortizasiya olunmuş dəyərdə ölçülən maliyyə aktivləri: aktivlərin ümumi balans dəyərindən çıxılmaqla;
- kredit öhdəlikləri: ümumiyyətlə, ehtiyat kimi;

“BANK OF BAKU” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR

31 DEKABR 2023-CÜ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)

(Əksi qeyd olunmadığı halda, min Azərbaycan manatı ilə)

- maliyyə aləti həm çıxarılmış, həm də istifadə edilməmiş komponentdən ibarət olduğu halda və Bank kredit öhdəliyi komponenti üzrə EOKZ-ni çıxarılmış komponentdən ayrı olaraq müəyyən edə bilmədiyi halda: Bank hər iki komponent üzrə birgə zərər ehtiyatı təqdim edir. Birləşdirilmiş məbləğ yerinə yetirilmiş komponentin ümumi balans dəyərindən çıxılmaqla təqdim edilir. Çıxarılmış komponentin ümumi məbləği üzrə zərər ehtiyatının hər hansı bir hissəsi ehtiyat kimi təqdim olunur; və
- DMGVƏD-də ölçülən borc alətləri: aktivlərin balans dəyəri onların ədalətli dəyəri olduğu üçün, heç bir zərər ehtiyatı maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatda tanınmır. Bununla yanaşı, zərər ehtiyatı ədalətli dəyər ehtiyatının bir hissəsi kimi tanınır.

Borcların silinməsi

Kreditlər maliyyə aktivlərini tam və ya qismən bərpa etmək üçün əsaslı gözlənti olmadığı təqdirdə tam və ya qismən silinir. Bu, adətən, Bank borcalanın silinməsi nəzərdə tutulan məbləği ödəmək üçün kifayət qədər pul vəsaiti yaradacaq aktivləri və ya gəlir mənbəyinin olmadığını müəyyən etdikdə baş verir. Bu qiymətləndirmə fərdi aktiv səviyyəsində həyata keçirilir.

Silinmiş məbləğlərin bərpası mənfəət və ya zərər və digər məcmu gəlir haqqında hesabatda “maliyyə alətlərinin dəyərsizləşməsi zərərləri”nə daxil edilir.

Silinmiş maliyyə aktivləri ödənilməli məbləğlərin bərpası üzrə Bank prosedurlarına əməl etmək məqsədilə hüquqi tədbirlərin predmeti olaraq qalır.

Törəmə maliyyə alətləri

Adi fəaliyyətin gedişində, Bank xarici valyuta və kapital bazarlarında xarici valyuta forvard sazişləri və çarpaz valyuta svopları (qarşılıqlı kreditlər) daxil olmaqla müxtəlif törəmə maliyyə alətlərinə tərəf olaraq daxil olur. Qarşı tərəflər, əsasən, yerli banklardır. Ədalətli dəyərlər əsas alətlərin cari bazar və müqavilə qiymətləri və digər amillər nəzərə alınmaqla təklif edilmiş bazar qiymətləri və ya qiymət modelləri əsasında təyin edilir. Törəmə alətlər ədalətli dəyəri müsbət olduqda aktiv, mənfəət olduqda isə öhdəlik kimi göstərilir. Bu alətlərin əldə edilməsi nəticəsində yaranan mənfəət və zərər, xalis məbləğdə mənfəət və zərər haqqında hesabatda xarici valyuta ilə ticarət üzrə gəlir və zərərlər bölümünə daxil edilir.

Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri

Pul vəsaitləri və onların ekvivalentlərinə ARMB-də və digər banklarda saxlanılan əsginaslar və sikkə pullar, bloklanmış hesab qalıqları (nostro hesablar) və ədalətli dəyərinin dəyişmə riski çox aşağı olan və Bank tərəfindən qısamüddətli öhdəliklərin idarə olunmasında istifadə edilən, ilkin ödəniş müddəti üç aydan az olan yüksək likvidli maliyyə aktivləri daxildir. ARMB-də saxlanılan məcburi ehtiyatlar onların çıxarılması ilə bağlı məhdudiyətləri nəzərə alaraq pul vəsaitlərinin ekvivalentlərinə aid edilmir. Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri AD ilə təqdim olunur, çünki: (i) müqavilə əsasında pul vəsaitlərinin axınlarının yığılması üçün saxlanılır və bu pul axınları YƏMFÖ-nü təmsil edir və (ii) bu aktivlər MZVƏD ilə müəyyən edilməmişdir.

Müəyyən ölkələrdə təminat qanunvericiliyi kimi yalnız qanunvericiliklə nəzərdə tutulmuş xüsusiyyətlər, hətta qanunvericilik sonradan dəyişdirilsə belə, bu xüsusiyyətin tətbiq olunacağı müqavilə şərtlərinə daxil edilmədikcə, YƏMFÖ testinə təsir göstərmir.

“BANK OF BAKU” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR

31 DEKABR 2023-CÜ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)

(Əksi qeyd olunmadığı halda, min Azərbaycan manatı ilə)

Banklardan və digər maliyyə təşkilatlarından alınacaq vəsaitlər

Banklardan və digər maliyyə təşkilatlarından alınacaq vəsaitlər Bankın müxbir banklara pul köçürməsi zamanı qeydə alınır. Banklardan və digər maliyyə təşkilatlarından alınacaq vəsaitlər (i) müqavilə üzrə pul vəsaitlərinin hərəkətinin toplanması üçün saxlanıldıqda və həmin pul vəsaitlərinin hərəkəti YÖMFÖ-nü təmsil etdikdə və (ii) onlar MZVƏD-də təyin edilmədikdə amortizasiya olunmuş dəyərdə uçota alınır.

Müştərilərə verilmiş kreditlər

Müştərilərə verilmiş kreditlər Bank tərəfindən müştərilərdən kredit almaq üçün avans şəklində nağd pul verildiyi zaman qeydə alınır. Biznes modeli və pul vəsaitlərinin hərəkəti xarakteristikasına əsasən Bank müştərilərə verilmiş kreditləri aşağıdakı qiymətləndirmə kateqoriyalarından birində təsnifləşdirir:

- amortizasiya edilmiş dəyərdə qiymətləndirilən kreditlər: onlar, ilkin olaraq, məxsusi birbaşa əməliyyat xərcləri əlavə edilməklə ədalətli dəyərdə, daha sonra effektiv faiz üsulu ilə amortizasiya edilmiş dəyərdə qiymətləndirilir.

Dəyərsizləşmə üzrə ehtiyatlar perspektiv EOKZ modelləri əsasında müəyyən edilir. 30 sayılı Qeyd Bankın EOKZ modellərində perspektiv məlumatları özündə necə əhatə etdiyinə dair izahat daxil olmaqla, EOKZ-nin ölçülməsində istifadə olunan giriş məlumatları, ehtimallar və qiymətləndirmə üsulları haqqında məlumat verir.

Maliyyə təminatları və kredit öhdəlikləri

Maliyyə təminatları borcalan borc alətinin şərtlərinə uyğun olaraq vaxtında ödəniş edə bilmədikdə təminat sahibinin məruz qaldığı zərəri qarşılamaq üçün Bankın müəyyən ödənişlər etməsini tələb edən müqavilələrdir. Kredit öhdəlikləri əvvəlcədən müəyyənləşdirilmiş şərtlər və müddətlər əsasında kredit vermək üçün olan etibarlı öhdəliklərdir.

Verilən maliyyə təminatları və ya bazarda mövcud faiz dərəcəsiindən aşağı faizlə kredit vermə öhdəlikləri, ilkin olaraq, ədalətli dəyərdə, daha sonra aşağıdakı şəkildə ölçülür:

- 9 sayılı MHBS əsasında müəyyən edilmiş zərər üzrə ehtiyatın ən yüksək qiyməti və müvafiq olduqda, 15 sayılı MHBS-nin prinsiplərinə əsasən tanınmış toplam gəlir məbləği çıxılmaqla ilkin tanınmış qiymət.

Bank MZVƏD ilə ölçülən kredit öhdəlikləri buraxmamışdır.

Digər kredit öhdəlikləri üçün Bank zərər üzrə ehtiyatı tanıyır.

Maliyyə təminatları və kredit öhdəliklərindən yaranan öhdəliklər ehtiyatlara daxil edilir.

Borc qiymətli kağızları üzrə investisiyalar

Biznes modeli və pul vəsaitlərinin hərəkəti xarakteristikalarına əsasən, Bank borc qiymətli kağızlarına qoyduğu investisiyaları AD, DMGVƏD və ya MZVƏD kateqoriyaları üzrə təsnifləşdirir. Borc qiymətli kağızları müqavilə üzrə pul vəsaitlərinin hərəkətinin toplanması üçün saxlanılırsa və bu pul vəsaitlərinin hərəkəti YÖMFÖ-nü təmsil edirsə və əgər onlar mühasibat uçotu mühitinin uyğunsuzluğunu əhəmiyyətli dərəcədə azaltmaq üçün könüllü olaraq MZVƏD-də təyin edilmirlərsə, belə investisiyalar AD-də təsnifləşdirilir.

“BANK OF BAKU” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR

31 DEKABR 2023-CÜ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)

(Əksi qeyd olunmadığı halda, min Azərbaycan manatı ilə)

Borc qiymətli kağızları müqavilə üzrə pul vəsaitlərinin hərəkətinin toplanması və satılması üçün saxlanılırsa və bu pul vəsaitlərinin hərəkəti YƏMFÖ-nü təmsil edirsə və əgər onlar MZVƏD-də təyin edilirlərsə, DMGƏD-də təsnifləşdirilirlər. Bu aktivlər üzrə faiz gəlirləri effektiv faiz dərəcəsi metodundan istifadə edərək hesablanır və mənfəət və ya zərərdə tanınır. Ehtimal olunan kredit zərəri modelindən istifadə etməklə ehtimal olunan dəyərsizləşmə ehtiyatı il üzrə mənfəət və ya zərərdə tanınır. Balans dəyəri üzrə olan bütün digər dəyişikliklər DMG-də tanınır. Borc qiymətli kağızlarının tanınması dayandırılan zaman, əvvəllər DMG-də tanınan məcmu gəlir və ya zərərlər DMG-dən çıxarılarq mənfəət və ya zərər hesablarında təsnifləşdirilir.

Borc qiymətli kağızları üzrə investisiyalar AD və ya DMGVƏD-ə dair meyarlara cavab vermirsə, MZVƏD-də təsnifləşdirilir. Bu opsiyanın tətbiqi müxtəlif mühasibat uçotu əsasları üzrə tanınan və ya ölçülən maliyyə aktivləri və maliyyə öhdəlikləri arasındakı mühasibat uçotu uyğunsuzluğunu əhəmiyyətli dərəcədə azaldırsa, Bank ilkin tanınma zamanı MZVƏD-də olan borc qiymətli kağızları üzrə investisiyaları qəti şəkildə təyin edə bilər.

Kapital alətlərində investisiyalar

MZVƏD kimi təyin olunmuş kapital investisiya qiymətli kağızları – kapital alətləri ədalətli dəyərdə ölçülür və yaranmış fərq dərhal mənfəət və ya zərərdə tanınır.

Əmlak və avadanlıqlar

Əmlak və avadanlıqlar yığılmış köhnəmə və dəyərsizləşmə zərərləri çıxılmaqla ilkin dəyərlə göstərilir.

Əmlak və ya avadanlıqlar müxtəlif yararlı xidmət müddətləri olan böyük komponentlərdən ibarət olduğu təqdirdə, onların uçotu ayrı-ayrı əmlak və avadanlıq maddələri kimi aparılır.

Kiçik həcmli təmir və gündəlik xidmət xərcləri çəkildiyi dövrdə xərcə silinir. Əsas vəsaitlərin əsas hissələrinin əvəz edilməsi xərcləri kapitallaşdırılır və əvəz edilmiş hissələr balansdan silinir.

Hər hesabat tarixinin sonunda Bank əmlakın və yaxud avadanlığın dəyərsizləşmə əlamətinin olub-olmamasını qiymətləndirir. Dəyərsizləşmənin baş verdiyinə dəlalat edən ən az bir belə əlamət olarsa, Bank iki rəqəmdən ən yüksəyi kimi bərpa edilə bilən məbləği müəyyən edir: satış xərcləri çıxıldıqdan sonra aktivin ədalətli dəyəri və istifadə dəyəri. Əgər əmlak və avadanlığın balans dəyəri onun bərpa edilə bilən dəyərindən yüksəkdirsə, onun dəyəri bərpa edilə bilən məbləğə qədər silinir və fərq mənfəət və zərər hesablarında dəyərsizləşmə zərəri kimi tanınır.

Balans dəyəri ilə daxilolmaları müqayisə etməklə hesablanmış silinmələr üzrə gəlir və zərərlər il üzrə mənfəət və ya zərər hesablarında tanınır (digər əməliyyat gəlirləri və ya xərcləri daxilində).

Yenidən qiymətləndirmə

Binalar, mütəmadi olaraq, yenidən qiymətləndirilir. Yenidən qiymətləndirmənin tezliyi yenidən qiymətləndirilməli binaların ədalətli dəyərindəki dəyişikliklərin intensivliyindən asılıdır. Binanın yenidən qiymətləndirilməsi zamanı dəyərin artması əvvəlki yenidən qiymətləndirilmə zamanı azalma həcmində olduqda mənfəət və ya zərər hesablarında, ondan daha çox olduqda isə digər məcmu gəlir hesablarında tanınır. Yenidən qiymətləndirilmə zamanı binanın dəyərində azalma əvvəlki yenidən qiymətləndirmə zamanı bilavasitə kapitalda digər məcmu gəlir kimi tanınmış artım həcmində olduqda digər məcmu gəlir hesablarında, daha çox azalma isə mənfəət və ya zərər hesablarında tanınır.

“BANK OF BAKU” AÇIQ SƏHMDAR CƏMIYYƏTİ

MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR

31 DEKABR 2023-CÜ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)

(Əksi qeyd olunmadığı halda, min Azərbaycan manatı ilə)

Köhnəlmə

Əmlak və avadanlıq obyektləri quraşdırıldıqları və istifadəyə hazır olduqları gündən köhnəlməyə başlayır. Müəssisənin özünün yaratdığı aktivlər isə tamamlandıqdan və istifadəyə hazır olduqdan sonra köhnəlməyə başlayır. Köhnəlmə hesablanmış qalıq dəyər çıxılmaqla aktivin ilkin dəyərində əsaslanır. Hesablanmış faydalı istismar müddəti, qalıq dəyərlər və köhnəlmə üsulu hər bir hesabat dövrünün sonunda təhlil edilir və hesablamalarda hər hansı dəyişiklik aşağıdakı illik dərəcələr əsasında növbəti dövrlər üzrə uçota alınır:

Binalar	5%
Mebel və avadanlıqlar	20%
Kompüter və rabitə avadanlıqları	25%
Nəqliyyat vasitələri	20%
Digər	20%
İstifadə hüququ olan aktivlər	İcarə müqaviləsinin müddəti üzrə olmaqla

Qeyri-maddi aktivlər

Alınmış qeyri-maddi aktivlər ilkin dəyərdən yığılmış amortizasiya və dəyərsizləşmə zərərləri çıxılmaqla təqdim edilir.

Alınmış kompüter və proqram təminatı lisenziyaları onları istifadəyə yararlı hala gətirmək üçün çəkilmiş xərclər də daxil olmaqla kapitallaşdırılır.

Qeyri-maddi aktivlərin amortizasiyası düz xətt metodu əsasında mənfəət və zərərdə tanınır. Qeyri-maddi aktivlərin təxmin edilən istifadə müddəti 10 ildir.

Müsadirə edilmiş girovlar

Bank məqsəddə müvafiq hesab edildiyi hallarda müştərilərin öhdəlikləri müqabilində girov təminatı alır. Girov, adətən, müştərinin müvafiq əmlakının müsadirə olunmasını nəzərdə tutur və Banka müştərinin həm cari, həm də gələcək öhdəlikləri ilə əlaqədar əmlaka qarşı iddianın irəli sürülməsi üçün əsas yaradır.

Bankın müvafiq hesab etdiyi müəyyən hallarda aktivlər ödənişi yerinə yetirilməyən kreditlərin bərpa olunması məqsədilə müsadirə olunur. Müsadirə edilmiş girov, ilkin olaraq, həmin girovun aid olduğu kreditin balans dəyərində bərabər məbləğdə tanınır. Müsadirə edilmiş aktivlər balans dəyəri və satış dəyəri çıxılmaqla ədalətli dəyərdən daha aşağı olan məbləğdə ölçülür.

Maliyyə öhdəlikləri və kapital

Borc və ya kapital alətləri olaraq təsnifat

Borc və ya kapital alətləri müqavilə üzrə razılaşmaların mahiyyəti və maliyyə öhdəliyi və ya kapital aləti anlayışlarına uyğun olaraq maliyyə öhdəlikləri və ya kapital kimi təsnif edilir.

Kapital alətləri

Kapital aləti bütün öhdəliklər çıxıldıqdan sonra müəssisənin aktivlərində qalıq paylarını göstərən hər hansı müqavilədir. Bankın buraxdığı kapital alətləri birbaşa emissiya xərcləri çıxılmaqla daxil olan gəlirlərin cəmi həcminə tanınır.

“BANK OF BAKU” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR

31 DEKABR 2023-CÜ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)

(Əksi qeyd olunmadığı halda, min Azərbaycan manatı ilə)

Bankın öz kapital alətlərinin geri alınması birbaşa kapitalda tanınır və cəmi məbləğdən çıxılır. Eyni zamanda, Bankın öz kapital alətlərini alması, satması, buraxması və ya ləğv etməsi üzrə mənfəət və ya zərər hesablarında heç bir gəlir və ya zərər tanınmır.

Maliyyə öhdəlikləri

Bank maliyyə öhdəliyinin tanınmasını onun şərtləri dəyişdikdə və dəyişmiş bu şərtlər üzrə pul vəsaitlərinin axınının əvvəlkindən əhəmiyyətli dərəcədə fərqləndikdə dayandırır. Belə olan halda dəyişmiş şərtlər əsasında yeni maliyyə öhdəliyi ədalətli dəyərdə tanınır. Maliyyə öhdəliyinin balans dəyərindəki fərq ləğv edilir və dəyişmiş şərtlərlə yeni maliyyə öhdəliyi mənfəət və ya zərərdə tanınır.

Ödənilmiş kompensasiyaya ötürülmüş qeyri-maliyyə aktivləri (əgər varsa) və yeni dəyişdirilmiş maliyyə öhdəliyi də daxil olmaqla öhdəliklərin qəbul edilməsi daxildir.

Bank keyfiyyət amilləri, kəmiyyət amilləri və birlikdə keyfiyyət və kəmiyyət amillərini nəzərə alaraq dəyişikliyin əhəmiyyətli olub-olmadığının kəmiyyət və keyfiyyət qiymətləndirməsini aparır. Bank aşağıdakı keyfiyyət amillərinə əsaslanaraq dəyişikliyin əhəmiyyətli olduğu qənaətinə gəlir:

- maliyyə öhdəliyinin valyutasının dəyişməsi;
- girov və ya digər kredit təminatında dəyişikliyin baş verməsi;
- konvertasiya funksiyasının daxil edilməsi;
- maliyyə öhdəliyində subordinasıyanın dəyişməsi.

Yeni şərtlərə əsasən, alınmış haqlar çıxılmaqla ödənilmiş haqlar daxil və ilkin effektiv faiz dərəcəsinə əsasən diskontlaşdırılmaqla, diskontlaşdırılmış cari dəyər ilkin maliyyə öhdəliyi üzrə qalan pul vəsaitlərinin diskontlaşdırılmış cari dəyərindən ən azı 10 faiz fərqləndikdə kəmiyyət qiymətləndirməsinin şərtləri əhəmiyyətli dərəcədə dəyişir.

Maliyyə öhdəliyində dəyişiklik tanınmanın dayandırılmasına səbəb olmadıqda öhdəliyin amortizasiya edilmiş dəyəri dəyişikliyə uğramış pul vəsaitlərinin ilkin effektiv faiz dərəcəsinə diskontlaşdırılması və alınan gəlir və ya zərərin mənfəət və ya zərərdə tanınması ilə təkrar hesablanır. Dəyişən dərəcəli maliyyə öhdəlikləri üçün dəyişmiş gəlir və ya zərəri hesablamaq məqsədilə istifadə edilən ilkin effektiv faiz dərəcəsinə dəyişiklik zamanı cari bazar şərtlərini əks etdirməsi üçün düzəlişlər edilir. Bununla bağlı yaranan hər hansı xərclər və ya haqlar öhdəliyin balans dəyərinə düzəliş kimi tanınır və alət üzərində effektiv faiz dərəcəsinin təkrar hesablanması yolu ilə dəyişikliyə uğramış maliyyə öhdəliyinin qalan müddəti üzrə amortizasiya edilir.

Banklara və digər maliyyə təşkilatlarına ödəniləcək vəsaitlər

Banklara və digər maliyyə təşkilatlarına ödəniləcək vəsaitlər kontragent banklar tərəfindən Banka nağd pul və ya digər aktivlər verildiyi zaman qeydə alınır. Qeyri-törəmə maliyyə öhdəlikləri amortizasiya edilmiş dəyərlə uçota alınır. Bank verdiyi borcları geri aldıqda, həmin borc öhdəlikləri maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatdan silinir və öhdəliyin balans dəyəri ilə ödənilmiş məbləğ arasındakı fərq borcun ödənilməsi üzrə yaranan gəlir və ya xərclərə aid edilir.

Müştərilərə ödəniləcək vəsaitlər

Müştərilərə ödəniləcək vəsaitlər fiziki şəxslər, dövlət müəssisələri və ya hüquqi şəxslər qarşısında olan qeyri-törəmə maliyyə öhdəliklərini əks etdirir və amortizasiya edilmiş dəyərdə qeydə alınır.

“BANK OF BAKU” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR

31 DEKABR 2023-CÜ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)

(Əksi qeyd olunmadığı halda, min Azərbaycan manatı ilə)

İcarələr

Müqavilə bağlanarkən Bank müqavilənin icarə olduğunu və ya icarə elementlərini özündə ehtiva etdiyini qiymətləndirir. Bu hal müqavilənin müəyyən bir ödəniş müqabilində müəyyən edilmiş aktivin təyin edilmiş bir müddət ərzində istifadəsinə nəzarət etmək hüququnun əldə edilməsi zamanı baş verir.

Bank icarəçi qismində

Bank qısa müddətli icarələr və aşağı dəyərli aktivlərin icarəsi istisna olmaqla, bütün icarələr üçün vahid tanıma və ölçmə yanaşmasını tətbiq edir. Bank icarə ödənişlərini həyata keçirmək üçün icarə öhdəliklərini, eləcə də əsas aktivlərdən istifadə hüququnu təmsil edən istifadə hüququ olan aktivləri tanıyır.

İstifadə hüququ olan aktivlər

Bank istifadə hüququ olan aktivləri icarənin başlanğıc tarixində tanıyır (əsas aktivin istifadə üçün mövcud olduğu tarix). İstifadə hüququ olan aktivlər yığılmış amortizasiya və dəyərsizləşmə zərərləri çıxılmaqla maya dəyəri ilə ölçülür və icarə öhdəliklərinin yenidən ölçülməsi üçün tənzimlənir. İstifadə hüququ olan aktivlərin dəyərinə tanınmış icarə öhdəliklərinin məbləği və alınmış icarə təşviqləri çıxılmaqla başlama tarixinə qədər və ya daha əvvəl edilmiş icarə ödənişləri daxildir. İstifadə hüququ olan aktivlər icarə müddəti ərzində düz xətt əsasında amortizasiya olunur.

İcarəyə götürülmüş aktivin mülkiyyəti icarə müddətinin sonunda Banka keçirsə və ya dəyəri bir alışı opsiyasının həyata keçirilməsini əks etdirirsə, amortizasiya aktivin təxmin edilən faydalı ömrü istifadə olunmaqla hesablanır. İstifadə hüququ olan aktivlər də dəyərsizləşməyə məruz qalır.

İcarə öhdəlikləri

İcarənin başlanğıc tarixində Bank icarə müddəti ərzində həyata keçiriləcək icarə ödənişlərinin cari dəyəri ilə ölçülmüş icarə öhdəliklərini tanıyır. İcarə ödənişlərinə, hər hansı alınacaq güzəştli icarə ödənişləri, indeksdən və ya dərəcədən asılı olan dəyişkən icarə ödənişləri çıxılmaqla qalıq dəyər zəmanəti ilə ödənilməsi ehtimal olunan məbləğlər daxil olmaqla sabit ödənişlər (maddi sabit ödənişlər daxil olmaqla) daxildir. İcarə ödənişlərinə həmçinin Bank tərəfindən həyata keçirilməsinə əsaslı olaraq müəyyən edilmiş satınalma opsiyonunun icra qiyməti və icarə müddəti Bankın ləğv etmə seçiminə həyata keçirdiyini əks etdirirsə, icarəyə xitam verildiyi hallarda tətbiq olunan cərimələrin ödənişləri də daxildir.

İndeksdən və dərəcədən asılı olmayan dəyişkən icarə ödənişləri, ödənişə səbəb olan hadisə və ya şərtin baş verdiyi dövrdə xərc olaraq (mal və material ehtiyatlarının istehsalı üçün çəkilmədiyini təqdirdə) tanınır.

İcarə ödənişlərinin cari dəyərini hesablayarkən, icarəyə aid olan konkret faiz dərəcəsinin təyin olunması mümkün olmadığı üçün Bank icarə müqaviləsinin qüvvəyə mindiyi tarixdə mövcud olan əlavə borcun cəlb edilməsi üzrə faiz dərəcəsi istifadə edir. Müqavilənin qüvvəyə mindiyi tarixdən sonra icarə öhdəliklərinin məbləği faizlərin artmasını əks etdirmək üçün artırılır və edilmiş icarə ödənişləri üçün azaldılır. Bundan əlavə, icarə öhdəliklərinin balans dəyəri hər hansı bir modifikasiya və ya icarə müddətində, eləcə də icarə ödənişlərində hər hansı bir dəyişiklik olduqda (bu cür icarə ödənişlərini təyin etmək üçün istifadə olunan indeks və ya faiz dərəcəsiəndəki dəyişiklik nəticəsində gələcək ödənişlərdə dəyişikliklər) və ya əsas aktivin satın alınması üçün hər hansı bir seçimin qiymətləndirilməsi üzrə dəyişiklik olduğu təqdirdə, yenidən ölçülür.

“BANK OF BAKU” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR

31 DEKABR 2023-CÜ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)

(Əksi qeyd olunmadığı halda, min Azərbaycan manatı ilə)

Səhmdar kapitalı

Adi səhmlər kapital kimi təsnifləşdirilir. Adi səhmlərin və səhm opsiyonların buraxılmasına bilavasitə aid edilən xərclər vergiqoyma baxımından heç bir nəticə olmadan kapitaldan tutulma kimi uçota alınır.

Bankın dividendləri elan edib ödəmək imkanı Azərbaycan Respublikasının qanunvericiliyində müəyyən edilmiş qaydada tənzimlənir.

Adi səhmlərə aid olan dividendlər elan edildiyi müddətdə bölüşdürülməmiş mənfəətdə əks olunur.

Vergiqoyma

Mənfəət vergisi cari və təxirə salınmış mənfəət vergisindən ibarətdir. Mənfəət vergisi mənfəət və zərərdə tanınır, bu vergi digər məcmu gəlirlərlə və ya bilavasitə kapitalda qeydə alınan əməliyyatlarla bağlı olduqda isə, digər məcmu gəlirdə və ya bilavasitə kapitalda tanınır.

Cari vergi xərclərinə il üzrə vergilərə əldə olunan gəlir üzrə gözlənilən ödənilməli vergilər və əvvəlki illər üçün ödənilməli vergilərdə hər hansı düzəlişlər daxildir. Həmin xərclər hesabat tarixində qüvvədə olan və ya hesabat dövrünün sonunda qüvvəyə minmiş vergi dərəcələrinə əsasən müəyyənləşdirilir.

Təxirə salınmış mənfəət vergisi maliyyə hesabatlılığı məqsədləri üçün istifadə olunan aktivlərin və öhdəliklərin balans dəyərləri ilə vergiqoyma məqsədləri üçün istifadə olunan məbləğləri arasında olan müvəqqəti fərqlər üzrə hesablanır. Təxirə salınmış mənfəət vergisi nə uçot, nə də vergiyə cəlb edilən mənfəət və ya zərərə təsir göstərməyən əməliyyatda aktiv və ya öhdəliklərin ilkin tanınmasından yaranan müvəqqəti fərqlər üçün tanınmır.

Təxirə salınmış vergi aktivləri və öhdəliklərinin ölçülməsi hesabat dövrünün sonunda aktiv və öhdəliklərin balans dəyərini bərpa etmək və ya müəyyənləşdirmək üçün Bankın gözlədiyi qaydada vergi nəticələrini əks etdirir.

Təxirə salınmış vergi aktivləri və öhdəlikləri hesabat tarixinə qüvvədə olan və ya hesabat dövrünün sonunda qüvvəyə minmiş qanunlara uyğun olaraq, müvəqqəti fərqlərə onlar ləğv ediləcəyi zaman tətbiq ediləcək gözlənilən vergi dərəcələri əsasında müəyyən olunur.

Təxirə salınmış vergi aktivləri yalnız o zaman uçota alınır ki, istifadə edilməmiş vergi itkilərinin, istifadə edilməmiş vergi güzəştlərinin, müvəqqəti fərqlərin əvəzini ödəyə biləcək vergilərə cəlb edilən gələcək gəlirlərin mövcud olacağı ehtimal olunsun. Təxirə salınmış vergi aktivləri hər hesabat tarixində nəzərdən keçirilir və əlaqəli vergi gəlirləri yaranmadığı təqdirdə müəyyən miqdarda azaldılır; gələcəkdə vergi tutulan mənfəətlər artdıqda, bu azaldılmalar geri qaytarılır.

Cari və təxirə salınmış vergi öhdəliklərini müəyyən etmək üçün Bank qeyri-müəyyən vergi mövqeyinin təsirini, əlavə vergiləri, peniyaları və ödənilməmiş faizləri nəzərə alır. Bank bir sıra amillərin qiymətləndirilməsinə, o cümlədən vergi qanunvericiliyinin təfsirinə və əvvəlki təcrübəsinə əsaslanaraq inanır ki, vergi öhdəlikləri üçün hesablaşmalar bütün açıq vergi illərinə görə adekvatdır. Bu qiymətləndirmə ehtimal və fərziyyələrə əsaslanaraq həyata keçirilir və uyğun olaraq gələcək hadisələr haqqında ehtimalları əhatə edə bilər. Bankın mövcud vergi öhdəliklərinin adekvatlığı ilə bağlı öz mülahizəsini dəyişdirməsinə səbəb olan yeni məlumatlar yarana bilər; vergi öhdəliklərinə edilən bu cür dəyişikliklər həmin qərarın verildiyi dövrdə vergi xərci məbləğinə təsir edə bilər.

“BANK OF BAKU” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR

31 DEKABR 2023-CÜ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)

(Əksi qeyd olunmadığı halda, min Azərbaycan manatı ilə)

Faiz gəliri və xərcinin tanınması

Faiz gəlirləri və xərcləri effektiv faiz dərəcəsi üsulundan istifadə etməklə mənfəət və zərərdə tanınır. “Effektiv faiz dərəcəsi” maliyyə alətinin gözlənilən istifadə müddəti boyu gələcək pul ödənişləri və alışıları dəqiq olaraq:

- maliyyə aktivinin ümumi balans dəyərində; və ya
- maliyyə öhdəliyinin amortizasiya edilmiş dəyərində diskontlaşdırılan dərəcədir.

Satın alınmış və ya əldə edilmiş kredit üzrə dəyərsizləşmiş aktivlər istisna olmaqla, digər maliyyə alətləri üçün effektiv faiz dərəcəsinə hesablayarkən Bank gələcək pul vəsaitlərini maliyyə alətlərinin bütün müqavilə şərtlərini nəzərə almaqla, lakin kredit zərərlərini nəzərə almadan qiymətləndirir. Satın alınmış və ya əldə edilmiş kredit üzrə dəyərsizləşmiş maliyyə aktivləri üçün kredit üzrə uyğunlaşdırılmış effektiv faiz dərəcəsi, ehtimal olunan kredit zərərləri daxil olmaqla gələcək pul vəsaitlərindən istifadə edilməklə hesablanır.

Effektiv faiz dərəcəsinin hesablanmasına effektiv faiz dərəcəsinin ayrılmaz tərkib hissəsi olan əməliyyat xərcləri və ödənilmiş və ya alınmış haqlar və ya bəndlər daxildir. Əməliyyat xərclərinə maliyyə aktivləri və ya maliyyə öhdəliyinin alınmasına və ya verilməsinə bilavasitə tətbiq edilə bilən məxsusi xərclər daxildir.

Amortizasiya edilmiş dəyər və ümumi balans dəyəri

Maliyyə aktivləri və ya maliyyə öhdəliyinin “amortizasiya edilmiş dəyəri” maliyyə aktivləri və ya maliyyə öhdəliyinin ilkin tanınmada uçuşu əsas ödənişləri çıxmaqla, ilkin məbləğ və ödəniş məbləği arasında hər hansı fərqin effektiv faiz metodundan istifadə etməklə, xalis amortizasiyanı daxil etməklə və ya çıxmaqla və maliyyə aktivləri üçün hər hansı ehtimal olunan kredit zərəri ehtiyatına uyğunlaşdırmaqla hesablanan məbləğdir.

Amortizasiya dəyərində hesablanan “maliyyə aktivinin ümumi balans dəyəri” maliyyə aktivinin hər hansı ehtimal olunan kredit zərəri ehtiyatına uyğunlaşdırılmazdan əvvəl amortizasiya edilmiş dəyəridir.

Faiz gəlirləri və xərclərinin hesablanması

Maliyyə aktivləri və ya maliyyə öhdəliyinin effektiv faiz dərəcəsi maliyyə aktivləri və ya maliyyə öhdəliyinin ilkin tanınması zamanı hesablanır. Faiz gəlirləri və ya xərclərinin hesablanması zamanı effektiv faiz dərəcəsi aktivin (aktiv kredit üzrə dəyərsizləşmədikdə) ümumi balans dəyərində və ya öhdəliyin amortizasiya edilmiş dəyərində tətbiq edilir. Effektiv faiz dərəcəsi faizin bazar dərəcələrində yerdəyişmələri əks etdirməsi üçün dəyişən dərəcəli alətlərin pul hərəkətinin dövrü olaraq təkrar qiymətləndirilməsinin nəticəsi olaraq yenilənir.

Effektiv faiz dərəcəsi, hədc düzəlişlərinin amortizasiyası başlandıqı tarixdə ədalətli dəyər üzrə hədc düzəlişlərində dəyişikliklərlə bağlı yenidən təhlil olunur.

Lakin ilkin tanınmadan sonra kredit üzrə dəyərsizləşmiş maliyyə aktivləri üzrə faiz gəlirləri isə effektiv faiz dərəcəsinə maliyyə aktivinin amortizasiya edilmiş dəyərində tətbiq etməklə hesablanır. Aktiv artıq kredit üzrə dəyərsizləşmiş olmadıqda faiz gəlirlərinin hesablanması yenə də ümumi qalıq dəyəri üzərindən hesablanır.

“BANK OF BAKU” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR

31 DEKABR 2023-CÜ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)

(Əksi qeyd olunmadığı halda, min Azərbaycan manatı ilə)

Təqdimat

Mənfəət və ya zərər və digər məcmu gəlir haqqında hesabatda təqdim olunan effektiv faiz üsulu ilə hesablanan faiz gəlirlərinə aşağıdakılar daxildir:

- amortizasiya edilmiş dəyerdə hesablanan maliyyə aktivləri üzrə faizlər.

Mənfəət və ya zərər və digər məcmu gəlir haqqında hesabatda təqdim olunan faiz xərclərinə aşağıdakılar daxildir:

- amortizasiya dəyərində hesablanan maliyyə öhdəlikləri.

Haqq və komissiyalar

Maliyyə aktivi və ya maliyyə öhdəliyi üzrə effektiv faiz dərəcəsinin ayrılmaz tərkib hissəsi olan haqq və komissiya gəlirləri və xərcləri effektiv faiz dərəcəsinə daxil edilir.

Kreditlə əlaqəli haqlar, kredit xidməti haqları və kredit gəlirliliyinin ayrılmaz tərkib hissəsi sayılan digər haqlar müvafiq əməliyyat xərcləri ilə birlikdə effektiv faiz üsulundan istifadə etməklə maliyyə alətinin proqnoz edilən müddəti boyu faiz gəlirlərinə köçürülür və amortizasiya edilir.

Mühasibat xidməti haqları, investisiya idarəçiliyi haqları, satış komissiyası, yerləşdirmə haqları və sindikasiya haqları daxil olmaqla, digər haqq və komissiya gəlirləri müvafiq xidmətlər göstərildikcə tanınır. Kredit öhdəliyi üzrə kredit vəsaitlərinin istifadəsi gözlənilmədiyi halda kredit öhdəliyi üzrə əlaqədar haqlar öhdəlik dövrü boyu düz xətt metodu əsasında tanınır.

Bankın maliyyə hesabatlarında tanınan maliyyə aləti ilə nəticələnən müştəri ilə müqavilə qismən 9 sayılı MHBS, qismən də 15 sayılı MHBS çərçivəsində ola bilər. Belə olduğu təqdirdə, Bank müqavilənin 9 sayılı MHBS-yə aid olan hissəsini ayırmaq və ölçmək üçün əvvəlcə 9 sayılı MHBS-ni, daha sonra qalan hissəyə 15 sayılı MHBS-ni tətbiq edir.

Növbəti cədvəldə müştərilərlə müqavilələr üzrə öhdəliklərin yerinə yetirilmə mahiyyəti və müddəti, habelə əhəmiyyətli ödəniş şərtləri və müvafiq gəlir tanınma siyasətləri haqqında məlumat təqdim olunmuşdur.

Xidmətin növü	İcra öhdəliklərinin yerinə yetirilmə mahiyyəti və müddəti, o cümlədən əsas ödəniş şərtləri	15 sayılı MHBS-yə əsasən gəlirin tanınması
Pərakəndə və korporativ bank xidmətləri	Bank pərakəndə və korporativ müştərilərə bank xidmətləri göstərir, valyuta, nağd pul əməliyyatları, hesablaşmalar və kredit kartı əməliyyatlarını həyata keçirir.	Əməliyyatlarla bağlı gəlir əməliyyatın həyata keçirildiyi zaman tanınır.
	Qarşılıqlı mübadilə, valyuta əməliyyatları ilə bağlı əməliyyat haqları əməliyyat həyata keçiriləndə müştəri hesabından çıxılır.	
	Bank verdiyi zəmanət məktublarına görə müştərilərdən komissiya haqqı alır.	Müştəri müəssisə fəaliyyət göstərən zaman onun fəaliyyətini eyni zamanda həm qəbul edib, həm də istehlak etdiyi üçün Bank gəliri müəyyən zaman ərzində tanıyır.

Digər haqq və komissiya xərcləri, əsasən, qəbul edilən xidmət xərcləri kimi göstərilmiş əməliyyat və xidmət haqlarına aid edilir.

“BANK OF BAKU” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR

31 DEKABR 2023-CÜ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)

(Əksi qeyd olunmadığı halda, min Azərbaycan manatı ilə)

Təqaüd və digər mükafatlar üzrə öhdəliklər

Azərbaycan Respublikası qanunvericiliyinin tələblərinə uyğun olaraq, dövlət sosial təminat sistemi işəgötürən tərəfindən cari ödənişlərin işçilərin cari ümumi ödənişlərində faizlə hesablanması təmin edilir. Bu xərc müvafiq əmək haqqının alındığı dövrə aid edilir. Təqaüdə çıxıqdada təqaüdlə bağlı bütün ödənişlər Azərbaycan Respublikası Dövlət Sosial Müdafiə Fondu tərəfindən həyata keçirilir. Bank Azərbaycan Respublikasının dövlət təqaüd sistemi tərəfindən nəzərdə tutulmuş təqaüd proqramından başqa hər hansı digər təqaüd proqramlarında iştirak etmir. Bundan əlavə, Bankda hesablanması tələb olunan təqaüd müavinətləri və ya kompensasiya edilən digər mühüm müavinətlər mövcud deyildir.

Əməliyyat vergiləri

Azərbaycan Respublikasında Bankın fəaliyyəti ilə əlaqədar olaraq hesablanan bir sıra digər vergilər tətbiq edilir. Belə vergilər əməliyyat xərclərinin tərkib hissəsi kimi mənfəət və ya zərər haqqında hesabatda daxil edilir.

Ehtiyatlar

Ehtiyatlar Bankın keçmişdə baş vermiş hadisənin nəticəsi olaraq hazırda öhdəliyi (hüquqi yaxud konstruktiv) olduqda tanınır; bu zaman Bankdan öhdəliyin yerinə yetirilməsinin tələb olunacağı ehtimal edilir və öhdəlik məbləği etibarlı şəkildə hesablanı bilər.

Ehtiyatlar kimi tanınan məbləğ öhdəliklə bağlı risk və qeyri-müəyyənlikləri nəzərə almaqla hesabat dövrünün sonunda cari öhdəliyin yerinə yetirilməsi ilə əlaqədar tələb olunan məbləğlərin ən düzgün şəkildə hesablanmasıdır. Ehtiyat ayırmaları hazırkı öhdəliyin yerinə yetirilməsi üçün hesablanmış pul vəsaitləri axınına istinad etməklə ölçülərsə, onun balans dəyəri (pulun zaman dəyərinin təsiri əhəmiyyətli olduqda) həmin pul vəsaitlərinin cari dəyərinə bərabər olur.

Xarici valyutanın çevrilməsi

Bankın funksional valyutası onun fəaliyyət göstərdiyi əsas iqtisadi mühitin valyutası hesab edilir. Bankın funksional və təqdimat valyutası Azərbaycan Respublikasının milli valyutası olan Azərbaycan Manatıdır (“AZN”).

Monetar aktivlər və öhdəliklər ARMB-nin müvafiq hesabat dövrünün sonuna qüvvədə olan rəsmi valyuta məzənnəsinə uyğun olaraq Bankın hər bir müəssisəsinin funksional valyutasına çevrilir. Bu cür əməliyyatlar üzrə hesablaşmaların həyata keçirilməsi və monetar aktiv və öhdəliklərin Mərkəzi Bankın ilin sonuna müəyyən etdiyi rəsmi məzənnə ilə Bankın hər bir müəssisəsinin funksional valyutasına çevrilməsi nəticəsində yaranan gəlir və zərər mənfəət və ya zərərdə (xarici valyuta mövqeyinin yenidən qiymətləndirilməsi üzrə zərər çıxılmaqla gəlir kimi) tanınır. İlin sonuna qüvvədə olan məzənnə ilə çevrilmə ilkin dəyərlə qiymətləndirilən qeyri-monetar maddələrə tətbiq edilmir. Xarici valyutada olan və ədalətli dəyərlə qiymətləndirilən qeyri-monetar maddələr, o cümlədən pay alətləri ədalətli dəyərin müəyyən edildiyi tarixə qüvvədə olan məzənnələrdən istifadə etməklə təqdimat valyutasına çevrilir.

Məzənnə dəyişikliklərinin xarici valyutada olan və ədalətli dəyərlə qiymətləndirilən qeyri-monetar maddələrə təsiri ədalətli dəyərin dəyişməsindən yaranan gəlir və ya zərərin bir hissəsi kimi əks etdirilir.

“BANK OF BAKU” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR

31 DEKABR 2023-CÜ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)

(Əksi qeyd olunmadığı halda, min Azərbaycan manatı ilə)

İl sonunda maliyyə hesabatlarının hazırlanmasında Bank tərəfindən istifadə olunan rəsmi valyuta məzənnələri aşağıdakı kimi olmuşdur:

	31 dekabr 2023-cü il	31 dekabr 2022-ci il
AZN/1 ABŞ dolları	1.7000	1.7000
AZN/1 Avro	1.8766	1.8114

3. ƏHƏMİYYƏTLİ UÇOT TƏXMİNLƏRİ VƏ FASILƏSİZLİK PRİNSİPİ ƏSASINDA QEYRİ-MÜƏYYƏNLİKLƏRİN ÖLÇÜLMƏSİ ÜZRƏ ƏSAS MƏNBƏLƏR

Bankın maliyyə hesabatlarının hazırlanması hesabat tarixinə təqdim edilən aktiv və öhdəliklərin məbləğlərinə təsir göstərə biləcək və başa çatmış müddət ərzində gəlir və xərclərin təqdim edilmiş məbləğləri üzrə rəhbərlikdən təxminlərin və mülahizələrin edilməsini tələb edir. Rəhbərlik mütəmadi olaraq öz təxminlərini və mülahizələrini təhlil edir. Rəhbərlik təxminlərini və mülahizələrini tarixi təcrübəyə və müəyyən şərtlər çərçivəsində məntiqli hesab edilən digər faktlara əsaslandırır. Müxtəlif şəraitlərdə və vəziyyətlərdə faktiki nəticələr bu təxminlərdən fərqlənə bilər. Aşağıda göstərilən təxminlər və mülahizələr Bankın maliyyə vəziyyətinin təsvir edilməsi üçün zəruri hesab edilir.

Maliyyə hesabatlarında əks etdirilən məbləğlərə daha çox təsir göstərən peşəkar mülahizələr və növbəti maliyyə ili ərzində aktiv və öhdəliklərin balans dəyərində əhəmiyyətli düzəlişlərin edilməsinə səbəb olan ehtimallara aşağıdakılar daxildir:

EOKZ ehtiyatının ölçülməsi

EOKZ-nin ölçülməsi metodologiyanın, modellərin və giriş məlumatlarının müəyyən edilməsini özündə birləşdirən mühüm bir təxmindir. EOKZ-nin ölçülməsi üzrə metodologiya 30 sayılı Qeyddə açıqlanır. Aşağıdakı komponentlərin kredit zərəri ehtiyatı üzrə əhəmiyyətli təsiri vardır: defoltun müəyyən edilməsi, KRƏA, defolt ehtimalı (“DE”), defolt vəziyyətində riskə məruz qalma (“DVRMQ”) və defolt zamanı yaranan zərər (“DZYZ”), eləcə də makroiqtisadi ssenari modelləri.

Bank, müntəzəm olaraq, ehtimal olunan kredit zərəri və faktiki zərər arasındakı fərqlərin azaldılması üçün model və giriş məlumatlarını yoxlayır və nəzərdən keçirir. Perspektiv məlumatlar da daxil olmaqla, EOKZ-nin ölçülməsi üzrə ətraflı məlumatlar 30 sayılı Qeyddə açıqlanır.

Kredit Riski üzrə Əhəmiyyətli Artım (“KRƏA”)

Kredit riskinin əhəmiyyətli dərəcədə artdığını müəyyənləşdirmək üçün Bank, hesabat tarixinin sonunda maliyyə alətinin ömürlük müddəti ərzində baş verən defolt riskini ilk dəfə tanınma tarixində mövcud olan risk ilə müqayisə edir. Qiymətləndirmə hesabat dövrünün sonunda kredit riskinin müəyyən bir səviyyəsinə çatmaq üçün deyil, kredit riskinin nisbi artımını təyin etmək məqsədilə nəzərdən keçirilir. Bank müştəri portfelinin davranış aspektləri də daxil olmaqla bir sıra amilləri əhatə edən xüsusi səy göstərmədən və xərc çəkmədən mövcud olan bütün məqbul və dəstəklənən gələcək məlumatları nəzərə alır. Bankın rəhbərliyi kredit riskinin artması üzrə davranış göstəricilərini kredit alətləri üzrə gecikmələrin baş verməsindən öncə təyin etmiş və istər fərdi kredit aləti səviyyəsində, istərsə də alətin aid olduğu portfel səviyyəsində müvafiq sayılan gələcəklə bağlı məlumatları kredit riskinin dəyərləndirilməsi zamanı nəzərə almışdır. 30 sayılı Qeyd nəzər salın.

“BANK OF BAKU” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR

31 DEKABR 2023-CÜ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)

(Əksi qeyd olunmadığı halda, min Azərbaycan manatı ilə)

Biznes modelinin qiymətləndirilməsi

Biznes modeli maliyyə aktivlərinin təsnifləşdirilməsini təyin edən amildir. Rəhbərlik biznes modellərinin qiymətləndirilməsi zamanı maliyyə alətləri üzrə birləşdirmə və portfelə aid etmə səviyyəsini təyin edərkən mülahizələrdən istifadə etmişdir. Satış əməliyyatlarını qiymətləndirərkən Bankın rəhbərliyi bu satışların müntəzəmliyi, zamanı və dəyəri barədə tarixi məlumatları, eləcə də satışın səbəbləri və gələcək satışlarla bağlı proqnozları nəzərə alır. Kreditin pisləşməsi ilə əlaqədar potensial zərərlərin minimal həddə salınması ilə bağlı həyata keçirilən satış əməliyyatları “toplamaq üçün saxlanılma” biznes modelinin parametrlərinə uyğun gəlir. Alətin kredit riskinin idarə olunması ilə bağlı olmayan, müddəti bitməmiş həyata keçirilən digər satışlar da, fərdi və kollektiv qaydada müntəzəm olmadıqda və dəyər olaraq əhəmiyyət kəsb etmədikdə “toplamaq üçün saxlanılma” biznes modelinin çərçivəsində dəyərləndirilir. Bankın rəhbərliyi satış əməliyyatlarının əhəmiyyətlik səviyyəsini bu satışların dəyərinin biznes modeli üzrə qiymətləndirilən portfelin dəyərinə olan nisbəti şəklində həmin portfelin orta müddəti üzrə təhlil edir. Əlavə olaraq, yalnız stresli vəziyyətlərdə və ya Bankın nəzarətindən kənar olan ayrıca bir hadisəyə cavab məqsədilə həyata keçirilməsi güman edilən satış əməliyyatları biznes modelinin məqsədləri üçün təsadüfi sayılır və müvafiq maliyyə alətlərinin təsnifləşdirilməsi prosesinə təsir göstərmir.

“Toplamaq üçün saxlanılma və satış” biznes modeli dedikdə, aktivlərin əsasən nağd vəsaitlərin toplanılması üçün saxlanılması nəzərdə tutulur, yalnız bu biznes modelinin məqsədlərinə nail olmaq üçün likvidlik ehtiyacının idarə olunması, müəyyən gəlir göstəricilərinə nail olunması və ya maliyyə aktivlərinin müddətlərinin bu aktivləri maliyyələşdirmək üçün istifadə edilən maliyyə öhdəliklərinin müddətlərinə uyğunlaşdırılması kimi bir sıra satış əməliyyatları da model çərçivəsində nəzərə alınır.

Yerdə qalan aktivlər kateqoriyası elə maliyyə aktivləri portfəllərindən ibarətdir ki, nağd vəsaitlərin reallaşdırılmasının əsas təyinatı satış vasitəsilə, məsələn ticarət məqsədilə satışın elementlərinin açıq şəkildə nəzərəçarpan olduğu hallar üçün nəzərdə tutulmuşdur.

Nağd vəsaitlər axınının yalnız əsas məbləğ və faiz ödənişlərindən ibarət olmasının dəyərləndirilməsi (“YƏMFÖ”)

Nağd vəsaitlər axınının yalnız əsas məbləğ və faiz ödənişlərindən ibarət olmasının təyin edilməsi mülahizələrdən istifadəni tələb edir. Pulun zaman dəyəri elementi dəyişdirilə bilər, məsələn müqavilə üzrə faiz dərəcəsi dövrü olaraq dəyişdirilsə, amma bu dəyişikliklərin tezliyi borc aləti üzrə nəzərdə tutulan əsas faiz dərəcəsi göstəricisinə uyğun olmadıqda dəyişdirilə bilər. Buna misal olaraq, faizləri üç aylıq banklararası faiz dərəcəsinə uyğun olaraq ödənilən, yalnız faiz dərəcəsinin hər ay düzəldilən maliyyə alətlərini göstərmək olar. Pulun zaman dəyərinin dəyişdirilməsinin təsiri müvafiq alət üzrə nağd pul vəsaitləri axınının YƏMFÖ xarakterli bənzər maliyyə aləti üzrə nağd pul vəsaitləri axını ilə müqayisə edilərək dəyərləndirilir. Dəyərləndirmə məntiqli görünən bütün mümkün ssenarilər üçün, o cümlədən maliyyə bazarlarında baş verməsi mümkün olan maliyyə stressi vəziyyətləri üçün aparılmışdır. Nağd pul vəsaitləri ilə bağlı yaranan ssenarinin bənzər alətlər üzrə mövcud olan göstəricilərdən fərqli olduğu hallarda, dəyərləndirilən alət üzrə yaranan nağd pul vəsaitləri YƏMFÖ olaraq nəzərə alınmır və bu alət MZVƏD maliyyə aləti olaraq təsnifləşdirilir.

Bankın rəhbərliyi müqavilə üzrə nəzərdə tutulan nağd pul vəsaitlərinin axınını dəyişdirmək qabiliyyətinə malik olan müqavilə şərtlərini təyin etmiş və nəzərə almışdır. Kredit sazişinin müddəalarına görə vaxtıdan öncə edilən ödənişlərin mümkün olması və bu ödənişlərin əsas məbləğ və hesablanmış faizlərlə, eləcə də öncədən ödənişlə bağlı müştəridən alınmalı olan haqq və komissiyalarla bağlı olması halında YƏMFÖ üzrə kriteriyalar yerinə yetirilmiş sayılır. Aktiv üzrə əsas məbləğə ilkin tanınma zamanı mövcud olan ədalətli dəyərlə sonrakı dövrlərdə əsas məbləğ üzrə ödənişlər (yəni effektiv faiz dərəcəsinə istifadə etməklə hesablanmış faiz ödənişləri nəzərə alınmadan yerdə qalan məbləğ) arasındakı fərq aid edilir. Bu prinsipə istisna olaraq standart həm də müəyyən ilkin ödəmə xüsusiyyətlərinə malik olan və aşağıdakı YƏMFÖ şərtlərinə cavab verən alətlərin də nəzərə alınmasına icazə verir: (i) maliyyə aktivi, ilkin olaraq, mükafat və ya diskontla hazırlanmışdır, (ii) öncədən ödəniş məbləği müqavilə üzrə əsas məbləği, hesablanmış faizləri və məntiqli sayılan məbləgdə olmaqla müqaviləyə əvvəlcədən xitam verməklə bağlı kompensasiyanı təmsil edir və (iii) öncədən ödəniş imkanı yaradan müddəanın ədalətli dəyəri ilkin tanınma zamanı əhəmiyyətli sayılır.

“BANK OF BAKU” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR

31 DEKABR 2023-CÜ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)

(Əksi qeyd olunmadığı halda, min Azərbaycan manatı ilə)

Bankın kredit müqavilələrində nəzərdə tutulmuş müddəalar müəyyən makroiqtisadi və ya tənzimləmə ilə bağlı yaranmış hallara cavab olaraq faiz dərəcələrinə dəyişikliyin edilməsinə icazə verir. Bankın rəhbərliyi mülahizələrdən istifadə etməklə bank sektorunda rəqabətin mövcud olması və Bankdan kredit alan müştərilərin potensial olaraq kreditləri yenidən maliyyələşdirmə imkanlarının olması fonunda faiz dərəcələrinin bazar faiz dərəcələrinə nisbətən artırılmasının mümkün olmaması qənaətinə gəlmiş və bu hal üzrə yaranan nağd pul vəsaitlərini YƏMFÖ çərçivəsində dəyərləndirmişdir.

Əmlak və avadanlıqların faydalı istifadə müddəti

Bank binalar və avadanlıqların qalan faydalı ömürlərini hər maliyyə ilinin sonunda qiymətləndirir. Gözlənilən əvvəlki təxminlərdən fərqlənirsə, dəyişikliklər “Mühasibat uçotu siyasəti, uçot təxminlərində dəyişikliklər və xətalər” adlı 8 sayılı BMUS-a uyğun olaraq uçot qiymətləndirməsində dəyişiklik hesab olunur. Bu təxminlər binalar və avadanlıqların balans dəyəri və mənfəət və ya zərər də tanınmış amortizasiya məbləğinə əhəmiyyətli təsir göstərə bilər.

İcarə öhdəliklərinin qiymətləndirilməsi və istifadə hüququ olan aktivlər

16 sayılı MHBS-nin tətbiqi istifadə hüququ olan aktivlər və icarə öhdəliklərinə dair mülahizələr aparmağı tələb edir. İcarə müddətini təyin edərkən, Bank yeniləmə seçimlərini həyata keçirmək üçün iqtisadi stimula yaradan bütün amilləri və halları (və ya ləğvetmə seçimlərini etməməyi) nəzərə alır. Müqavilənin icarə elementlərinə malik olub-olmadığını qiymətləndirmək də mühakimə tələb edir. İcarə öhdəliklərini hesablamaq məqsədilə istifadə olunan müvafiq diskont dərəcəsini müəyyənləşdirmək üçün təxminlərin edilməsi tələb olunur.

4. YENİ VƏ YA YENİDƏN İŞLƏNMİŞ STANDARTLARIN VƏ ONLARA DAİR ŞƏRHLƏRİN TƏTBIQI

Cari ildə Bank Beynəlxalq Mühasibat Uçotu Standartları Şurası (MUBSS) və MUBSS-un Beynəlxalq Maliyyə Hesabatlarının Şərhləri Komitəsi (BMHŞK) tərəfindən qəbul edilmiş, Bankın fəaliyyəti üçün münasib olan və 31 dekabr 2023-cü il tarixində başa çatmış hesabat dövrlərinə şamil olunan bütün yeni və yenidən işlənmiş standartları və onlara dair şərhləri qəbul etmişdir.

17 sayılı MHBS “Sığorta müqavilələri” 2017-ci ilin may ayında dərc olunmuşdur və “Sığorta müqavilələri” adlı 4 sayılı MHBS-ni əvəz edir. Yeni standart sığorta müqavilələrinin tanınması, ölçülməsi, təqdim edilməsi və açıqlanması prinsiplərini müəyyən edir. Müəssisə buraxdığı təkrarsığorta müqavilələri də daxil olmaqla sığorta müqavilələrinə; əlində olan təkrarsığorta müqavilələrinə; imtiyazlı iştirak xüsusiyyətləri ilə buraxdığı investisiya müqavilələrinə; müəssisənin bağladığı sığorta müqavilələrinə “Sığorta müqavilələri” adlı 17 sayılı MHBS-i tətbiq etməlidir. Bu standart Banka şamil edilmir.

Uçot Siyasətinin Açıqlanması – 1 sayılı BMUS və 2 sayılı MHBS Metodik Sənədi – 2021-ci ilin fevral ayında BMUSS 1 sayılı BMUS və “Əhəmiyyətlik haqqında mühakimələrin yürüdülməsi ” adlı 2 sayılı MHBS Metodik Sənədə düzəlişlər etmişdir. Bu düzəlişlər müəssisələrə uçot siyasəti haqqında açıqlamalar edərkən əhəmiyyətliklə bağlı mühakimələrin tətbiq edilməsinə kömək edilməsi məqsədilə təlimat və nümunələri təqdim edir. Düzelisələr müəssisələr üçün “əhəmiyyətli” uçot siyasətləri haqqında məlumatın açıqlanması tələbini onların “əhəmiyyətli” uçot siyasətinin açıqlanması tələbi ilə əvəz etməklə və mühasibat uçotu siyasəti ilə bağlı açıqlamalar barədə qərar qəbul edərkən müəssisələrin uçot siyasəti haqqında daha faydalı məlumatı açıqlamaqda kömək etmək məqsədi daşıyır.

Uçot təxminlərinin müəyyən edilməsi – 8 sayılı BMUS-a edilən Düzelisələr – 2021-ci ilin fevral ayında BMUSS “uçot təxminləri” anlayışını təqdim edən 8 sayılı BMUS-a düzəlişi dərc etmişdir. Düzelisələr müəssisələrin uçot siyasətindəki dəyişiklikləri uçot təxminlərindəki dəyişikliklərdən necə fərqləndirməli olduğunu və xətalərin aradan götürülməsini izah edir. Həmçinin, bu düzelisələr mühasibat uçotu təxminlərini hazırlamaq üçün müəssisələrin ölçmə üsullarından və giriş məlumatlarından necə istifadə etdiyini aydınlaşdırır.

“BANK OF BAKU” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR

31 DEKABR 2023-CÜ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)

(Əksi qeyd olunmadığı halda, min Azərbaycan manatı ilə)

Eyni əməliyyatdan yaranan aktiv və öhdəliklərə aid təxirə salınmış vergilər – 12 saylı BMUS-a edilən Düzəlişlər - 2021-ci ilin may ayında Şura 12 saylı BMUS-a uyğun olaraq müəssisələrdən ilkin tanınma zamanı vergi bazasını artıran və azaldan bərabər məbləğdə müvəqqəti fərqlərə səbəb olan əməliyyatlar üzrə təxirə salınmış vergini tanımağı tələb edir. Düzəlişlər təqdim edilən ən erkən müqayisəli dövrün əvvəlində və ya ondan sonra baş verən əməliyyatlara tətbiq edilməlidir. Bundan əlavə, təqdim olunan ən erkən müqayisəli dövrün əvvəlində icarə və istismardan çıxarma öhdəlikləri ilə bağlı bütün gəlirdən çıxılan və vergiyə cəlb olunan müvəqqəti fərqlər üçün təxirə salınmış vergi aktivləri (kifayət qədər vergi tutulan mənfəətin olması şərtilə) və təxirə salınmış vergi öhdəliyi də tanınmalıdır.

Beynəlxalq vergi islahatı - İki mərhələli model qaydaları – 12 saylı BMUS-a düzəlişlər – 2023-cü ilin may ayında Şura 12 saylı BMUS-a düzəlişlər tətbiq etmişdir, 12 saylı BMUS-a əsasən İki mərhələli mənfəət vergiləri ilə əlaqədar təxirə salınmış vergi aktivləri və öhdəliklərinin tanınması və açıqlanması ilə bağlı məcburi istisnalar tətbiq olunur. Bu düzəlişlərə əsasən 12 saylı BMUS-a icbari istisnalar tətbiq olunur, belə ki, düzəlişə əsasən müəssisələr İki mərhələli gəlir vergiləri ilə əlaqədar olan təxirə salınmış vergi aktivləri və öhdəliklərinin tanınması və açıqlanmasından azaddır. Düzəlişlərə əsasən 12 saylı BMUS İqtisadi Əməkdaşlıq və İnkişaf Təşkilatı (İƏİT) tərəfindən təqdim olunan İki mərhələli model qaydalarını icra edən qanunvericilik əsasında yaranan mənfəət vergilərinə şamil olunur. Açıqlanma tələbləri daha sonra qüvvəyə mindiyi halda, müəssisələr istisnanın tətbiqini açıqlamalı və ayrılıqda İki Mərhələli mənfəət vergiləri ilə əlaqədar olan cari vergi xərcləri haqqında ətraflı məlumat verməli və qüvvədə olan və gələcək dövrlər üzrə İki mərhələli mənfəət vergilərinə məruz qalma haqqında məlumatı təqdim etməlidirlər. 31 dekabr 2023-cü il tarixində və ya ondan əvvəl başa çatmış istənilən aralıq dövr istisna olmaqla, keçid müddəaları 1 yanvar 2023-cü il tarixi və ya ondan sonra başlayacaq illik hesabat dövrləri üçün tətbiq oluna bilən xüsusi açıqlama tələbləri ilə dərhal və retrospektiv qaydada tətbiq olunur.

Əksi göstərilmədiyi təqdirdə, yeni standartların Bankın maliyyə hesabatlarına hər hansı əhəmiyyətli təsir göstərməsi gözlənilmir.

5. DƏRC OLUNMUŞ, LAKİN HAZIRDA QƏBUL OLUNMAMIŞ STANDARTLAR

Hazırkı maliyyə hesabatlarının təsdiq edilməsi tarixində Bank tərəfindən, qüvvəyə minmə tarixindən əvvəl qəbul edilmiş standart və şərtlərdən əlavə, aşağıda göstərilən standart və şərtlər dərc edilmiş, lakin qüvvəyə minməmişdir. Bank bu yeni və düzəliş edilmiş standartları və şərtləri, əgər tətbiq olunarsa, qüvvəyə mindikdən sonra qəbul etmək niyyətindədir.

BMUSS, satış kimi uçota alınması nəzərdə tutulan 15 saylı MHBS-in tələblərinə cavab verən satış və geri icarə əməliyyatlarını sonradan satıcı-icarədarın necə ölçməsinə aydınlaşdırmaq üçün **“Satış və Geri İcarə üzrə İcarə Öhdəliyi”ni (16 saylı MHBS-yə edilən Düzəlişlər) düzəlişlərlə birgə** dərc etmişdir. **Satış və Geri İcarə üzrə İcarə Öhdəliyi (16 saylı MHBS-yə edilən Düzəlişlər)** satıcı-icarədardan istifadə hüququnu özündə saxlayan hər hansı gəlir və ya zərər məbləğini tanımaq üçün geri icarədən irəli gələn icarə öhdəliyini sonradan ölçməsinə tələb edir. Yeni tələblər satıcı-icarədarı icarənin qismən və ya tam xitam verilməsi ilə bağlı hər hansı gəlir və ya zərəri mənfəət və ya zərərdə tanınmasını qadağa etmir. Düzəlişlər 1 yanvar 2024-cü il və ya bu tarixdən sonra başlayan illik hesabat dövrləri üçün qüvvəyə minir. Düzəlişlərin daha erkən tətbiqinə icazə verilir.

“BANK OF BAKU” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR

31 DEKABR 2023-CÜ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)

(Əksi qeyd olunmadığı halda, min Azərbaycan manatı ilə)

1 sayılı BMUS-a düzəlişlər: Öhdəliklərin cari və ya uzunmüddətli olaraq təsnifləşdirilməsi - 2020-ci ilin yanvar və 2022-ci ilin oktyabr aylarında BMUSS öhdəliklərin cari və ya uzunmüddətli olaraq təsnifləşdirilməsinə dair tələbləri müəyyən etmək üçün 1 sayılı BMUS-un 69-76-cı bəndlərinə düzəlişlər dərc etmişdir. Düzelisler aşağıdakı məsələlər üzrə məlumat təqdim edir:

- Ödənişin təxirə salınması hüququ dedikdə nəzərdə tutulan müddəalar;
- Hesabat dövrünün sonunda təxirəsalma hüququ mövcud olmalıdır;
- Müəssisənin təxirəsalma hüququndan istifadə etmə ehtimalı təsnifata heç bir təsir göstərmir;
- Yalnız konvertasiya edilə bilən öhdəliyə daxil edilmiş törəmə alətin özü kapital aləti olduqda, öhdəliyin şərtləri onun təsnifatına təsir etmir.

Əlavə olaraq, kredit sazişindən yaranan öhdəlik uzunmüddətli olaraq təsnif olunduqda və müəssisənin ödənişi təxirə salmaq hüququ on iki ay ərzində gələcək müqavilələrə riayət olunmasından asılı olduqda, açıqlama tələb edilməsi üçün tələb irəli sürülür.

Düzəlişlər 1 yanvar 2024-cü il və ya bu tarixdən sonra başlayan illik hesabat dövrləri üçün qüvvəyə minir və retrospektiv qaydada tətbiq olunur.

2023-cü ilin may ayında BMUSS “Təchizatçının maliyyələşdirilməsi üzrə razılaşmalar”ı dərc etmişdir (7 sayılı BMUS və 7 sayılı MHBS-yə edilmiş düzəliş) – Bu düzəlişlər təchizatçının maliyyə razılaşmalarının şəffaflığının artırılması və onların müəssisənin öhdəliklərinə, pul vəsaitlərinin hərəkətinə və likvidlik riskinə məruz qalmasına təsiri bəzində açıqlamalar tələb edir. Açıqlama tələbləri, bəzi şirkətlərin təchizat üzrə maliyyə razılaşmalarının kifayət qədər nəzərə çarpmamasının səhmdarların təhlilinə maneə törətməsi üzrə səhmdarların narahatlığına BMUSS-nin verdiyi cavabdır. Düzelisler 1 yanvar 2024-cü il və ya bu tarixdən sonra başlayan illik hesabat dövrləri üçün, birinci il keçid dövrü ilə əlaqədar güzəştlər olmaqla qüvvəyə minir.

2023-cü ilin avqust ayında BMUSS valyutanın digər bir valyutaya konvertasiya olunması və valyuta konvertasiya oluna bilmədikdə cəmiyyətin spot məzənnəni qiymətləndirmə qaydası haqqında açıqlama vermək üçün “Xarici valyuta məzənnələrində dəyişikliklərin təsiri” adlı 21 sayılı BMUS-a düzəliş dərc etmişdir. Müəssisə xüsusi bir məqsədlə qiymətləndirmə tarixində digər bir valyutaya konvertasiya oluna bilməyən xarici valyutada köçürmə və ya əməliyyat həyata keçirərsə, düzəlişlərin təsirinə məruz qala bilər. Normal inzibati təxirəsalma ilə başqa bir valyuta əldə etmək imkanı olarsa, valyutanın mübadiləsi mümkündür və əməliyyat icra oluna bilən hüquq və öhdəliklər yaradan bazar və ya mübadilə mexanizmi vasitəsilə həyata keçirilir. Düzelisler, erkən tətbiqetmə seçimi mövcud olmaqla, 1 yanvar 2025-ci il və ya bu tarixdən sonra başlayan illik hesabat dövrləri üçün qüvvəyə minir.

9 aprel 2024-cü il tarixində BMUSS müəssisələrin fəaliyyəti haqqında hesabatın müqayisəliliyi və şəffaflığı ilə bağlı investorların suallarına cavab olaraq - “Maliyyə Hesabatlarının Təqdimatı və Açıqlanması” adlı 18 sayılı MHBS yeni standartını dərc etmişdir. 18 sayılı MHBS-də təqdim olunan yeni tələblər bənzər müəssisələrin maliyyə fəaliyyətinin, xüsusilə də “əməliyyat mənfəət və ya zərəri” ilə bağlı məsələlərin müqayisəli məlumatlarını əldə etməyə yardım edəcək. 18 sayılı MHBS-yə daxil edilən əsas yeni müddəalar aşağıdakı məsələləri əhatə edir:

- Mənfəət və ya zərər hesabatının strukturu;
- Müəssisənin maliyyə hesabatlarından kənar məruzə olunan müəyyən mənfəət və ya zərər ilə bağlı maliyyə hesabatlarında tələb olunan açıqlamalar (rəhbərlik tərəfindən müəyyən edilən fəaliyyət tədbirləri); və
- Ümumilikdə əsas maliyyə hesabatları və qeydlərinə tətbiq olunan cəmləşdirmə və bölünmə üzrə gücləndirilmiş prinsiplər.

“BANK OF BAKU” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR

31 DEKABR 2023-CÜ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)

(Əksi qeyd olunmadığı halda, min Azərbaycan manatı ilə)

18 sayılı MHBS 1 sayılı BMUS-u əvəz edəcək; 1 sayılı BMUS üzrə bir sıra mövcud prinsiplər məhdud sayda dəyişikliklər ilə saxlanmışdır. 18 sayılı MHBS maliyyə hesabatlarında qeyd olunan maddələrin tanınması və ya ölçülməsinə təsir göstərməyəcək, lakin bu standart müəssisənin “əməliyyat mənfəəti və ya zərər” hesabatlarında dəyişikliyə səbəb ola bilər.

18 sayılı MHBS 1 yanvar 2027-ci il tarixində başlayan və həmin tarixdən sonrakı hesabat dövrlərinə və həmçinin müqayisəli məlumatlara tətbiq olunur.

“Konsolidasiya olunmuş maliyyə hesabatları” adlı 10 sayılı MHBS və “Səhmdar və onun asılı və ya birgə müəssisəsi arasında aktivlərin satışı və ya ötürülməsi” adlı 28 sayılı BMUS (düzəlişlər): 10 sayılı MHBS və 28 sayılı BMUS-a edilən düzəlişlər səhmdar, onun asılı və ya birgə müəssisəsi arasında aktivlərin satışı və ya ötürülməsi üzrə halları özündə əks etdirir. Düzəlişlər xüsusi olaraq kapital metodu ilə uçota alınmış, asılı və ya birgə müəssisələrlə biznes əməliyyatları aparmayan törəmə müəssisə üzərində nəzarətin itirilməsi ilə bağlı olan gəlir və zərərlərin, ana müəssisənin mənfəət və zərər hesabatında, əlaqəsi olmayan səhmdarların həmin əlaqəli və ya birgə müəssisədə olan payları çərçivəsində tanınmasını göstərir.

Eynilə, istənilən keçmiş törəmə müəssisədə (kapital metodundan istifadə etməklə asılı və ya birgə müəssisəyə çevrildikdə) saxlanılan investisiyaların ədalətli dəyərlə yenidən ölçülməsindən irəli gələn gəlir və ya zərər yalnız əlaqəsi olmayan səhmdarların yeni asılı və ya birgə müəssisədə olan payları çərçivəsində, ana müəssisənin mənfəət və ya zərər hesabatında tanınır. Düzəlişlərin qüvvəyə minmə tarixi BMUSŞ tərəfindən hələ müəyyən edilməmişdir, lakin düzəlişlərin erkən tətbiqinə icazə verilir.

Əksi göstərilmədiyi təqdirdə, yeni standartların Bankın maliyyə hesabatlarına hər hansı əhəmiyyətli təsir göstərməsi gözlənilmir.

6. PUL VƏSAİTLƏRİ VƏ ONLARIN EKVİVALENTLƏRİ

	31 dekabr 2023-cü il	31 dekabr 2022-ci il
Nağd pul vəsaitləri	23,893	24,198
ARMB-də nostro hesablar	1,043	3,124
Digər banklarda nostro hesablar		
- reytingi “A-”dən “A+”dək	1,208	22,308
- reytingi “BB-”dən “BB+”dək	136	270
- reytingsiz	692	285
Digər banklarda cəmi nostro hesablar	2,036	22,863
Digər banklarda müddətli depozitlər	54,172	-
ARMB-də müddətli depozitlər	30,011	25,008
Müddəti 90 gündən az olan ARMB notları	19,898	-
Cəmi pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri	131,053	75,193

Reytinglər “Fitch” agentliyinin reyting sistemində əsaslanır.

31 dekabr 2023-cü il tarixinə Bankın üç bankda Bankın kapitalının 10%-ni keçən və cəmi ümumi dəyəri 106,409 min AZN (31 dekabr 2022-ci il: iki bank, 50,440 min AZN) olan pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri üzrə qalıqları olmuşdur.

“BANK OF BAKU” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR

31 DEKABR 2023-CÜ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)

(Əksi qeyd olunmadığı halda, min Azərbaycan manatı ilə)

31 dekabr 2023-cü il və 2022-ci il tarixlərinə bütün pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri üzrə qalıqlar 1-ci Mərhələyə aid edilmişdir.

31 dekabr 2023-cü il və 2022-ci il üzrə başa çatmış illər ərzində mərhələlər arasında heç bir köçürmə olmamışdır.

7. BANKLARDAN VƏ DİGƏR MALİYYƏ TƏŞKİLATLARINDAN ALINACAQ VƏSAİTLƏR

	31 dekabr 2023-cü il	31 dekabr 2022-ci il
ARMB-də saxlanılan məcburi ehtiyatlar	24,788	14,195
Digər maliyyə təşkilatlarında kreditlər və depozitlər - reytingsiz	<u>7,200</u>	<u>1,014</u>
Cəmi digər banklar və maliyyə təşkilatlarından alınacaq vəsaitlər	<u>31,988</u>	<u>15,209</u>

31 dekabr 2023-cü il tarixinə banklar və digər maliyyə təşkilatlarından alınacaq vəsaitlərə daxil olan hesablanmış faiz gəlirləri 60 min AZN (31 dekabr 2022-ci il: 5 min AZN) təşkil etmişdir.

Banklardan və digər maliyyə təşkilatlarından alınacaq vəsaitlər üzrə qalıqlar 31 dekabr 2023-cü il və 2022-ci il tarixlərinə 1-ci Mərhələyə aid edilmişdir.

31 dekabr 2023-cü il və 2022-ci il tarixlərində başa çatmış illər ərzində mərhələlər arasında köçürmələr olmamışdır.

Banklar və digər maliyyə təşkilatlarından alınacaq vəsaitlərin təmərküzləşməsi

31 dekabr 2023-cü il tarixinə Bankın ayrılıqda Bankın kapitalının 10%-ni keçən heç bir qalığı olmamışdır (31 dekabr 2022-ci il: sıfır).

ARMB-də saxlanılan məcburi ehtiyatlar

ARMB-də saxlanılan məcburi ehtiyatlar faizsiz depozitlərdir ki, onlar ARMB tərəfindən verilmiş qaydalara əsasən hesablanır və çıxarılması qadağandır. Ehtiyatlar ARMB tərəfindən dərc olunmuş qaydalar əsasında hesablanır və cəlb olunan müştəri vəsaitlərinin səviyyəsindən asılıdır.

Kredit riski

Digər maliyyə təşkilatlarına verilmiş reytingsiz kreditlərin qalığı əsasən iki bank olmayan kredit təşkilatlarından alınmış 7,200 min AZN (31 dekabr 2022-ci il: 1,014 min AZN) məbləğindən ibarətdir.

“BANK OF BAKU” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR

31 DEKABR 2023-CÜ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)

(Əksi qeyd olunmadığı halda, min Azərbaycan manatı ilə)

8. İNVESTİSİYA QİYMƏTLİ KAĞIZLARI

	31 dekabr 2023-cü il	31 dekabr 2022-ci il
DMGVƏD-də təyin olunmuş investisiya qiymətli kağızları	16,210	14,247
Amortizasiya edilmiş dəyərdə ölçülən investisiya qiymətli kağızları	8,439	8,665
MZVƏD-də təyin olunmuş investisiya qiymətli kağızları – kapital alətləri	368	368
Cəmi investisiya qiymətli kağızları	25,017	23,280
Çıxılsın: Ehtimal olunan kredit zərəri üzrə ehtiyat	-	(125)
Xalis investisiya qiymətli kağızları	25,017	23,155

Amortizasiya dəyəri və DMGVƏD-də təyin olunmuş investisiya qiymətli kağızları:

	31 dekabr 2023-cü il	31 dekabr 2022-ci il
Hökumət istiqrazları	24,649	21,601
Korporativ istiqrazlar	-	1,311
Borc qiymətli kağızları	24,649	22,912

31 dekabr 2023-cü il tarixinə investisiya qiymətli kağızlarına daxil edilmiş hesablanmış faiz gəliri 361 min AZN təşkil etmişdir (31 dekabr 2022-ci il: 214 min AZN).

Bütün borc qiymətli kağızları üzrə qalıqlar 31 dekabr 2023-cü il və 2022-ci il tarixlərinə 1-ci Mərhələyə aid edilmişdir.

31 dekabr 2023-cü il və 2022-ci il tarixlərində başa çatmış illər ərzində mərhələlər arasında köçürmələr olmamışdır.

Bütün reytinglər “Fitch” agentliyinin reyting sistemində əsaslanır.

Bank aşağıdakı cədvəldə göstərilən müəyyən investisiyaları MZVƏD-də kapital qiymətli kağızları kimi təyin etmişdir. Rəhbərlik ilin sonunda ədalətli dəyərin balans dəyərindən əhəmiyyətli dərəcədə fərqlənə biləcəyinə inanmır.

Kapital investisiya qiymətli kağızları MZVƏD-də təyin edilir:

	31 dekabr 2023-cü il	31 dekabr 2022-ci il
“Bakı Fond Birjası” QSC	240	240
“Azərbaycan Beynəlxalq Bankı” ASC	88	88
“MilliKart” MMC	40	40
Kapital qiymətli kağızları	368	368

“BANK OF BAKU” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR

31 DEKABR 2023-CÜ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)

(Əksi qeyd olunmadığı halda, min Azərbaycan manatı ilə)

9. MÜŞTƏRİLƏRƏ VERİLMİŞ KREDİTLƏR

	31 dekabr 2023-cü il		31 dekabr 2022-ci il	
	Məbləğ	Cəmi kreditlərə nisbəti %	Məbləğ	Cəmi kreditlərə nisbəti %
İstehlak kreditləri	417,911	63%	371,958	66%
Mikrokreditlər	115,913	18%	100,252	18%
Kartlar	73,050	11%	29,760	5%
Biznes kreditləri	50,619	8%	61,953	11%
Avtokreditlər	216	0%	210	0%
Müştərilərə verilmiş cəmi kreditlər	657,709		564,133	
Çıxılsın: Ehtimal olunan kredit zərəri üzrə ehtiyat	(15,765)		(13,472)	
Müştərilərə verilmiş xalis kreditlər	641,944		550,661	

31 dekabr 2023-cü il tarixinə müştərilərə verilmiş kreditlərə daxil edilmiş hesablanmış faiz gəliri 8,586 min AZN təşkil etmişdir (31 dekabr 2022-ci il: 7,113 min AZN).

Müştərilərə verilmiş kreditlərin balans dəyərinin sektorlar üzrə təhlili:

	31 dekabr 2023-cü il	31 dekabr 2022-ci il
Fiziki şəxslər	611,936	506,618
Ticarət və xidmətlər	32,978	44,106
İstehsalat	6,480	6,607
Kənd təsərrüfatı və qida emalı	6,315	6,802
Müştərilərə verilmiş cəmi kreditlər	657,709	564,133
Çıxılsın: Ehtimal olunan kredit zərəri üzrə ehtiyat	(15,765)	(13,472)
Müştərilərə verilmiş xalis kreditlər	641,944	550,661

“BANK OF BAKU” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR

31 DEKABR 2023-CÜ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)

(Əksi qeyd olunmadığı halda, min Azərbaycan manatı ilə)

Aşağıdakı cədvəllər müştərilərə verilmiş kreditlər üzrə ümumi məbləğin ilin əvvəlinə olan qalığı ilə ilin sonuna olan qalığının üzvləşdirilməsi xülasəsini əks etdirir.

	1-ci Mərhələ	2-ci Mərhələ	3-cü Mərhələ	SƏKD (Satın alınmış və ya əldə edilmiş kredit üzrə dəyərsizləşmiş)	Cəmi
<i>Amortizasiya olunmuş dəyərdə müştərilərə verilmiş kreditlər</i>					
1 yanvar 2023-cü il tarixinə	547,597	1,921	14,615	-	564,133
1-ci Mərhələyə keçid	578	(108)	(470)	-	-
2-ci Mərhələyə keçid	(2,648)	2,677	(29)	-	-
3-cü Mərhələyə keçid	(9,086)	(1,545)	10,631	-	-
Digər hərəkətlər	(333,917)	717	(9,593)	(12,900)	(355,693)
Əldə edilmiş və ya satın alınmış yeni maliyyə aktivləri	433,110	-	-	-	433,110
Silinmələr	-	-	(12,163)	-	(12,163)
Əvvəllər silinmiş məbləğlərin bərpası	-	-	15,422	12,900	28,322
31 dekabr 2023-cü il tarixinə	635,634	3,662	18,413	-	657,709
	1-ci Mərhələ	2-ci Mərhələ	3-cü Mərhələ	SƏKD (Satın alınmış və ya əldə edilmiş kredit üzrə dəyərsizləşmiş)	Cəmi
<i>Amortizasiya olunmuş dəyərdə müştərilərə verilmiş kreditlər</i>					
1 yanvar 2022-ci il tarixinə	368,359	2,725	12,457	-	383,541
1-ci Mərhələyə keçid	2,000	(1,390)	(610)	-	-
2-ci Mərhələyə keçid	(974)	1,006	(32)	-	-
3-cü Mərhələyə keçid	(7,190)	(923)	8,113	-	-
Digər hərəkətlər	(247,962)	503	(9,980)	(17,601)	(275,040)
Əldə edilmiş və ya satın alınmış yeni maliyyə aktivləri	433,364	-	-	-	433,364
Silinmələr	-	-	(10,529)	-	(10,529)
Əvvəllər silinmiş məbləğlərin bərpası	-	-	15,196	17,601	32,797
31 dekabr 2022-ci il tarixinə	547,597	1,921	14,615	-	564,133

“BANK OF BAKU” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR

31 DEKABR 2023-CÜ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)

(Əksi qeyd olunmadığı halda, min Azərbaycan manatı ilə)

	1-ci Mərhələ	2-ci Mərhələ	3-cü Mərhələ	SƏKD (Satın alınmış və ya əldə edilmiş kredit üzrə dəyərsizləşmiş)	Cəmi
<i>Amortizasiya olunmuş dəyərdə müştərilərə verilmiş kreditlər-pərakəndə kreditlər</i>					
1 yanvar 2023-cü il tarixinə	495,752	1,914	8,952	-	506,618
1-ci Mərhələyə keçid	578	(108)	(470)	-	-
2-ci Mərhələyə keçid	(2,224)	2,253	(29)	-	-
3-cü Mərhələyə keçid	(9,013)	(1,545)	10,558	-	-
Digər hərəkətlər	(300,638)	844	(9,557)	(12,900)	(322,251)
Əldə edilmiş və ya satın alınmış yeni maliyyə aktivləri	411,410	-	-	-	411,410
Silinmələr	-	-	(12,163)	-	(12,163)
Əvvəllər silinmiş məbləğlərin bərpası	-	-	15,422	12,900	28,322
31 dekabr 2023-cü il tarixinə	595,865	3,358	12,713	-	611,936
	1-ci Mərhələ	2-ci Mərhələ	3-cü Mərhələ	SƏKD (Satın alınmış və ya əldə edilmiş kredit üzrə dəyərsizləşmiş)	Cəmi
<i>Amortizasiya olunmuş dəyərdə müştərilərə verilmiş kreditlər-pərakəndə kreditlər</i>					
1 yanvar 2022-ci il tarixinə	326,005	1,432	9,698	-	337,135
1-ci Mərhələyə keçid	657	(97)	(560)	-	-
2-ci Mərhələyə keçid	(959)	991	(32)	-	-
3-cü Mərhələyə keçid	(4,117)	(923)	5,040	-	-
Digər hərəkətlər	(227,914)	511	(9,861)	(17,601)	(254,865)
Əldə edilmiş və ya satın alınmış yeni maliyyə aktivləri	402,080	-	-	-	402,080
Silinmələr	-	-	(10,529)	-	(10,529)
Əvvəllər silinmiş məbləğlərin bərpası	-	-	15,196	17,601	32,797
31 dekabr 2022-ci il tarixinə	495,752	1,914	8,952	-	506,618

“BANK OF BAKU” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR

31 DEKABR 2023-CÜ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)

(Əksi qeyd olunmadığı halda, min Azərbaycan manatı ilə)

	1-ci Mərhələ	2-ci Mərhələ	3-cü Mərhələ	Cəmi
<i>Amortizasiya olunmuş dəyərdə müştərilərə verilmiş kreditlər- biznes kreditləri</i>				
1 yanvar 2023-cü il tarixinə	51,845	7	5,663	57,515
2-ci Mərhələyə keçid	(424)	424	-	-
3-cü Mərhələyə keçid	(73)	-	73	-
Digər hərəkətlər	(33,279)	(127)	(36)	(33,442)
Əldə edilmiş və ya satın alınmış yeni maliyyə aktivləri	21,700	-	-	21,700
31 dekabr 2023-cü il tarixinə	39,769	304	5,700	45,773

	1-ci Mərhələ	2-ci Mərhələ	3-cü Mərhələ	Cəmi
<i>Amortizasiya olunmuş dəyərdə müştərilərə verilmiş kreditlər- biznes kreditləri</i>				
1 yanvar 2022-ci il tarixinə	42,354	1,293	2,759	46,406
1-ci Mərhələyə keçid	1,343	(1,293)	(50)	-
2-ci Mərhələyə keçid	(15)	15	-	-
3-cü Mərhələyə keçid	(3,073)	-	3,073	-
Digər hərəkətlər	(20,048)	(8)	(119)	(20,175)
Əldə edilmiş və ya satın alınmış yeni maliyyə aktivləri	31,284	-	-	31,284
31 dekabr 2022-ci il tarixinə	51,845	7	5,663	57,515

Aşağıdakı cədvəllər müştərilərə verilmiş kreditlər üzrə zərər ehtiyatının ilin əvvəlinə olan qalığı ilə ilin sonuna olan qalığının üzləşdirilməsi xülasəsini əks etdirir.

	1-ci Mərhələ (12-aylıq EOKZ)	2-ci Mərhələ (ömürlük EOKZ)	3-cü Mərhələ (ömürlük EOKZ- dəyərsizləşmiş)	Cəmi
<i>Amortizasiya olunmuş dəyərdə müştərilərə verilmiş kreditlər*</i>				
1 yanvar 2023-cü il tarixinə	3,651	872	8,949	13,472
1-ci Mərhələyə keçid	246	(43)	(203)	-
2-ci Mərhələyə keçid	(171)	186	(15)	-
3-cü Mərhələyə keçid	(207)	(702)	909	-
Kredit ehtiyatının xalis yenidən ölçülməsi	(3,989)	1,400	(4,195)	(6,784)
Əldə edilmiş və ya satın alınmış yeni maliyyə aktivləri	4,082	-	-	4,082
Silinmələr	-	-	(12,163)	(12,163)
Əvvəllər silinmiş məbləğlərin bərpası	-	-	15,422	15,422
EOKZ-nin diskontlaşdırılmış cari dəyərində düzəlişlər	-	-	1,736	1,736
31 dekabr 2023-cü il tarixinə	3,612	1,713	10,440	15,765

“BANK OF BAKU” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR

31 DEKABR 2023-CÜ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)

(Əksi qeyd olunmadığı halda, min Azərbaycan manatı ilə)

	1-ci Mərhələ (12-aylıq EOKZ)	2-ci Mərhələ (ömürlük EOKZ)	3-cü Mərhələ (ömürlük EOKZ- dəyərsizləşmiş)	Cəmi
<i>Amortizasiya olunmuş dəyərdə müşətilərə verilmiş kreditlər*</i>				
1 yanvar 2022-ci il tarixinə	4,397	1,116	8,843	14,356
1-ci Mərhələyə keçid	827	(559)	(268)	-
2-ci Mərhələyə keçid	(13)	29	(16)	-
3-cü Mərhələyə keçid	(544)	(382)	926	-
Kredit ehtiyatının xalis yenidən ölçülməsi	(5,260)	668	(6,783)	(11,375)
Əldə edilmiş və ya satın alınmış yeni maliyyə aktivləri	4,245	-	-	4,245
Silinmələr	-	-	(10,529)	(10,529)
Əvvəllər silinmiş məbləğlərin bərpaı	-	-	15,196	15,196
EOKZ-nin diskontlaşdırılmış cari dəyərində düzəlişlər	-	-	1,580	1,580
31 dekabr 2022-ci il tarixinə	3,651	872	8,949	13,472

*Bu cədvəllərdə göstərilən zərər üzrə ehtiyata kredit öhdəlikləri üzrə ehtimal olunan kredit zərərləri də daxildir, belə ki, Bank kredit öhdəlikləri üzrə ehtimal olunan kredit zərərlərini maliyyə aləti komponentinin ehtimal olunan kredit zərərlərindən ayrı müəyyən edə bilmir.

	1-ci Mərhələ (12-aylıq EOKZ)	2-ci Mərhələ (ömürlük EOKZ)	3-cü Mərhələ (ömürlük EOKZ- dəyərsizləşmiş)	Cəmi
<i>Amortizasiya olunmuş dəyərdə müşətilərə verilmiş kreditlər- pərəkəndə kreditlər*</i>				
1 yanvar 2023-cü il tarixinə	3,108	870	5,374	9,352
1-ci Mərhələyə keçid	246	(43)	(203)	-
2-ci Mərhələyə keçid	(16)	31	(15)	-
3-cü Mərhələyə keçid	(204)	(702)	906	-
Kredit ehtiyatının xalis yenidən ölçülməsi	(3,722)	1,483	(4,100)	(6,339)
Əldə edilmiş və ya satın alınmış yeni maliyyə aktivləri	3,969	-	-	3,969
Silinmələr	-	-	(12,163)	(12,163)
Əvvəllər silinmiş məbləğlərin bərpaı	-	-	15,422	15,422
EOKZ-nin diskontlaşdırılmış cari dəyərində düzəlişlər	-	-	1,679	1,679
31 dekabr 2023-cü il tarixinə	3,381	1,639	6,900	11,920

“BANK OF BAKU” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR

31 DEKABR 2023-CÜ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)

(Əksi qeyd olunmadığı halda, min Azərbaycan manatı ilə)

	1-ci Mərhələ (12-aylıq EOKZ)	2-ci Mərhələ (ömürlük EOKZ)	3-cü Mərhələ (ömürlük EOKZ- dəyərsizləşmiş)	Cəmi
<i>Amortizasiya olunmuş dəyərdə müşətilərə verilmiş kreditlər- pərəkəndə kreditlər*</i>				
1 yanvar 2022-ci il tarixinə	2,724	598	6,384	9,706
1-ci Mərhələyə keçid	281	(41)	(240)	-
2-ci Mərhələyə keçid	(13)	29	(16)	-
3-cü Mərhələyə keçid	(105)	(382)	487	-
Kredit ehtiyatının xalis yenidən ölçülməsi	(3,749)	666	(7,360)	(10,443)
Əldə edilmiş və ya satın alınmış yeni maliyyə aktivləri	3,971	-	-	3,971
Silinmələr	-	-	(10,529)	(10,529)
Əvvəllər silinmiş məbləğlərin bərpaı	-	-	15,196	15,196
EOKZ-nin diskontlaşdırılmış cari dəyərində düzəlişlər	-	-	1,452	1,452
31 dekabr 2022-ci il tarixinə	3,108	870	5,374	9,352

*Bu cədvəllərdə göstərilən zərər üzrə ehtiyata kredit öhdəlikləri üzrə ehtimal olunan kredit zərərləri də daxildir, belə ki, Bank kredit öhdəlikləri üzrə ehtimal olunan kredit zərərlərini maliyyə aləti komponentinin ehtimal olunan kredit zərərlərindən ayrı müəyyən edə bilmir.

	1-ci Mərhələ (12-aylıq EOKZ)	2-ci Mərhələ (ömürlük EOKZ)	3-cü Mərhələ (ömürlük EOKZ- dəyərsizləşmiş)	Cəmi
<i>Amortizasiya olunmuş dəyərdə müşətilərə verilmiş kreditlər- biznes kreditləri*</i>				
1 yanvar 2023-cü il tarixinə	543	2	3,575	4,120
2-ci Mərhələyə keçid	(155)	155	-	-
3-cü Mərhələyə keçid	(3)	-	3	-
Zərər ehtiyatının xalis yenidən ölçülməsi	(267)	(83)	(95)	(445)
Əldə edilmiş və ya satın alınmış yeni maliyyə aktivləri	113	-	-	113
EOKZ-nin diskontlaşdırılmış cari dəyərində düzəlişlər	-	-	57	57
31 dekabr 2023-cü il tarixinə	231	74	3,540	3,845

“BANK OF BAKU” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR

31 DEKABR 2023-CÜ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)

(Əksi qeyd olunmadığı halda, min Azərbaycan manatı ilə)

	1-ci Mərhələ (12-aylıq EOKZ)	2-ci Mərhələ (ömürlük EOKZ)	3-cü Mərhələ (ömürlük EOKZ- dəyərsizləşmiş)	Cəmi
<i>Amortizasiya olunmuş dəyərdə müşətilərə verilmiş kreditlər- biznes kreditləri*</i>				
1 yanvar 2022-ci il tarixinə	1,673	518	2,459	4,650
1-ci Mərhələyə keçid	546	(518)	(28)	-
3-cü Mərhələyə keçid	(439)	-	439	-
Zərər ehtiyatının xalis yenidən ölçülməsi	(1,511)	2	577	(932)
Əldə edilmiş və ya satın alınmış yeni maliyyə aktivləri	274	-	-	274
EOKZ-nin diskontlaşdırılmış cari dəyərinə düzəlişlər	-	-	128	128
31 dekabr 2022-ci il tarixinə	543	2	3,575	4,120

*Bu cədvəllərdə göstərilən zərər üzrə ehtiyata kredit öhdəlikləri üzrə ehtimal olunan kredit zərərləri də daxildir, belə ki, Bank kredit öhdəlikləri üzrə ehtimal olunan kredit zərərlərini maliyyə aləti komponentinin ehtimal olunan kredit zərərlərindən ayrı müəyyən edə bilmir.

Kredit keyfiyyətinin təhlili

Aşağıdakı cədvəldə 31 dekabr 2023-cü il və 2022-ci il tarixlərinə amortizasiya edilmiş dəyərdə ölçülən müşətilərə verilmiş kreditlərin keyfiyyəti haqqında məlumat təqdim olunmuşdur. Xüsusi olaraq qeyd olunmadıqda, cədvəldəki məbləğlər ümumi balans dəyərini əks etdirir.

	1-ci Mərhələ (12-aylıq EOKZ)	2-ci Mərhələ (ömürlük EOKZ)	3-cü Mərhələ (ömürlük EOKZ- dəyərsizləşmiş)	Cəmi
<i>Amortizasiya olunmuş dəyərdə müşətilərə verilmiş kreditlər</i>				
Vaxtı keçməmiş	630,179	-	916	631,095
Vaxtı 30 gündən az keçmiş	5,455	-	100	5,555
Vaxtı 30-89 gün keçmiş	-	3,662	90	3,752
Vaxtı 90-179 gün keçmiş	-	-	3,896	3,896
Vaxtı 180-360 gün keçmiş	-	-	8,129	8,129
Vaxtı 360 gündən çox keçmiş	-	-	5,282	5,282
Cəmi müşətilərə verilmiş ümumi kreditlər	635,634	3,662	18,413	657,709
Çıxılsın: ehtimal olunan kredit zərərləri üzrə ehtiyat	(3,612)	(1,713)	(10,440)	(15,765)
31 dekabr 2023-cü il tarixinə balans dəyəri	632,022	1,949	7,973	641,944

“BANK OF BAKU” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR

31 DEKABR 2023-CÜ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)

(Əksi qeyd olunmadığı halda, min Azərbaycan manatı ilə)

	1-ci Mərhələ (12-aylıq EOKZ)	2-ci Mərhələ (ömürlük EOKZ)	3-cü Mərhələ (ömürlük EOKZ- dəyərsizləşmiş)	Cəmi
<i>Amortizasiya olunmuş dəyərdə müşətilərə verilmiş kreditlər</i>				
Vaxtı keçməmiş	542,480	38	1,028	543,546
Vaxtı 30 gündən az keçmiş	5,117	1	127	5,245
Vaxtı 30-89 gün keçmiş	-	1,882	675	2,557
Vaxtı 90-179 gün keçmiş	-	-	4,640	4,640
Vaxtı 180-360 gün keçmiş	-	-	2,619	2,619
Vaxtı 360 gündən çox keçmiş	-	-	5,526	5,526
Cəmi müşətilərə verilmiş ümumi kreditlər	547,597	1,921	14,615	564,133
Çıxılsın: ehtimal olunan kredit zərərləri üzrə ehtiyat	(3,650)	(873)	(8,949)	(13,472)
31 dekabr 2022-ci il tarixinə balans dəyəri	543,947	1,048	5,666	550,661

	1-ci Mərhələ (12-aylıq EOKZ)	2-ci Mərhələ (ömürlük EOKZ)	3-cü Mərhələ (ömürlük EOKZ- dəyərsizləşmiş)	Cəmi
<i>Amortizasiya olunmuş dəyərdə müşətilərə verilmiş kreditlər – istehlak kreditləri</i>				
Vaxtı keçməmiş	405,230	-	439	405,669
Vaxtı 30 gündən az keçmiş	3,582	-	40	3,622
Vaxtı 30-89 gün keçmiş	-	1,839	46	1,885
Vaxtı 90-179 gün keçmiş	-	-	2,520	2,520
Vaxtı 180-360 gün keçmiş	-	-	3,241	3,241
Vaxtı 360 gündən çox keçmiş	-	-	974	974
Cəmi müşətilərə verilmiş ümumi kreditlər	408,812	1,839	7,260	417,911
Çıxılsın: ehtimal olunan kredit zərərləri üzrə ehtiyat	(2,213)	(739)	(3,295)	(6,247)
31 dekabr 2023-cü il tarixinə balans dəyəri	406,599	1,100	3,965	411,664

“BANK OF BAKU” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR

31 DEKABR 2023-CÜ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)

(Əksi qeyd olunmadığı halda, min Azərbaycan manatı ilə)

	1-ci Mərhələ (12-aylıq EOKZ)	2-ci Mərhələ (ömürlük EOKZ)	3-cü Mərhələ (ömürlük EOKZ- dəyərsizləşmiş)	Cəmi
<i>Amortizasiya olunmuş dəyərdə müşətilərə verilmiş kreditlər – istehlak kreditləri</i>				
Vaxtı keçməmiş	362,105	-	377	362,482
Vaxtı 30 gündən az keçmiş	3,644	-	97	3,741
Vaxtı 30-89 gün keçmiş	-	1,329	96	1,425
Vaxtı 90-179 gün keçmiş	-	-	1,296	1,296
Vaxtı 180-360 gün keçmiş	-	-	1,800	1,800
Vaxtı 360 gündən çox keçmiş	-	-	1,214	1,214
Cəmi müşətilərə verilmiş ümumi kreditlər	365,749	1,329	4,880	371,958
Çıxılsın: ehtimal olunan kredit zərərləri üzrə ehtiyat	(2,259)	(536)	(2,429)	(5,224)
31 dekabr 2022-ci il tarixinə balans dəyəri	363,490	793	2,451	366,734

	1-ci Mərhələ (12-aylıq EOKZ)	2-ci Mərhələ (ömürlük EOKZ)	3-cü Mərhələ (ömürlük EOKZ- dəyərsizləşmiş)	Cəmi
<i>Amortizasiya olunmuş dəyərdə müşətilərə verilmiş kreditlər – mikro kreditlər</i>				
Vaxtı keçməmiş	110,958	-	200	111,158
Vaxtı 30 gündən az keçmiş	1,083	-	30	1,113
Vaxtı 30-89 gün keçmiş	-	1,014	22	1,036
Vaxtı 90-179 gün keçmiş	-	-	788	788
Vaxtı 180-360 gün keçmiş	-	-	1,196	1,196
Vaxtı 360 gündən çox keçmiş	-	-	622	622
Cəmi müşətilərə verilmiş ümumi kreditlər	112,041	1,014	2,858	115,913
Çıxılsın: ehtimal olunan kredit zərərləri üzrə ehtiyat	(713)	(554)	(1,679)	(2,946)
31 dekabr 2023-cü il tarixinə balans dəyəri	111,328	460	1,179	112,967

“BANK OF BAKU” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR

31 DEKABR 2023-CÜ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)

(Əksi qeyd olunmadığı halda, min Azərbaycan manatı ilə)

	1-ci Mərhələ (12-aylıq EOKZ)	2-ci Mərhələ (ömürlük EOKZ)	3-cü Mərhələ (ömürlük EOKZ- dəyərsizləşmiş)	Cəmi
<i>Amortizasiya olunmuş dəyərdə müşətilərə verilmiş kreditlər – mikro kreditlər</i>				
Vaxtı keçməmiş	96,957	-	388	97,345
Vaxtı 30 gündən az keçmiş	997	-	27	1,024
Vaxtı 30-89 gün keçmiş	-	295	116	411
Vaxtı 90-179 gün keçmiş	-	-	252	252
Vaxtı 180-360 gün keçmiş	-	-	528	528
Vaxtı 360 gündən çox keçmiş	-	-	692	692
Cəmi müşətilərə verilmiş ümumi kreditlər	97,954	295	2,003	100,252
Çıxılsın: ehtimal olunan kredit zərərləri üzrə ehtiyat	(637)	(145)	(1,279)	(2,061)
31 dekabr 2022-ci il tarixinə balans dəyəri	97,317	150	724	98,191

	1-ci Mərhələ (12-aylıq EOKZ)	2-ci Mərhələ (ömürlük EOKZ)	3-cü Mərhələ (ömürlük EOKZ- dəyərsizləşmiş)	Cəmi
<i>Amortizasiya olunmuş dəyərdə müşətilərə verilmiş kreditlər – kart kreditləri</i>				
Vaxtı keçməmiş	70,537	-	75	70,612
Vaxtı 30 gündən az keçmiş	749	-	30	779
Vaxtı 30-89 gün keçmiş	-	505	22	527
Vaxtı 90-179 gün keçmiş	-	-	565	565
Vaxtı 180-360 gün keçmiş	-	-	338	338
Vaxtı 360 gündən çox keçmiş	-	-	229	229
Cəmi müşətilərə verilmiş ümumi kreditlər	71,286	505	1,259	73,050
Çıxılsın: ehtimal olunan kredit zərərləri üzrə ehtiyat	(433)	(345)	(746)	(1,524)
31 dekabr 2023-cü il tarixinə balans dəyəri	70,853	160	513	71,526

“BANK OF BAKU” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR

31 DEKABR 2023-CÜ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)

(Əksi qeyd olunmadığı halda, min Azərbaycan manatı ilə)

	1-ci Mərhələ (12-aylıq EOKZ)	2-ci Mərhələ (ömürlük EOKZ)	3-cü Mərhələ (ömürlük EOKZ- dəyərsizləşmiş)	Cəmi
<i>Amortizasiya olunmuş dəyərdə müşətilərə verilmiş kreditlər – kart kreditləri</i>				
Vaxtı keçməmiş	28,065	38	220	28,323
Vaxtı 30 gündən az keçmiş	467	1	3	471
Vaxtı 30-89 gün keçmiş	-	258	18	276
Vaxtı 90-179 gün keçmiş	-	-	340	340
Vaxtı 180-360 gün keçmiş	-	-	269	269
Vaxtı 360 gündən çox keçmiş	-	-	81	81
Cəmi müşətilərə verilmiş ümumi kreditlər	28,532	297	931	29,760
Çıxılsın: ehtimal olunan kredit zərərləri üzrə ehtiyat	(201)	(192)	(568)	(961)
31 dekabr 2022-ci il tarixinə balans dəyəri	28,331	105	363	28,799

	1-ci Mərhələ (12-aylıq EOKZ)	2-ci Mərhələ (ömürlük EOKZ)	3-cü Mərhələ (ömürlük EOKZ- dəyərsizləşmiş)	Cəmi
<i>Amortizasiya olunmuş dəyərdə müşətilərə verilmiş kreditlər – biznes kreditləri</i>				
Vaxtı keçməmiş	43,454	-	194	43,648
Vaxtı 30 gündən az keçmiş	41	-	-	41
Vaxtı 30-89 gün keçmiş	-	304	-	304
Vaxtı 90-179 gün keçmiş	-	-	23	23
Vaxtı 180-360 gün keçmiş	-	-	3,354	3,354
Vaxtı 360 gündən çox keçmiş	-	-	3,249	3,249
Cəmi müşətilərə verilmiş ümumi kreditlər	43,495	304	6,820	50,619
Çıxılsın: Ehtimal olunan kredit zərərləri üzrə ehtiyat	(253)	(75)	(4,507)	(4,835)
31 dekabr 2023-cü il tarixinə balans dəyəri	43,242	229	2,313	45,784

“BANK OF BAKU” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR

31 DEKABR 2023-CÜ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)

(Əksi qeyd olunmadığı halda, min Azərbaycan manatı ilə)

	1-ci Mərhələ (12-aylıq EOKZ)	2-ci Mərhələ (ömürlük EOKZ)	3-cü Mərhələ (ömürlük EOKZ- dəyərsizləşmiş)	Cəmi
<i>Amortizasiya olunmuş dəyərdə müşətilərə verilmiş kreditlər – biznes kreditləri</i>				
Vaxtı keçməmiş	55,353	-	30	55,383
Vaxtı 30 gündən az keçmiş	9	-	-	9
Vaxtı 30-89 gün keçmiş	-	-	445	445
Vaxtı 90-179 gün keçmiş	-	-	2,752	2,752
Vaxtı 180-360 gün keçmiş	-	-	22	22
Vaxtı 360 gündən çox keçmiş	-	-	3,342	3,342
Cəmi müşətilərə verilmiş ümumi kreditlər	55,362	-	6,591	61,953
Çıxılsın: Ehtimal olunan kredit zərərləri üzrə ehtiyat	(553)	-	(4,465)	(5,018)
31 dekabr 2022-ci il tarixinə balans dəyəri	54,809	-	2,126	56,935

	1-ci Mərhələ (12-aylıq EOKZ)	2-ci Mərhələ (ömürlük EOKZ)	3-cü Mərhələ (ömürlük EOKZ- dəyərsizləşmiş)	Cəmi
<i>Amortizasiya olunmuş dəyərdə müşətilərə verilmiş kreditlər – avto kreditlər</i>				
Vaxtı keçməmiş	-	-	8	8
Vaxtı 30 gündən az keçmiş	-	-	-	-
Vaxtı 30-89 gün keçmiş	-	-	-	-
Vaxtı 90-179 gün keçmiş	-	-	-	-
Vaxtı 180-360 gün keçmiş	-	-	-	-
Vaxtı 360 gündən çox keçmiş	-	-	208	208
Cəmi müşətilərə verilmiş ümumi kreditlər	-	-	216	216
Çıxılsın: Ehtimal olunan kredit zərərləri üzrə ehtiyat	-	-	(213)	(213)
31 dekabr 2023-cü il tarixinə balans dəyəri	-	-	3	3

“BANK OF BAKU” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR

31 DEKABR 2023-CÜ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)

(Əksi qeyd olunmadığı halda, min Azərbaycan manatı ilə)

	1-ci Mərhələ (12-aylıq EOKZ)	2-ci Mərhələ (ömürlük EOKZ)	3-cü Mərhələ (ömürlük EOKZ- dəyərsizləşmiş)	Cəmi
<i>Amortizasiya olunmuş dəyərdə müşətilərə verilmiş kreditlər – avto kreditlər</i>				
Vaxtı keçməmiş	-	-	13	13
Vaxtı 30 gündən az keçmiş	-	-	-	-
Vaxtı 30-89 gün keçmiş	-	-	-	-
Vaxtı 90-179 gün keçmiş	-	-	-	-
Vaxtı 180-360 gün keçmiş	-	-	-	-
Vaxtı 360 gündən çox keçmiş	-	-	197	197
Cəmi müşətilərə verilmiş ümumi kreditlər	-	-	210	210
Çıxılsın: Ehtimal olunan kredit zərərləri üzrə ehtiyat	-	-	(208)	(208)
31 dekabr 2022-ci il tarixinə balans dəyəri	-	-	2	2

Aşağıdakı cədvəldə 31 dekabr 2023-cü il tarixinə müşətilərə verilmiş dəyərsizləşmiş kreditlər (SƏKD istisna olmaqla) və mümkün zərərlərin təsirini azaltmaq üçün saxlanılan müvafiq girov haqqında məlumat təqdim olunur:

	Ümumi balans dəyəri	Zərər ehtiyatı	Xalis balans dəyəri	Saxlanılan girov dəyəri	
				Daşınmaz əmlak	Cəmi
İstehlak kreditləri	7,260	(3,295)	3,963	-	-
Biznes kreditləri	6,820	(4,507)	2,314	2,264	2,264
Mikro kreditlər	2,858	(1,679)	1,180	287	287
Kart kreditləri	1,259	(746)	513	-	-
Avto kreditlər	216	(213)	3	-	-
Cəmi müşətilərə verilmiş dəyərsizləşmiş kreditlər	18,413	(10,440)	7,973	2,551	2,551

“BANK OF BAKU” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR

31 DEKABR 2023-CÜ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)

(Əksi qeyd olunmadığı halda, min Azərbaycan manatı ilə)

Aşağıdakı cədvəldə 31 dekabr 2022-ci il tarixinə müştərilərə verilmiş dəyərsizləşmiş kreditlər (SƏKD istisna olmaqla) və mümkün zərərlərin təsirini azaltmaq üçün saxlanılan müvafiq girov haqqında məlumat təqdim olunur:

	Ümumi balans dəyəri	Zərər ehtiyatı	Xalis balans dəyəri	Saxlanılan girov dəyəri Daşınmaz əmlak	Cəmi
İstehlak kreditləri	4,880	(2,429)	2,451	30	30
Biznes kreditləri	6,591	(4,465)	2,126	2,123	2,123
Mikro kreditlər	2,003	(1,279)	724	252	252
Kart kreditləri	931	(568)	363	-	-
Avto kreditlər	210	(208)	2	-	-
Cəmi müştərilərə verilmiş dəyərsizləşmiş kreditlər	14,615	(8,949)	5,666	2,405	2,405

Müsadirə edilmiş girovlar

31 dekabr 2023-cü il tarixində başa çatmış il ərzində Bank müştərilərə verilmiş kreditlər üzrə girovları əldə etməklə, 196 min AZN (31 dekabr 2022-ci il: 736 min AZN) xalis balans dəyərində malik müəyyən aktivləri balansla almış və onları satış üçün saxlanılan aktivlər kimi tanımışdır. Bankın siyasəti bu aktivləri mümkün qədər tez satmaqdan ibarətdir. Müsadirə edilmiş girovlar daşınmaz əmlak və digər aktivlərdən ibarətdir. 12 sayılı Qeydə baxın.

Əhəmiyyətli kredit riskləri

31 dekabr 2023-cü il tarixinə Bankın ümumi kredit qalığı 1,000 min AZN-dən artıq olan on bir borcalanı və ya əlaqəli borcalanlar qrupu (31 dekabr 2022-ci il: on səkkiz borcalan) mövcud olmuşdur. Bu qalıqların 31 dekabr 2023-cü il tarixinə ümumi dəyəri 39,499 min AZN və ya müştərilərə verilmiş cəmi kreditlərin 6%-ni (31 dekabr 2022-ci il: 43,903 min AZN və ya 9%) təşkil etmişdir.

DE

Kredit portfeli seqmentləri üzrə defolt ehtimalını hesablamaq üçün aylıq tarixi məlumat tətbiq edilməklə Markov keçid cədvəli istifadə edilmişdir. Aylıq orta keçidlərdən istifadə etməklə illik keçid cədvəli qurulmuşdur. Konkret zaman anında defolt ehtimalı son 12 aylıq məlumatla əsasən hesablanır. Dövr ərzində defolt ehtimalı son 48 ay üçün gecikmə məlumatına əsasən hesablanmışdır. İkinci ildən başlayaraq ömürlük ehtimal olunan kredit zərərlərini hesablamaq üçün dövr ərzində defolt ehtimalından istifadə edilmişdir.

DZYZ

Metodologiyaya əsasən, DZYZ modelləşdirmə defoltun aradan qaldırıldığı və qaldırılmadığı hallar daxil olmaqla məbləğlərin tarixən orta bərpa olma dərəcəsinə əsaslanır. Bərpa olma müddəti 60 ayla məhdudlaşdırılmış və bu müddətdən sonra DZYZ həmişəlik 100% müəyyən edilmişdir.

“BANK OF BAKU” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR

31 DEKABR 2023-CÜ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)

(Əksi qeyd olunmadığı halda, min Azərbaycan manatı ilə)

DVRMQ

Kredit portfelində 1-ci Mərhələ üzrə DVRMQ 3 aylıq müddətdə yığılması planlaşdırılan faiz daxil olmaqla cari risk məbləğinə əsasən hesablanır. 2-ci Mərhələ üzrə DVRMQ planlaşdırılmış amortizasiya qrafiki və yığılmış faizə əsasən hesablanır. 3-cü Mərhələ üçün DVRMQ cari risk məbləğinə bərabərdir. Modelləşdirmə üçün tarixi məlumat az olduğu üçün istifadə olunmamış kredit kartları üzrə kredit konvertasiya əmsali 100% götürülür.

Həssaslığın təhlili

Bu hesablamalarda dəyişikliklər kredit dəyərsizləşməsi üzrə ehtiyata təsir göstərə bilər. Məsələn, gözlənilən pul vəsaitlərinin xalis cari dəyəri bir faiz fərqlənərsə, 31 dekabr 2023-cü il tarixinə müştərilərə verilmiş kreditlər üzrə ehtimal olunan kredit zərərləri üzrə ehtiyat 158 min AZN az/çox olar (31 dekabr 2022-ci il: 135 min AZN az/çox).

“BANK OF BAKU” AÇIQ SƏHMDAR CƏMIYYƏTİ

MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR

31 DEKABR 2023-CÜ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)

(Əksi qeyd olunmadığı halda, min Azərbaycan manatı ilə)

10. ƏMLAK, AVADANLIQ VƏ QEYRİ-MADDİ AKTİVLƏR

	Torpaq və tikililər	Mebel və avadanlıqlar	Kompüter və rabitə avadanlıqları	Nəqliyyat vasitələri	Digər aktivlər	Lisensiyalar və proqram təminatı	Cəmi əmlak, avadanlıq və qeyri-maddi aktivlər
İlkin dəyər/yenidən qiymətləndirilmiş məbləğ							
1 yanvar 2022-ci il	12,158	5,670	10,282	653	308	2,549	31,620
Əlavələr	-	268	2,082	141	38	220	2,749
Silinmələr	-	(32)	(1,980)	(74)	(3)	-	(2,089)
31 dekabr 2022-ci il	12,158	5,906	10,384	720	343	2,769	32,280
Əlavələr	25	394	1,562	184	-	294	2,459
Silinmələr	-	(52)	-	(53)	(5)	-	(110)
31 dekabr 2023-cü il	12,183	6,248	11,946	851	338	3,063	34,629
Yığılmış amortizasiya							
1 yanvar 2022-ci il	(3,310)	(5,156)	(9,141)	(553)	(275)	(1,994)	(20,429)
Köhnəlmə/amortizasiya xərci	(599)	(187)	(753)	(60)	(13)	(176)	(1,788)
Silinmələr üzrə ləğv edilmiş	-	30	1,979	74	3	-	2,086
31 dekabr 2022-ci il	(3,909)	(5,313)	(7,915)	(539)	(285)	(2,170)	(20,131)
Köhnəlmə/amortizasiya xərci	(600)	(239)	(1,033)	(80)	(17)	(148)	(2,117)
Silinmələr üzrə ləğv edilmiş	-	52	-	53	5	-	110
31 dekabr 2023-cü il	(4,509)	(5,500)	(8,948)	(566)	(297)	(2,318)	(22,138)

“BANK OF BAKU” AÇIQ SƏHMDAR CƏMIYYƏTİ

MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR

31 DEKABR 2023-CÜ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)

(Əksi qeyd olunmadığı halda, min Azərbaycan manatı ilə)

	Torpaq və tikililər	Mebel və avadanlıqlar	Kompüter və rabitə avadanlıqları	Nəqliyyat vasitələri	Digər aktivlər	Lisensiyalar və proqram təminatı	Cəmi əmlak, avadanlıq və qeyri-maddi aktivlər
Xalis qalıq dəyəri							
31 dekabr 2023-cü il tarixinə	<u>7,674</u>	<u>748</u>	<u>2,998</u>	<u>285</u>	<u>41</u>	<u>745</u>	<u>12,491</u>
31 dekabr 2022-ci il tarixinə	<u>8,249</u>	<u>593</u>	<u>2,469</u>	<u>181</u>	<u>58</u>	<u>599</u>	<u>12,149</u>

31 dekabr 2023-cü il və 2022-ci il tarixlərinə əmlak və avadanlıqlar kateqoriyasına müvafiq olaraq 14,308 min AZN və 12,777 min AZN dəyərində tamamilə köhnəlmiş aktivlər daxil olmuşdur.

31 dekabr 2023-cü il və 2022-ci il tarixlərinə əmlak və avadanlıqlar kateqoriyasına müvafiq olaraq 7,957 min AZN və 8,637 min AZN dəyərində sığortalanmış aktivlər daxil olmuşdur.

Yenidən qiymətləndirilmiş torpaq və tikililər

Bankın binaları və torpaq sahələrinin ədalətli dəyərləri 31 dekabr 2023-cü il və 2022-ci il tarixlərinə ədalətli dəyər iyerarxiyasının 3-cü Səviyyəsinə aid edilmişdir. Qiymətləndirmə zamanı bazar yanaşması əsas götürülmüşdür. Bazar yanaşması oxşar binaların müqayisəli satış nəticələrinin təhlilinə əsaslanır. Bazar yanaşmasını tətbiq edərkən istifadə olunmuş əsas istinad xüsusi maneələr olmadan zəruri müddət ərzində satış qiymətidir.

31 dekabr 2023-cü il tarixinə binaların balans dəyəri, əgər yenidən qiymətləndirilməsəydi 4,242 min AZN (31 dekabr 2022-ci il: 4,519 min AZN) təşkil edəcəkdə.

31 dekabr 2023-cü il tarixində rəhbərlik, 1 yanvar 2023-cü il tarixindən 31 dekabr 2023-cü il tarixinədək olan dövr üzrə ticari ofislərin yerləşdiyi daşınmaz əmlakın dəyərinə təsir göstərən əsas amilləri təhlil etmişdir. Təhlil nəticələrinə əsasən rəhbərlik belə qənaətə gəlmişdir ki, daşınmaz əmlak seqmentində qiymətlərdə əhəmiyyətli dəyişiklik baş verməmişdir. Təhlil müqayisəli satış üsulu əsasında həyata keçirilmişdir. Bu üsul yenidən qiymətləndirilən obyektin satılmış və ya satışı təklif olunan digər obyektlərlə birbaşa müqayisəsinə əsaslanır. Bu halda obyektin ədalətli dəyəri müstəqil tərəfin keyfiyyət və təyinat baxımından oxşar obyekt üçün ödəməyə hazır olduğu qiymətə əsasən müəyyən edilir. Əmlakın bazar dəyəri, analoji obyektədən asılı olaraq -10%-dən 30%-dək düzəliş tətbiq etməklə, bazarda müqayisəli obyekt təklifləri haqqında məlumat əsasən hesablanmışdır. Bu təkliflərə qiymətləndirilən və oxşar əmlakın xüsusiyyət fərqlərinə uyğun düzəliş edilmişdir. Yuxarıda sadalanan amillərdən istifadə etməklə müəyyən edilən təxmini dəyər rəhbərliyin gündəlik əməliyyatların idarə edilməsi perspektivlərinə dair təhlil nəticələrini əks etdirir və həm daxili, həm də xarici məlumat mənbələrinə əsaslanır.

Bu hesablamalarda dəyişiklik torpaq və binaların dəyərinə təsir göstərə bilər. Məsələn, müqayisəli bəndlərin bazar dəyəri aşağı/yuxarı üç faiz fərqlənərsə, 31 dekabr 2023-cü il tarixinə torpaq və binaların dəyəri 230 min AZN yuxarı/aşağı ola bilər (31 dekabr 2022-ci il: 247 min AZN).

“BANK OF BAKU” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR

31 DEKABR 2023-CÜ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)

(Əksi qeyd olunmadığı halda, min Azərbaycan manatı ilə)

11. İSTİFADƏ HÜQUQU OLAN AKTİVLƏR

	Ofis binaları	Digər	Cəmi istifadə hüququ olan aktivlər
İlkin dəyərdə			
1 yanvar 2022-ci il	8,640	68	8,708
Əlavələr	1,769	-	1,769
31 dekabr 2022-ci il	10,409	68	10,477
Əlavələr	513	-	513
Düzəlişlər	3,528	-	3,528
31 dekabr 2023-cü il	14,450	68	14,518
Yığılmış amortizasiya			
1 yanvar 2022-ci il	(4,894)	(45)	(4,939)
Köhnəlmə xərci	(1,906)	(13)	(1,919)
31 dekabr 2022-ci il	(6,800)	(58)	(6,858)
Köhnəlmə xərci	(2,304)	(10)	(2,314)
31 dekabr 2023-cü il	(9,104)	(68)	(9,172)
Xalis qalıq dəyəri			
31 dekabr 2023-cü il	5,346	-	5,346
31 dekabr 2022-ci il	3,609	10	3,619

12. DİGƏR AKTİVLƏR

	31 dekabr 2023-cü il	31 dekabr 2022-ci il
Digər maliyyə aktivləri:		
Vasitəçilərdən alınacaq vəsaitlər	8,810	5,539
Plastik kartlar üzrə hesablaşmalar	5,804	4,147
Xarici müəssisədə məhdudlaşdırılmış nağd pul vəsaitləri	1,444	1,444
Digər	562	359
Cəmi digər maliyyə aktivləri	16,620	11,489
Digər qeyri-maliyyə aktivləri:		
Əmlak, avadanlıq və qeyri-maddi aktivlərin alınması üçün avans ödənişləri	1,587	1,193
Müsadirə edilmiş girovlar	1,550	1,746
Təxirə salınmış xərclər	1,528	629
Digər	385	335
Çıxılsın: Müsadirə edilmiş girovların ədalətli dəyərində məcmu dəyişiklik	(923)	(981)
Cəmi digər qeyri-maliyyə aktivləri	4,127	2,922
Cəmi digər aktivlər	20,747	14,411

“BANK OF BAKU” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR

31 DEKABR 2023-CÜ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)

(Əksi qeyd olunmadığı halda, min Azərbaycan manatı ilə)

Bütün maliyyə aktivləri 1-ci Mərhələdədir və onların EOKZ məbləği 31 dekabr 2023-cü il və 2022-ci il tarixləri üçün əhəmiyyətli deyildir.

31 dekabr 2023-cü il və 2022-ci il tarixlərində başa çatmış illər ərzində mərhələlər arasında keçid olmamışdır.

31 dekabr 2023-cü il tarixində başa çatmış il ərzində Bank müştərilərə verilmiş kreditlər üzrə xalis balans dəyəri 196 min AZN (31 dekabr 2022-ci il: 736 min AZN) dəyərində olan girov götürərək müəyyən aktivlər əldə etmiş və onları satış üçün saxlanılan aktivlər olaraq təsnifləşdirmişdir.

13. BANKLARA VƏ DİGƏR MALİYYƏ TƏŞKİLATLARINA ÖDƏNİLƏCƏK VƏSİTLƏR

	31 dekabr 2023-cü il	31 dekabr 2022-ci il
Tələbli depozitlər	265	175
Müddətli depozitlər	55,057	44,099
Borc alınmış vəsaitlər		
Azərbaycan Respublikasının İpoteka və Kredit Zəmanət Fondu	33,570	23,914
Azərbaycan Respublikasının Mərkəzi Bankı	19,921	38,399
Azərbaycan Respublikasının Sahibkarlığın İnkişafı Fondu	19,217	20,139
Azərbaycan Respublikasının Kənd Təsərrüfatı Nazirliyi yanında Kənd Təsərrüfatı Kreditləri üzrə Dövlət Agentliyi	1,978	2,671
Cəmi borc alınmış vəsaitlər	74,686	85,123
Cəmi banklara və digər maliyyə təşkilatlarına ödəniləcək vəsaitlər	130,008	129,397

Azərbaycan Respublikasının İpoteka və Kredit Zəmanət Fondu

İpoteka kreditlərinin 1-4% illik faiz dərəcəsi ilə ilkin və təkrar maliyyələşdirilməsi məqsədi ilə Bank 11 iyul 2007-ci il tarixində Azərbaycan Respublikasının İpoteka və Kredit Zəmanət Fondu ilə müqavilə bağlamışdır. 31 dekabr 2023-cü il tarixinə Bank, Fonda 2053-cü ilin avqust ayınadək 33,570 min AZN (31 dekabr 2022-ci il: 23,914 min AZN) ödəməlidir. Azərbaycan İpoteka və Kredit Zəmanət Fondundan olan borcla bağlı Bankın yerinə yetirməli olduğu xüsusi maliyyə şərtləri yoxdur.

Azərbaycan Respublikasının Mərkəzi Bankı

31 dekabr 2020-ci il və 2019-cu il tarixlərində başa çatmış illər ərzində Bank 28 fevral 2019-cu il tarixində Azərbaycan Respublikasının Prezidenti tərəfindən imzalanmış “Azərbaycan Respublikasında fiziki şəxslərin problemli kreditlərin həlli ilə bağlı əlavə tədbirlər” Fərmanına əsasən ARMB-dən 0.1% illik faiz dərəcəsinə əsasən müvafiq olaraq 7,963 min AZN və 77,346 min AZN məbləğində borc vəsaitləri almışdır. 31 dekabr 2023-cü il tarixinə borc alınmış vəsaitlərin balans dəyəri 19,921 min AZN (31 dekabr 2022-ci il: 38,399 min AZN) olmuşdur.

“BANK OF BAKU” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR

31 DEKABR 2023-CÜ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)

(Əksi qeyd olunmadığı halda, min Azərbaycan manatı ilə)

Azərbaycan Respublikasının Sahibkarlığın İnkişafı Fondu

Kiçik və orta ölçülü müəssisələrin maliyyələşdirilməsi məqsədi ilə Bank, Azərbaycan Respublikası İqtisadiyyat Nazirliyinin təşəbbüsü ilə həyata keçirilən proqram çərçivəsində 14 may 2012-ci il tarixində Azərbaycan Respublikasının Sahibkarlığın İnkişafı Fondu ilə kredit müqaviləsi bağlamışdır. Həmin proqram çərçivəsində vəsaitlər Banka illik 1.0% dərəcəsi ilə verilir, Bank isə həmin vəsaitləri müəyyən edilmiş tələblərə cavab verən borcalanlara illik 6.0%-7.0%-dən yüksək olmayan faiz dərəcəsi ilə verir. 31 dekabr 2023-cü il tarixində Bankın Azərbaycan Respublikasının Sahibkarlığın İnkişafı Fonduna 2028-ci ilin iyun ayınadək ödəməli olduğu məbləğ 19,217 min AZN (31 dekabr 2022-ci il: 20,139 min AZN) təşkil etmişdir. Azərbaycan Respublikasının Sahibkarlığın İnkişafı Fonduna olan borclarla bağlı Bankın yerinə yetirməli olduğu xüsusi maliyyə şərtləri yoxdur.

Azərbaycan Respublikasının Kənd Təsərrüfatı Nazirliyi yanında Kənd Təsərrüfatı Kreditləri üzrə Dövlət Agentliyi

31 dekabr 2023-cü il tarixində başa çatmış il ərzində Bank, müştərilərə kreditlərin verilməsi məqsədilə, Azərbaycan Respublikası Kənd Təsərrüfatı Nazirliyi yanında Aqrar Kredit və İnkişaf Agentliyindən illik 2.5% faiz dərəcəsi ilə 829 min AZN məbləğində borc vəsaiti almışdır. 31 dekabr 2023-cü il tarixinə Bankın agentliyə ödənilməli 1,978 min AZN məbləğində qalıq borcu mövcud olmuşdur (31 dekabr 2022-ci il: 2,671 min AZN).

Bank, Azərbaycan İpoteka və Kredit Zəmanət Fondundan, Azərbaycan Respublikası Sahibkarlığın İnkişafı Fondundan və Azərbaycan Respublikası Kənd Təsərrüfatı Nazirliyi yanında Aqrar Kredit və İnkişaf Agentliyindən müddətli borclar üçün endirim dərəcələrini hesablayarkən, bu kreditlər Azərbaycanın bütün bank sektoruna eyni şərtlərdə, məqsədlərdə, qaydalarda və kredit riskinə məruz qaldıqda verildiyindən, bu bazarı digər kommersiya borc alınmış vəsaitlərindən ayrı bazar olaraq hesab edir.

31 dekabr 2023-cü il tarixinə yığılmış faiz xərclərinə 3,358 min AZN (31 dekabr 2022-ci il: 1,168 min AZN) məbləğində, banklara və digər maliyyə təşkilatlarına ödəniləcək vəsaitlər daxil olmuşdur.

Borc alınmış vəsaitlərin ilin əvvəlinə və ilin sonuna olan məbləğlərinin maliyyələşdirmə fəaliyyətindən yaranan müvafiq nağd və nağdsız dəyişikliklər ilə üzvləşdirilməsi aşağıdakı kimi göstərilir:

	Məbləğ
1 yanvar 2022-ci il	95,454
Pul vəsaitlərinin hərəkəti	
Daxilolmalar	12,766
Yenidən ödənişlər	(27,245)
Ödənilmiş faizlər	(963)
Nağdsız dəyişikliklər	
Faiz xərcləri	5,111
31 dekabr 2022-ci il	85,123
Pul vəsaitlərinin hərəkəti	
Daxilolmalar	14,498
Yenidən ödənişlər	(27,807)
Ödənilmiş faizlər	(1,198)
Nağdsız dəyişikliklər	
Faiz xərcləri	4,070
31 dekabr 2023-cü il	74,686

“BANK OF BAKU” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR

31 DEKABR 2023-CÜ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)

(Əksi qeyd olunmadığı halda, min Azərbaycan manatı ilə)

14. MÜŞTƏRİLƏRƏ ÖDƏNİLƏCƏK VƏSAİTLƏR

	31 dekabr 2023-cü il	31 dekabr 2022-ci il
Cari hesablar və tələbli depozitlər		
- Pərakəndə	75,102	56,599
- Korporativ	23,972	22,022
Cəmi cari hesablar və tələbli depozitlər	99,074	78,621
Müddətli depozitlər		
- Pərakəndə	420,057	285,635
- Korporativ	6,644	5,516
Cəmi müddətli depozitlər	426,701	291,151
Cəmi müştərilərə ödəniləcək vəsaitlər	525,775	369,772

31 dekabr 2023-cü il tarixinə Bankın qalıqları onun kapitalının 10%-dən çox olan müştərisi mövcud olmamışdır (31 dekabr 2022-ci il: sıfır).

31 dekabr 2023-cü il və 2022-ci il tarixlərinə müvafiq olaraq, 19,844 min AZN və 14,024 min AZN məbləğində müştərilərə ödəniləcək vəsaitlər kreditlərə qarşı, müvafiq olaraq 7,526 min AZN və 1,815 min AZN məbləğində olan vəsaitlər istifadə edilməmiş kredit xətlərinə qarşı təminat olaraq saxlanılmışdır.

31 dekabr 2023-cü il və 2022-ci il tarixlərinə müştərilərə ödəniləcək vəsaitlərə 435,290 min AZN və 329,406 min AZN məbləğində müvafiq olaraq Azərbaycan Əmanətlərin Sığortalanması Fondu tərəfindən sığortalanmış əmanətlər və cari hesablar daxildir.

31 dekabr 2023-cü il tarixinə müştərilərə ödəniləcək vəsaitlərə daxil edilmiş hesablanmış faiz xərcləri 9,697 min AZN (31 dekabr 2022-ci il: 5,881 min AZN) təşkil etmişdir.

15. SUBORDİNASİYA BORCLARI

	Verilmə tarixi	Ödəmə müddəti	Faiz dərəcəsi	31 dekabr 2023-cü il	31 dekabr 2022-ci il
Əlaqəli tərəflərdən alınmış subordinasiya borcları (“Azpetrol Neft Şirkəti” MMC, 9,860 min ABŞ dolları, aylıq faiz ödənişi)	yanvar-mart, 2016-cı il	yanvar 2026-cı il	4.5%	16,762	16,762

Bankın müflisləşməsi və ya ləğvi halında, bu borcların ödənilməsi Bankın bütün digər kreditorlar qarşısında öhdəliklərinin ödənilməsinə tabedir.

Bank yuxarıda açıqlanan subordinasiya borc öhdəlikləri qalıqları ilə bağlı heç bir xüsusi maliyyə şərtlərinə əməl etməli deyil.

“BANK OF BAKU” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR

31 DEKABR 2023-CÜ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)

(Əksi qeyd olunmadığı halda, min Azərbaycan manatı ilə)

31 dekabr 2023-cü il tarixinə subordinasiya borclarına daxil edilmiş hesablanmış faiz xərcləri 37 min AZN təşkil etmişdir (31 dekabr 2022-ci il: 37 min AZN).

Subordinasiya borclarının ilin əvvəlinə və ilin sonuna olan məbləğləri ilə maliyyələşdirmə fəaliyyətindən yaranan müvafiq nağd və nağdsız dəyişikliklərin üzlaşdirilməsi aşağıdakı kimi göstərilir:

	Məbləğ
1 yanvar 2022-ci il	16,762
Pul vəsaitlərinin hərəkəti	
Ödənilmiş faiz	(753)
Nağdsız dəyişikliklər	
Faiz xərci	753
31 dekabr 2022-ci il	16,762
Pul vəsaitlərinin hərəkəti	
Ödənilmiş faiz	(753)
Nağdsız dəyişikliklər	
Faiz xərci	753
31 dekabr 2023-cü il	16,762

16. İCARƏ ÖHDƏLİKLƏRİ

	31 dekabr 2023-cü il	31 dekabr 2022-ci il
Cari icarə öhdəlikləri	2,557	1,738
Uzunmüddətli icarə öhdəlikləri	2,978	2,069
Cəmi icarə öhdəlikləri	5,535	3,807

31 dekabr 2023-cü il tarixinə gələcək minimal icarə ödənişləri aşağıdakı kimi olmuşdur:

Minimal icarə ödənişlərinin müddəti

	Bir il ərzində	Bir ildən beş ilədək	Cəmi
İcarə ödənişləri	2,669	3,618	6,287
Maliyyə xərcləri	(112)	(640)	(752)
31 dekabr 2023-cü il tarixinə xalis cari dəyər	2,557	2,978	5,535

31 dekabr 2022-ci il tarixinə gələcək minimal icarə ödənişləri aşağıdakı kimi olmuşdur:

Minimal icarə ödənişlərinin müddəti

	Bir il ərzində	Bir ildən beş ilədək	Cəmi
İcarə ödənişləri	1,964	2,286	4,250
Maliyyə xərcləri	(226)	(217)	(443)
31 dekabr 2022-ci il tarixinə xalis cari dəyər	1,738	2,069	3,807

“BANK OF BAKU” AÇIQ SƏHMDAR CƏMIYYƏTİ

MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR

31 DEKABR 2023-CÜ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)

(Əksi qeyd olunmadığı halda, min Azərbaycan manatı ilə)

İcarə öhdəliklərinin ilin əvvəlinə və ilin sonuna olan məbləğləri ilə maliyyələşdirmə fəaliyyətindən yaranan müvafiq nağd və nağdsız dəyişikliklərin üzləşdirilməsi aşağıdakı kimi göstərilir:

	Məbləğ
1 yanvar 2022-ci il	4,127
Pul vəsaitlərinin hərəkəti	
Əsas məbləğin yenidən ödənilməsi	(2,089)
Ödənilmiş faiz	(310)
Nağdsız dəyişikliklər	
Faiz xərci	310
Yeni icarələr	1,769
31 dekabr 2022-ci il	3,807
Pul vəsaitlərinin hərəkəti	
Əsas məbləğin yenidən ödənilməsi	(2,313)
Ödənilmiş faiz	(441)
Nağdsız dəyişikliklər	
Faiz xərci	441
Yeni icarələr	513
Dəyişikliklər	3,528
31 dekabr 2023-cü il	5,535

17. DİGƏR ÖHDƏLİKLƏR

	31 dekabr 2023-cü il	31 dekabr 2022-ci il
Digər maliyyə öhdəlikləri:		
Hesablaşma üzrə öhdəliklər	8,019	6,130
Azərbaycan Əmanətlərin Sığortalanması Fonduna ödəniləcək vəsaitlər	712	540
Müştərilərə ödəniləcək kompensasiyalar	410	883
Törəmə maliyyə alətləri	358	746
Digər	227	841
Cəmi digər maliyyə öhdəlikləri	9,726	9,140
Digər qeyri-maliyyə öhdəlikləri :		
Əməkhaqqı və işçilərə ödəniləcək digər vəsaitlər	4,791	4,749
Dövlət Sosial Müdafiə Fonduna ödəniləcək vəsaitlər	2,000	1,264
Təxirə salınmış gəlir	653	-
Ödəniləcək vergilər	638	6,372
Cəmi digər qeyri-maliyyə öhdəlikləri	8,082	12,385
Cəmi digər öhdəliklər	17,808	21,525

“BANK OF BAKU” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR

31 DEKABR 2023-CÜ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)

(Əksi qeyd olunmadığı halda, min Azərbaycan manatı ilə)

18. NİZAMNAMƏ KAPİTALI

Bankın təsdiqlənmiş, buraxılmış və ödənilməmiş səhmdar kapitalı 3,400,000 adi səhmdən ibarətdir (31 dekabr 2022-ci il: 3,400,000). Səhmlərin hər birinin nominal dəyəri 15.55 AZN təşkil edir. Hər səhm öz sahibinə bir səs hüququ verir.

2023-cü il ərzində hər səhm üzrə dividend 2.94 AZN (2022-ci il: 9,500 AZN, 2,79 AZN) olmaqla Bank tərəfindən 10,000 min AZN məbləğində dividendlər elan edilmiş və ödənilmişdir.

19. XALIS FAİZ GƏLİRİ

	31 dekabr 2023-cü il tarixində başa çatmış il üzrə	31 dekabr 2022-ci il tarixində başa çatmış il üzrə
Effektiv faiz üsulundan istifadə etməklə hesablanmış faiz gəliri		
Müştərilərə verilmiş kreditlər	115,071	87,655
Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri	4,291	774
İnvestisiya qiymətli kağızları	1,994	1,621
Banklardan və digər maliyyə təşkilatlarından alınacaq vəsaitlər	62	138
Digər	164	13
Cəmi effektiv faiz üsulundan istifadə etməklə hesablanmış faiz gəliri	121,582	90,201
Effektiv faiz üsulundan istifadə etməklə hesablanmış faiz xərci		
Müştərilərə ödəniləcək vəsaitlər	(32,640)	(17,096)
Banklara və digər maliyyə təşkilatlarına ödəniləcək vəsaitlər	(8,398)	(7,170)
Subordinasiya borcları	(753)	(753)
İcarə öhdəlikləri	(441)	(310)
Digər	(23)	-
Cəmi effektiv faiz üsulundan istifadə etməklə hesablanmış faiz xərci	(42,255)	(25,329)
Xalis faiz gəliri	79,327	64,872

“BANK OF BAKU” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR

31 DEKABR 2023-CÜ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)

(Əksi qeyd olunmadığı halda, min Azərbaycan manatı ilə)

20. BÖRÇ MALİYYƏ AKTİVLƏRİ ÜZRƏ EHTİMAL OLUNAN KREDİT ZƏRƏRİNİN BƏRPASI

Aşağıdakı cədvəl, 31 dekabr 2023-cü il tarixində başa çatmış il üçün maliyyə alətləri sinfi üzrə mənfəət və ya zərər və digər məcmu gəlir haqqında hesabatda bərc maliyyə aktivləri üzrə ehtimal olunan kredit zərərinin müqayisəsini təqdim edir.

	Müştərilərə verilmiş kreditlər	Banklardan alınacaq vəsaitlər	Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri	İnvestisiya qiymətli kağızları	Cəmi
Zərər ehtiyatının xalis yenidən ölçülməsi	19,684	-	-	125	19,809
Əldə edilmiş və ya satın alınmış yeni maliyyə aktivləri	(4,082)	-	-	-	(4,082)
Cəmi bərc maliyyə aktivləri üzrə ehtimal olunan kredit zərərinin bərpası	15,602	-	-	125	15,727

Aşağıdakı cədvəl, 31 dekabr 2022-ci il tarixində başa çatmış il üçün maliyyə alətləri sinfi üzrə mənfəət və ya zərər və digər məcmu gəlir haqqında hesabatda bərc maliyyə aktivləri üzrə ehtimal olunan kredit zərərinin müqayisəsini təqdim edir.

	Müştərilərə verilmiş kreditlər	Banklardan alınacaq vəsaitlər	Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri	İnvestisiya qiymətli kağızları	Cəmi
Zərər ehtiyatının xalis yenidən ölçülməsi	28,976	2	9	52	29,039
Əldə edilmiş və ya satın alınmış yeni maliyyə aktivləri	(4,245)	-	-	-	(4,245)
Cəmi bərc maliyyə aktivləri üzrə ehtimal olunan kredit zərərinin bərpası	24,731	2	9	52	24,794

“BANK OF BAKU” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR

31 DEKABR 2023-CÜ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)

(Əksi qeyd olunmadığı halda, min Azərbaycan manatı ilə)

21. HAQQ VƏ KOMİSSİYA GƏLİRLƏRİ

	31 dekabr 2023-cü il tarixində başa çatmış il üzrə	31 dekabr 2022-ci il tarixində başa çatmış il üzrə
Plastik kart əməliyyatları	9,869	6,441
Hesablaşmalar	961	979
Nağd pul əməliyyatları	959	2,500
Zəmanət məktubları	47	84
Valyuta mübadiləsi üzrə əməliyyatlar	18	16
Digər əməliyyatlar	379	596
Cəmi haqq və komissiya gəlirləri	12,233	10,616

22. HAQQ VƏ KOMİSSİYA XƏRCİ

	31 dekabr 2023-cü il tarixində başa çatmış il üzrə	31 dekabr 2022-ci il tarixində başa çatmış il üzrə
Plastik kart əməliyyatları	(14,196)	(5,959)
Hesablaşmalar	(4,745)	(3,630)
Nağd pul əməliyyatları	(103)	(161)
Zəmanət məktubları	(89)	(20)
Digər əməliyyatlar	(43)	-
Cəmi haqq və komissiya xərci	(19,176)	(9,770)

23. İŞÇİ HEYƏTİ İLƏ BAĞLI XƏRCLƏR

	31 dekabr 2023-cü il tarixində başa çatmış il üzrə	31 dekabr 2022-ci il tarixində başa çatmış il üzrə
İşçilərə ödənilməli olan kompensasiya	(25,553)	(21,518)
Dövlət Sosial Müdafiə Fonduna ödənilməli olan vəsaitlər	(4,576)	(4,111)
Digər işçi heyəti ilə bağlı xərclər	(288)	(13)
Cəmi işçi heyəti ilə bağlı xərclər	(30,417)	(25,642)

“BANK OF BAKU” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR

31 DEKABR 2023-CÜ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)

(Əksi qeyd olunmadığı halda, min Azərbaycan manatı ilə)

24. ÜMUMİ VƏ İNZİBATİ XƏRCLƏR

	31 dekabr 2023-cü il tarixində başa çatmış il üzrə	31 dekabr 2022-ci il tarixində başa çatmış il üzrə
Köhnəlmə və amortizasiya xərcləri	(4,431)	(3,707)
Marketing və reklam xərcləri	(3,893)	(3,251)
Əmanətlərin Sığortalanması Fonduna ödəniləcək vəsaitlər	(2,708)	(1,774)
Hüquq və peşəkar xidmətləri	(1,627)	(1,045)
Təmir və istismar xərcləri	(1,266)	(901)
Proqram təminatı üzrə xərclər	(898)	(681)
Rabitə xərcləri	(715)	(414)
Təhlükəsizlik xərcləri	(618)	(591)
Ofis ləvazimatları	(506)	(383)
Kommunal xərclər	(448)	(396)
Mənfəət vergisindən başqa digər vergilər	(212)	(109)
Cərimə və rüsumlar	(210)	-
Ezamiyyə və əlaqədar xərclər	(193)	(118)
Çap xərcləri	(172)	(87)
Yaşayış və icarə xərcləri	(152)	(219)
Nəqliyyat vasitələrinin istismarı xərcləri	(50)	(36)
Xeyriyyəçilik xərcləri	(50)	(12)
Sığorta xərcləri	(36)	(36)
Üzvlük haqları	(23)	(27)
Digər	(326)	(344)
Cəmi ümumi və inzibati xərclər	(18,534)	(14,131)

25. MƏNFƏƏT VERGİLƏRİ

Bank, cari ödəniləcək mənfəət vergisini və vergi bazasını Bankın fəaliyyət göstərdiyi və MHBS-dən fərqli təəblərə malik ola bilən Azərbaycan Respublikasının vergi qanunvericiliyinə uyğun olaraq aktiv və öhdəliklərində ölçür və uçota alır.

Bəzi xərclərin vergi bazasının hesablanması zamanı nəzərə alınmaması və bəzi gəlirlərin vergiyə tabe tutulmaması nəticəsində Bankın daimi vergi fərqləri yaranır.

Təxirə salınmış mənfəət vergiləri maliyyə hesabatı məqsədləri üçün aktiv və öhdəliklərin balans dəyəri ilə vergi məqsədləri üçün istifadə olunan məbləğlər arasındakı müvəqqəti fərqlərin xalis vergi təsirlərini əks etdirir.

31 dekabr 2023-cü il və 2022-ci il tarixlərinə olan müvəqqəti fərqlərə əsasən gəlir və xərclərin tanınmasında müxtəlif üsulların/müddətlərin istifadə edilməsi, eləcə də bəzi aktivlər üzrə vergi uçotunda olan qalıqların maliyyə hesabatlarında olan qalıqlara nisbətən fərqli olması nəticəsində yaranır.

Aşağıdakı cədvəldə istifadə olunan vergi dərəcəsi, yerli vergi qanunvericiliyinə əsasən vergi tutulan mənfəət (müəyyənləşdirildiyi kimi) üzrə Azərbaycan Respublikasında hüquqi şəxslərin ödəməli olduğu 20%-lik korporativ vergi dərəcəsidir.

2023-cü ildə cari və təxirə salınmış vergi üzrə tətbiq olunmuş vergi dərəcəsi 20%-dir (31 dekabr 2022-ci il: 20%).

“BANK OF BAKU” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR

31 DEKABR 2023-CÜ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)

(Əksi qeyd olunmadığı halda, min Azərbaycan manatı ilə)

	31 dekabr 2023-cü il	31 dekabr 2022-ci il
Cari mənfəət vergisi xərci	(8,495)	(11,579)
Müvəqqəti fərqlərin yaranması və bərpası	560	777
Əvvəlki dövrün mənfəət vergisi qiymətləndirmələrinin yenidən nəzərdən keçirilməsi	(358)	-
Cəmi mənfəət vergisi xərci	(8,293)	(10,802)

31 dekabr 2023-cü il və 2022-ci il tarixlərində başa çatmış illər üzrə effektiv vergi dərəcəsinin üzləşdirilməsi aşağıdakı kimi olmuşdur:

	31 dekabr 2023-cü il tarixində başa çatmış il üzrə	31 dekabr 2022-ci il tarixində başa çatmış il üzrə
Mənfəət vergisindən əvvəl mənfəət	38,417	50,889
Qanunvericilik ilə müəyyən olunmuş vergi dərəcəsi (20%)	(7,683)	(10,178)
Daimi fərqlərin təsiri	(252)	(624)
Əvvəlki dövrün mənfəət vergisi qiymətləndirmələrinin yenidən nəzərdən keçirilməsi	(358)	-
Mənfəət vergisi xərci	(8,293)	(10,802)

Təxirə salınmış vergi aktivləri və öhdəlikləri

31 dekabr 2023-cü il və 2022-ci il tarixlərində başa çatmış illər ərzində müvəqqəti fərqlərdəki dəyişikliklər aşağıdakı kimi təqdim olunur:

	1 yanvar 2023-cü il	Mənfəət və ya zərər kateqoriyasında hesablanmış	31 dekabr 2023-cü il
İcarə öhdəlikləri	215	(463)	(248)
Digər öhdəliklər	1,159	173	1,332
İnvestisiya qiymətli kağızları	(24)	(92)	(116)
Banklara və digər maliyyə təşkilatlarına ödəniləcək vəsaitlər	(757)	553	(204)
Əmlak, avadanlıq və qeyri-maddi aktivlər	(1,519)	-	(1,519)
İstifadə hüququ olan aktivlər	(177)	462	285
Müştərilərə ödəniləcək kreditlər	(4,136)	(133)	(4,269)
Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri	(29)	-	(29)
Banklardan və digər maliyyə təşkilatlarından alınacaq vəsaitlər	6	8	14
Digər aktivlər	(15)	52	37
Xalis təxirə salınmış mənfəət vergisi öhdəlikləri	(5,277)	560	(4,717)

“BANK OF BAKU” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR

31 DEKABR 2023-CÜ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)

(Əksi qeyd olunmadığı halda, min Azərbaycan manatı ilə)

	1 yanvar 2022-ci il	Mənfəət və ya zərər kateqoriyasında hesablanmış	31 dekabr 2022-ci il
İcarə öhdəlikləri	633	(418)	215
Digər öhdəliklər	643	516	1,159
İnvestisiya qiymətli kağızları	(24)	-	(24)
Banklara və digər maliyyə təşkilatlarına ödəniləcək vəsaitlər	(1,565)	808	(757)
Əmlak, avadanlıq və qeyri-maddi aktivlər	(1,519)	-	(1,519)
İstifadə hüququ olan aktivlər	(561)	384	(177)
Müştərilərə verilmiş kreditlər	(3,608)	(528)	(4,136)
Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri	(29)	-	(29)
Banklardan və digər maliyyə təşkilatlarından alınacaq vəsaitlər	(9)	15	6
Digər aktivlər	(15)	-	(15)
Xalis təxirə salınmış mənfəət vergisi öhdəlikləri	(6,054)	777	(5,277)

26. ƏLAQƏLİ TƏRƏFLƏRLƏ ƏMƏLİYYATLAR

“Əlaqəli tərəflərlə bağlı məlumatlar” adlı 24 sayılı BMUS standartına uyğun olaraq əlaqəli tərəflər və ya əlaqəli tərəflərlə əməliyyatlar aşağıdakılardan ibarətdir:

- Bankın birbaşa, dolayısı yolla və ya hər hansı bir üçüncü tərəf vasitəsilə nəzarət etdiyi, nəzarətində olduğu və ya bərabər nəzarət altında olduğu tərəflər (buraya ana şirkətlər, törəmə müəssisələr,
- eyni səviyyədə olan törəmə müəssisələr aiddir); Bankın fəaliyyətində marağı olan və bu fəaliyyətə əhəmiyyətli dərəcədə təsir göstərmək imkanı olan şəxslər; və Bankın fəaliyyətinə ortaq nəzarət həyata keçirən şəxslər;
- Assosiasiya edilmiş müəssisələr – Bank tərəfindən fəaliyyətinə əhəmiyyətli dərəcədə təsir göstərilə biləcək, lakin törəmə və ya birgə müəssisə olmayan tərəflər;
- Bankın tərəf kimi çıxış etdiyi birgə müəssisələr;
- Bankın və ya ana şirkətin idarə heyətinin üzvləri;
- (a) və ya (d) bəndlərində göstərilən şəxslərin yaxın ailə üzvləri;
- (d) və ya (e) bəndlərində göstərilən şəxslər tərəfindən birbaşa və ya dolayısı yolla səsvermə hüquqlarının əhəmiyyətli hissəsini əlində cəmləşdirən nəzarətdə olan tərəflər, müəssisələr və birgə müəssisələr aiddir; və ya
- Bankın işçilərinin və ya Bankın əlaqəli tərəfi olan hər hansı bir təşkilatın xeyrinə işdən sonrakı müavinət planları.

Nəzarət əlaqələri

Banka son nəzarət edən tərəf yoxdur.

“BANK OF BAKU” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR

31 DEKABR 2023-CÜ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)

(Əksi qeyd olunmadığı halda, min Azərbaycan manatı ilə)

Müşahidə Şurasının və İdarə Heyətinin üzvləri ilə əməliyyatlar

31 dekabr 2023-cü il və 2022-ci il tarixlərində başa çatmış illər üzrə işçi heyətinə aid xərclərə daxil edilmiş ümumi haqlar aşağıdakı kimidir:

	31 dekabr 2023-cü il tarixində başa çatmış il üzrə	31 dekabr 2022-ci il tarixində başa çatmış il üzrə
Əməkdaşların qısamüddətli müavinətləri	5,456	1,965
Cəmi əməkdaşların qısamüddətli müavinətləri	5,456	1,965

Bu məbləğlərə Müşahidə Şurasının və İdarə Heyətinin üzvlərinin pul formasında əldə etdikləri gəlirləri daxildir.

Müşahidə Şurasının və İdarə Heyətinin üzvləri ilə əməliyyatlar üzrə 31 dekabr 2023-cü il və 2022-ci il tarixlərinə olan qalıqlar və orta effektiv faiz dərəcələri aşağıda qeyd olunmuşdur:

	31 dekabr 2023-cü il	Orta effektiv faiz dərəcəsi, %	31 dekabr 2022-ci il	Orta effektiv faiz dərəcəsi %
Maliyyə vəziyyəti haqqında hesabat				
Müştərilərə verilmiş kreditlər	105	15.69%	75	13.42%
Cari hesablar	255	-	740	-
Müddətli depozitlər	1,404	10.00%	542	10.00%

31 dekabr 2023-cü il və 2022-ci tarixlərində başa çatmış illər üzrə Müşahidə Şurası və İdarə Heyəti üzvləri ilə aparılan əməliyyatlarla əlaqədar mənfəət və ya zərər haqqında hesabatda əks olunan məbləğlər aşağıdakılardır:

	31 dekabr 2023-cü il	31 dekabr 2022-ci il
Mənfəət və ya zərər		
Faiz gəlir	13	3
Faiz xərci	(118)	(47)

“BANK OF BAKU” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR

31 DEKABR 2023-CÜ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)

(Əksi qeyd olunmadığı halda, min Azərbaycan manatı ilə)

Digər əlaqəli tərəflərlə əməliyyatlar

31 dekabr 2023-cü il tarixinə ödənilməmiş qalıqlar və əlaqəli orta effektiv faiz dərəcələri və digər əlaqəli tərəflərlə 31 dekabr 2023-cü il tarixində başa çatmış il üzrə əməliyyatların mənfəət və ya zərər üzrə məbləğləri aşağıdakılardır:

	Səhmdarlar		Digər		Cəmi
	Əlaqəli tərəflərlə əməliyyatlar	Orta effektiv faiz dərəcəsi, %	Əlaqəli tərəflərlə əməliyyatlar	Orta effektiv faiz dərəcəsi, %	
Maliyyə vəziyyəti					
AKTİVLƏR					
Müştərilərə verilmiş kreditlər					
Əsas məbləğ üzrə qalıq	-	-	10,354	10.07%	10,354
Ehtimal olunan kredit zərərləri üzrə ehtiyat	-	-	(54)		(54)
ÖHDƏLİKLƏR					
Müştəri hesabları	1,092	-	10,950	-	12,042
Müddətli depozitlər	340	2.17%	4,704	9.04%	5,044
Subordinasiya borcları	16,762	4.59%	-	-	16,762
Mənfəət və ya zərər					
Faiz gəlir	-		494		494
Faiz xərci	(12)		(1,176)		(1,188)
Ümumi və inzibati xərclər	(58)		(736)		(794)

31 dekabr 2022-ci il tarixinə ödənilməmiş qalıqlar və əlaqəli orta effektiv faiz dərəcələri və digər əlaqəli tərəflərlə 31 dekabr 2022-ci il tarixində başa çatmış il üzrə əməliyyatların mənfəət və ya zərər üzrə məbləğləri aşağıdakılardır:

	Səhmdarlar		Digər		Cəmi
	Əlaqəli tərəflərlə əməliyyatlar	Orta effektiv faiz dərəcəsi, %	Əlaqəli tərəflərlə əməliyyatlar	Orta effektiv faiz dərəcəsi, %	
Maliyyə vəziyyəti					
AKTİVLƏR					
Müştərilərə verilmiş kreditlər					
Əsas məbləğ üzrə qalıq	-	-	14,318	10.29%	14,318
Ehtimal olunan kredit zərərləri üzrə ehtiyat	-	-	(23)		(23)
ÖHDƏLİKLƏR					
Müştəri hesabları	1,438	-	7,382	-	8,820
Müddətli depozitlər	1,360	2%	2,936	7.85%	4,296
Subordinasiya borcları	16,762	4.59%	-	-	16,762
Mənfəət və ya zərər					
Faiz gəlir	-		646	-	646
Faiz xərci	(732)		(1,448)	-	(2,180)

“BANK OF BAKU” AÇIQ SƏHMDAR CƏMIYYƏTİ

MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR

31 DEKABR 2023-CÜ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)

(Əksi qeyd olunmadığı halda, min Azərbaycan manatı ilə)

Digər əlaqəli tərəflərə əsas idarə heyətinin ailə üzvləri və səhmdarların nəzarəti altında olan təşkilatlar daxildir. Əlaqəli tərəflərlə aparılan əməliyyatlar nəticəsində yaranan qalıqların əksəriyyətinin son ödəmə müddəti bir il ərzində başa çatır. Əlaqəli tərəflərlə əməliyyatlar üzrə təminat təqdim edilmir.

27. ŞƏRTİ ÖHDƏLİKLƏR VƏ TƏƏHHÜDLƏR

Kreditlə bağlı öhdəliklər

Bankın kreditləri uzatmaq üçün kreditlə bağlı ödənilməmiş öhdəlikləri mövcuddur. Bu öhdəliklər təsdiqlənmiş kreditlər, kredit kartları üzrə limitlər və overdraftlar şəklindədir.

Bank müştərilərin üçüncü tərəf qarşısında öhdəliklərinin yerinə yetiriləcəyinə təminat vermək üçün tender, avans zəmanəti və akkreditivlər verir.

Bank kredit vermək öhdəliyi götürdükdə, maliyyə zəmanəti verdikdə müştərilərə kredit verərkən tətbiq etdiyi kredit risklərinin idarə edilməsi siyasət və prosedurlarını tətbiq edir.

Aşağıdakı cədvəldə öhdəliklərin müqavilə üzrə məbləğləri kateqoriyalar üzrə təqdim olunur. Cədvəldə kreditlə bağlı göstərilən öhdəliklər üzrə məbləğlər tam olaraq qabaqcadan ödənilmişdir. Cədvəldə zəmanətlərlə bağlı göstərilən məbləğlər hesabat tarixində kontragentlər öz müqavilə öhdəliklərini yerinə yetirə bilmədikdə tanınacaq maksimal zərər məbləğini əks etdirir.

	31 dekabr 2023-cü il	31 dekabr 2022-ci il
Müqavilə üzrə məbləğ		
İstifadə edilməmiş kredit xətləri	35,027	15,714
Təminatlar	4,239	2,252
Cəmi kreditlə bağlı müqavilə öhdəlikləri	39,266	17,966

Cədvəldə göstərilmiş cəmi müqavilə üzrə şərti öhdəliklər mütləq gələcək nağd pul vəsaitlərinə tələbatı əks etdirmir, çünki bu şərti öhdəliklərin maliyyələşdirməsi təmin edilmədən müddəti başa çatır və ya onlara xitam verilir. Kredit və kredit xətlərinin ayrılmasına dair şərti öhdəliklərin əksəriyyəti Bank tərəfindən şərtsiz öhdəlikləri təşkil etmir.

Sığorta

Azərbaycan Respublikasında sığorta sahəsi inkişaf mərhələsindədir və dünyanın digər ölkələrində qəbul edilmiş bir çox sığorta formaları Azərbaycanda hələ mövcud deyil. Bankın əmlak və avadanlıqları, biznes fəaliyyətinin dayanması və ya Banka məxsus olan ərazilərdə və ya onun əməliyyatları ilə əlaqəli baş vermiş hadisələr nəticəsində əmlak və ya ətraf mühitə zərər vurulması ilə əlaqədar olaraq yaranan üçüncü tərəfin məsuliyyətinə dair tam sığorta təminatı yoxdur. Bank tam sığorta təminatı alanadək, müəyyən aktivlərin itirilməsi və ya məhv olunması riski mövcuddur və bu riskin əməliyyatlara və maliyyə vəziyyətinə əhəmiyyətli dərəcədə mənfi təsiri ola bilər.

“BANK OF BAKU” AÇIQ SƏHMDAR CƏMIYYƏTİ

MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR

31 DEKABR 2023-CÜ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)

(Əksi qeyd olunmadığı halda, min Azərbaycan manatı ilə)

Məhkəmə iddiaları

Bank fəaliyyəti ilə əlaqədar olaraq məhkəmə iddialarına və şikayətlərə məruz qalır. Rəhbərlik bu kimi iddia və şikayətlər nəticəsində yaranan maddi məsuliyyətin Bankın maliyyə vəziyyətinə və ya gələcək əməliyyatların nəticələrinə ciddi mənfi təsir göstərməyəcəyini hesab edir.

Vergi öhdəlikləri

Azərbaycan Respublikasının vergi sistemi inkişaf mərhələsindədir və bəzi hallarda aydın olmayan, ziddiyyətli və bir sıra vergi orqanları tərəfindən fərqli qaydada təfsir edilən qanunvericilikdə tez-tez dəyişikliklərlə, rəsmi göstərişlərlə və məhkəmə qərarları ilə səciyyələnir. Vergilər sərt cərimələr və faizlər tətbiq edən orqanlar tərəfindən yoxlanılır və araşdırılır. Bir vergi ili ümumən növbəti üç təqvim ili müddətində vergi orqanları tərəfindən nəzarət üçün açıq qalır. Lakin müəyyən hallarda bir vergi ili daha uzun müddətə açıq qala bilər. Azərbaycan Respublikasında baş verən son hadisələr vergi orqanlarının qanunvericiliyin şərhində və tətbiqində daha möhkəm mövqe tutmaqda niyyətli olduğunu göstərir.

Bu hallar Azərbaycan Respublikasında digər ölkələrlə müqayisədə daha ciddi vergi risklərinin yaranmasına səbəb ola bilər. Rəhbərlik qüvvədə olan qanunvericiliyinin, rəsmi göstərişlərin və məhkəmə qərarlarının təsnifatları əsasında vergi öhdəlikləri ilə əlaqədar adekvat tədbirlər gördüyünü hesab edir. Lakin müvafiq səlahiyyətli orqanların şərtləri fərqli ola bilər və vergi orqanları öz şərtlərinin tətbiq edilməsinə nail olduqları halda, bunun maliyyə hesabatlarına təsiri əhəmiyyətli dərəcədə ola bilər.

28. MALİYYƏ ALƏTLƏRİNİN ƏDALƏTLİ DƏYƏRİ

Uçot təsnifatı və ədalətli dəyər

Aşağıdakı cədvəldə 31 dekabr 2023-cü il tarixinə maliyyə aktivləri və maliyyə öhdəliklərinin balans dəyəri və ədalətli dəyərləri göstərilmişdir:

	Amortizasiya dəyəri	MZVƏD	DMGVƏD	Cəmi balans dəyəri	Cəmi
AKTİVLƏR					
Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri	131,053	-	-	131,053	131,053
Banklardan və digər maliyyə təşkilatlarından alınacaq vəsaitlər	31,988	-	-	31,988	31,988
İnvestisiya qiymətli kağızları	8,439	368	16,210	25,017	25,386
Müştərilərə verilmiş kreditlər	641,944	-	-	641,944	641,944
Digər maliyyə aktivləri	16,620	-	-	16,620	16,620
CƏMİ AKTİVLƏR	830,044	368	16,210	846,622	846,991
ÖHDƏLİKLƏR					
Banklara və digər maliyyə təşkilatlarına ödəniləcək vəsaitlər	130,008	-	-	130,008	130,008
Müştərilərə ödəniləcək vəsaitlər	525,775	-	-	525,775	525,775
Subordinasiya borcları	16,762	-	-	16,762	16,762
İcarə öhdəlikləri	5,535	-	-	5,535	5,535
Digər maliyyə öhdəlikləri	9,726	-	-	9,726	9,726
CƏMİ ÖHDƏLİKLƏR	687,806	-	-	687,806	687,806

“BANK OF BAKU” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR

31 DEKABR 2023-CÜ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)

(Əksi qeyd olunmadığı halda, min Azərbaycan manatı ilə)

Aşağıdakı cədvəldə 31 dekabr 2022-ci il tarixinə maliyyə aktivləri və maliyyə öhdəliklərinin balans dəyəri və ədalətli dəyərləri göstərilmişdir:

	Amortizasiya dəyəri	MZVƏD	DMGVƏD	Cəmi balans dəyəri	Cəmi
AKTİVLƏR					
Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri	75,193	-	-	75,193	75,193
Banklardan və digər maliyyə təşkilatlarından alınacaq vəsaitlər	15,209	-	-	15,209	15,209
İnvestisiya qiymətli kağızları	8,540	368	14,247	23,155	23,155
Müştərilərə verilmiş kreditlər	550,661	-	-	550,661	550,661
Digər maliyyə aktivləri	11,489	-	-	11,489	11,489
CƏMİ AKTİVLƏR	661,092	368	14,247	675,707	675,707
ÖHDƏLİKLƏR					
Banklara və digər maliyyə təşkilatlarına ödəniləcək vəsaitlər	129,397	-	-	129,397	129,397
Müştərilərə ödəniləcək vəsaitlər	369,772	-	-	369,772	369,772
Subordinasiya borcları	16,762	-	-	16,762	16,762
İcarə öhdəlikləri	3,807	-	-	3,807	3,807
Digər maliyyə öhdəlikləri	9,140	-	-	9,140	9,140
CƏMİ ÖHDƏLİKLƏR	528,878	-	-	528,878	528,878

Ədalətli dəyərin təxminləri qiymətləndirmə tarixində bazar iştirakçıları arasında adi əməliyyatda aktivin satılması üçün alınacaq və ya öhdəliyin ötürülməsi üçün ödəniləcək qiyməti təxmin etmək üçün nəzərdə tutulmuşdur. Buna baxmayaraq, qeyri-müəyyənlikləri və mühakimənin subyektivliyini nəzərə alaraq, ədalətli dəyər aktivlərin dərhal satışı və ya öhdəliklər üzrə hesablaşmanın aparılması çərçivəsində reallaşdırıla bilən dəyər kimi qəbul edilməməlidir.

Fəal bazarda alınıb-satılan maliyyə aktivləri və öhdəliklərinin ədalətli dəyərləri kotirovka olunan bazar qiymətlərinə və ya diler qiymət təkliflərinə əsaslanır. Bütün digər maliyyə alətləri üçün Bank digər qiymətləndirmə üsullarından istifadə etməklə ədalətli dəyərləri müəyyən edir.

Qiymətləndirmə üsullarının məqsədi qiymətləndirmə tarixində bazar iştirakçıları arasında adi əməliyyatda aktivini satmaq üçün əldə olunacaq və ya öhdəliyin ötürülməsi üçün ödəniləcək qiyməti əks etdirən ədalətli dəyərin müəyyənləşdirilməsidir.

Qiymətləndirmə üsullarına xalis cari dəyər və diskontlaşdırılmış pul vəsaitlərinin hərəkət modelləri, bazarda müşahidə oluna bilən qiymətləri mövcud olan maliyyə alətləri ilə müqayisə daxildir. Qiymətləndirmə üsullarında istifadə edilən ehtimallara və göstəricilərə riskləri olmayan və bənçmark faiz dərəcələri, kredit spredi və diskont dərəcələrin qiymətləndirilməsində istifadə edilən sair premiyalar, istiqraz və kapital qiymətləri, xarici valyuta məzənnələri, kapital və kapital indeksi qiymətləri, gözlənilən açıq mövqelər və nisbələr daxildir.

“BANK OF BAKU” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR

31 DEKABR 2023-CÜ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)

(Əksi qeyd olunmadığı halda, min Azərbaycan manatı ilə)

Valyuta svopları kimi adi və sadə maliyyə alətlərinin ədalətli dəyərini təyin etmək üçün Bank müşahidə olunan bazar məlumatları və rəhbərliyin mülahizəsini və qiymətləndirməsini tələb etməyən və ya az tələb edən geniş surətdə tanınmış qiymətləndirmə modellərindən istifadə edir. Qiymətli kağızlar bazarlarında siyahıda olan borc qiymətli kağızları və səhm qiymətli kağızları, birjalarda alınıb-satılan törəmə alətlər və faiz svopları kimi birjadan kənar alınıb-satılan sadə törəmə alətlər üçün müşahidə olunan qiymətlər və modellər mövcuddur.

Daha mürəkkəb alətlər üçün Bank xüsusi qiymətləndirmə modellərindən istifadə edir. Bu modellərə bəzi və ya bütün mühüm əlavələr bazarda müşahidə olunmaya bilər və bazar qiymətləri və dərəcələrindən törəyə bilər və ya mülahizələr əsasında qiymətləndirilə bilər. Mühüm müşahidə olunmayan əlavələrin aid olduğu alət nümunələrinə fəal bazarın mövcud olmadığı müəyyən kreditlər və qiymətli kağızlar, müəyyən birjadan kənar bazarın törəmə alətləri və sekuritizasiyalarda iştirak faizləri daxildir.

Dövlət təşkilatlarından alınmış kreditlər

Rəhbərlik Azərbaycan Respublikasının Sahibkarlığın İnkişafı Fondu (“ARSİF”) və Azərbaycan Respublikasının İpoteka və Kredit Zəmanəti Fondu (“ARİKZF”) ilə müqavilələrin məzmununu, xüsusilə bu proqram üzrə Bankın dövlət təşkilatları ilə vasitəçi və ya borcalanla əsas tərəf kimi fəaliyyət göstərib-göstərməməsini qiymətləndirmişdir. Bu proqram üzrə verilmiş kreditlərlə bağlı riskləri və imtiyazları qiymətləndirməklə rəhbərlik belə qərara gəlmişdir ki, Bank əsas tərəf kimi fəaliyyət göstərir və bu maliyyə hesabatlarındakı uçot da həmin mühakiməyə əsaslanır.

Bankın dövlət orqanlarının qərarlarına əsasən bu proqram çərçivəsində verdiyi kreditlərə oxşar alətlər bazarda mövcud deyil və mahiyyət etibarilə bənzərsiz olduğuna görə, dövlət icarə proqramının və borcalanlar kateqoriyasının xüsusiyyətlərinə görə bazarda ayrıca bir seqment formalaşdırır. Nəticə etibarilə, rəhbərlik bu tip kreditlərin bazar dərəcəsini müqavilə üzrə faiz dərəcəsinə bərabər hesab edir və nominal dəyərlərinə bərabər ədalətli dəyərdə tanıyır.

Eynilə, rəhbərlik Bankın dövlət orqanlarından bu proqramlar çərçivəsində aldığı vəsaitlərlə bağlı, belə vəsaitlər üçün bazar dərəcəsini müqavilə üzrə faiz dərəcəsinə bərabər götürür və onları nominal dəyərlərinə bərabər ədalətli dəyərdə tanıyır.

Maliyyə alətlərinin dəyərləndirilməsi

Bank müəyyən növ maliyyə alətlərinin ədalətli dəyərini hesablamaq üçün müşahidə edilə bilən bazar məlumatına əsaslanmayan məlumatları ehtiva edən qiymətləndirmə texnikalarından istifadə edir.

Alət üzrə fəal bazarda elan edilmiş qiymətlər olduqda, Bank bu qiymətlərdən istifadə edərək həmin alətin ədalətli dəyərini ölçür. Aktiv və ya öhdəlik üzrə davamlı şəkildə qiymət məlumatı əldə etmək üçün əməliyyatlar yetərli tezlik və həcmdə baş verdikdə bazar fəal sayılır.

Fəal bazarda elan edilmiş qiymət olmadıqda Bank müvafiq müşahidə edilə bilən məlumatların maksimal, müşahidə edilə bilinməyən məlumatların isə minimal istifadəsini təmin edən qiymətləndirmə texnikasını tətbiq edir. Seçilmiş qiymətləndirmə texnikası bu şəraitdə bazar iştirakçılarının nəzərə alacağı bütün amilləri özündə ehtiva edir.

“BANK OF BAKU” AÇIQ SƏHMDAR CƏMIYYƏTİ

MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR

31 DEKABR 2023-CÜ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)

(Əksi qeyd olunmadığı halda, min Azərbaycan manatı ilə)

Adi şəraitdə, ilkin tanınma zamanı maliyyə alətinin ədalətli dəyərində ən yaxşı sübut əməliyyat qiyməti, yəni ödənilmiş və ya alınmış məbləğin ədalətli dəyəri olur. Bank ilkin tanınma zamanı ədalətli dəyərin əməliyyat qiymətindən fərqləndiyini müəyyən edərsə və ədalətli dəyər nə fəal bazarda oxşar aktiv və ya öhdəlik üçün elan edilmiş qiymətlə sübut olunarsa, nə də müşahidə edilə bilən bazar məlumatını istifadə edən qiymətləndirmə texnikasına əsaslanarsa, maliyyə aləti ilkin tanınma zamanı ədalətli dəyər və əməliyyat qiyməti arasındakı fərqi təxirə salmaq məqsədilə düzəliş edilmiş ədalətli dəyərdə ölçülür. Sonradan, qiymətləndirmənin tam şəkildə müşahidə edilən bilən məlumatla dəstəklənməsindən və ya əməliyyatın yekunlaşdırılmasından gec olmayaraq, həmin fərq alətin istifadə müddəti boyu müvafiq əsasla mənfəət və ya zərərdə tanınır.

Ədalətli dəyər iyerarxiyası

Bank ədalətli dəyərləri ölçərkən ilkin göstəricilərin əhəmiyyətliliyini əks etdirən aşağıdakı ədalətli dəyər iyerarxiyasından istifadə edir:

- **1-ci səviyyə:** Fəal bazarda eyni bir alət üçün rəsmi bazar qiymətləri (nizamlanmamış).
- **2-ci səviyyə:** birbaşa (yəni qiymətlər kimi), ya da bilavasitə (yəni qiymətlərdən törəyən) müşahidə oluna bilən, 1-ci Səviyyəyə daxil edilmiş kotirovka olunan qiymətdən başqa digər ilkin göstəricilər. Bu kateqoriyaya aşağıdakı amillərdən istifadə etməklə qiymətləndirilən alətlər daxildir: oxşar alətlər üçün fəal bazarda tətbiq edilən bazar qiymətləri; oxşar alətlər üzrə kifayət qədər fəal hesab olunmayan bazarlarda tətbiq edilən qiymətlər; və ya bütün əhəmiyyətli ilkin göstəricilərin birbaşa, yaxud dolayısı ilə bazar məlumatlarından müşahidə oluna bildiyi digər qiymətləndirmə üsulları.
- **3-cü səviyyə:** ilkin göstəricilər müşahidə oluna bilmir. Bu kateqoriyaya aid edilən alətlərin qiymətləndirmə üsuluna müşahidə edilə bilən məlumata əsaslanmayan ilkin göstəricilər daxildir və müşahidə edilə bilməyən ilkin göstəricilər həmin alətin qiymətləndirilməsində əhəmiyyətli təsirə malikdir. Bu kateqoriyaya oxşar alətlər üçün kotirovka olunan qiymətlər əsasında qiymətləndirilən alətlər daxildir və bu zaman alətlər arasında fərqi əks etdirmək üçün mühüm müşahidə olunmayan tənzimləmələr və ya mülahizələr tələb olunur.

“BANK OF BAKU” AÇIQ SƏHMDAR CƏMIYYƏTİ

MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR

31 DEKABR 2023-CÜ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)

(Əksi qeyd olunmadığı halda, min Azərbaycan manatı ilə)

Aşağıdakı cədvəl ədalətli dəyərində ölçülən maliyyə alətlərinin ədalətli dəyərini hər bir ədalətli dəyər ölçülməsinin təsnifləşdirildiyi ədalətli dəyər iyerarxiyasındakı səviyyə əsasında təhlil edir:

Aşağıdakılardan istifadə etməklə ədalətli dəyərin ölçülməsi

	Fəal bazarda təyin olunmuş qiymətlər (1-ci Səviyyə)	Müşahidə edilə bilən əhəmiyyətli məlumatlar (2-ci Səviyyə)	Müşahidə edilə bilməyən əhəmiyyətli məlumatlar (3-cü Səviyyə)	Cəmi ədalətli dəyər	Cəmi balans dəyəri
31 dekabr 2023-cü il					
AKTİVLƏR					
Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri	131,053	-	-	131,053	131,053
Banklardan və digər maliyyə təşkilatlarından alınacaq vəsaitlər	-	-	31,988	31,988	31,988
İnvestisiya qiymətli kağızları	16,578	8,808	-	25,386	25,017
Müştərilərə verilmiş kreditlər	-	-	641,944	641,944	641,944
Digər maliyyə aktivləri	-	-	16,620	16,620	16,620
ÖHDƏLİKLƏR					
Banklara və digər maliyyə təşkilatlarına ödəniləcək vəsaitlər	-	-	130,008	130,008	130,008
Müştərilərə ödəniləcək vəsaitlər	-	-	525,775	525,775	525,775
Subordinasiya borcları	-	-	16,762	16,762	16,762
İcarə öhdəlikləri	-	-	5,535	5,535	5,535
Digər maliyyə öhdəlikləri	-	-	9,726	9,726	9,726

Aşağıdakılardan istifadə etməklə ədalətli dəyərin ölçülməsi

	Fəal bazarda təyin olunmuş qiymətlər (1-ci Səviyyə)	Müşahidə edilə bilən əhəmiyyətli məlumatlar (2-ci Səviyyə)	Müşahidə edilə bilməyən əhəmiyyətli məlumatlar (3-cü Səviyyə)	Cəmi ədalətli dəyər	Cəmi balans dəyəri
31 dekabr 2022-ci il					
AKTİVLƏR					
Pul vəsaitləri və onların	75,193	-	-	75,193	75,193
Banklardan və digər maliyyə təşkilatlarından alınacaq vəsaitlər	-	-	15,209	15,209	15,209
İnvestisiya qiymətli kağızları	14,615	8,540	-	23,155	23,155
Müştərilərə verilmiş kreditlər	-	-	550,661	550,661	550,661
Digər maliyyə aktivləri	-	-	11,489	11,489	11,489
ÖHDƏLİKLƏR					
Banklara və digər maliyyə təşkilatlarına ödəniləcək vəsaitlər	-	-	129,397	129,397	129,397
Müştərilərə ödəniləcək vəsaitlər	-	-	369,772	369,772	369,772
Subordinasiya borcları	-	-	16,762	16,762	16,762
İcarə öhdəlikləri	-	-	3,807	3,807	3,807
Digər maliyyə öhdəlikləri	-	-	9,140	9,140	9,140

“BANK OF BAKU” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR

31 DEKABR 2023-CÜ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)

(Əksi qeyd olunmadığı halda, min Azərbaycan manatı ilə)

29. KAPİTAL RİSKLƏRİNİN İDARƏ EDİLMƏSİ

ARMB Bankın kapitalının normativ tələblərini müəyyən edir və onların yerinə yetirilməsinə nəzarət edir.

Bank kredit təşkilatları üçün nizamnamə ilə müəyyən edilmiş maddələri kapital kimi müəyyən edir. ARMB tərəfindən qoyulmuş mövcud kapital tələblərinə əsasən, banklar kapitalın risk əsasında ölçülmüş aktivlərinə nisbətini (nizamnamə kapitalı nisbəti) müəyyən edilmiş minimal səviyyədən yuxarı saxlamalı və ümumi nizamnamə kapitalının minimal səviyyəsini 50,000 min AZN (31 dekabr 2022-ci il: 50,000 min AZN) səviyyəsində saxlamalıdır. 31 dekabr 2023-cü il tarixinə nizamnamə kapitalı nisbəti 10% (31 dekabr 2022-ci il: 10%) təşkil etmişdir.

Bank 31 dekabr 2023-cü il tarixinə 50,000 min AZN məcmu kapitalı tələbinə (31 dekabr 2022-ci il: 50,000 min AZN məcmu kapitalı tələbinə uyğun olmuşdur) uyğun olmuşdur.

Bank ARMB-yə müəyyən olunmuş formada məcburi əmsallar haqqında məlumat verir. Risk Departamenti gündəlik kapitalın adekvatlıq əmsallarına uyğunluğuna nəzarət edir.

Əgər kapitalın adekvatlığı əmsallarının göstəriciləri ARMB və Bankın daxili siyasətinin müəyyən etdiyi hədlərə yaxınlaşarsa, məlumat Müşahidə Şurasına çatdırılır.

31 dekabr 2023-cü il tarixinə Bank məcmu kapitalın adekvatlığı əmsalı üzrə minimal tələblərə cavab vermişdir (31 dekabr 2022-ci il: minimal məcmu kapital adekvatlığı əmsalına uyğun olmuşdur).

31 dekabr 2023-cü il və 2022-ci illər tarixlərinə ARMB tərəfindən qoyulmuş tələblərə əsaslanan ümumi kapital adekvatlığı əmsalının hesablanması aşağıdakı kimidir:

	31 dekabr 2023-cü il (audit olunmamış)	31 dekabr 2022-ci il (audit olunmamış)
1-ci dərəcəli kapital		
Səhmdar kapitalı	52,870	52,870
Bölüşdürülməmiş mənfəət	51,486	24,345
Cəmi 1-ci dərəcəli kapital	104,356	77,215
1-ci dərəcəli kapital üzrə çıxılımlar	744	598
1-ci dərəcəli kapital, çıxılımlardan sonra	103,612	76,617
2-ci dərəcəli kapital (1-ci dərəcəli kapitaldan çox olmamaqla)	37,247	51,348
Cəmi kapital	140,859	127,965
Cəmi kapital üzrə çıxılımlar	358	358
Cəmi kapital, çıxılımlardan sonra	140,501	127,607
Cəmi risk çəkili aktivlər	920,780	770,478
1-ci dərəcəli kapitalın adekvatlığı əmsalı	11.25%	9.94%
Cəmi kapitalın adekvatlığı əmsalı	15.26%	16.56%

“BANK OF BAKU” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR

31 DEKABR 2023-CÜ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)

(Əksi qeyd olunmadığı halda, min Azərbaycan manatı ilə)

Ümumi nizamnamə kapitalının MHBS kapitalı ilə uyğunlaşdırılması

Aşağıdakı audit olunmamış əlavə məlumat, 31 dekabr 2023-cü il və 2022-ci il tarixlərində başa çatmış illər üçün Bankın maliyyə hesabatlarından istifadəçilərə əlavə məlumat vermək məqsədi daşıyır və Maliyyə Hesabatlarının Beynəlxalq Standartlarına (“MHBS”) uyğun olaraq tələb olunmur.

	31 dekabr 2023-cü il (audit olunmamış)	31 dekabr 2022-ci il (audit olunmamış)
Cəmi normativ kapital (çıxılmalardan sonra)	140,501	127,607
Cəmi normativlərə uyğun hesablanmış kapital ilə MHBS kapitalının üzvləşdirilməsi:		
- bölüşdürülməmiş mənfəət	39,735	36,014
- cari il üzrə mənfəət	4,666	3,222
- kredit üzrə ehtimal olunan kredit zərərləri	7,354	12,501
- xalis faiz gəlirləri	1,283	(3,619)
- digər gəlirlər	72	-
- xalis haqq və komissiya gəlirləri	(10,089)	(8,400)
- xarici məzənnə əməliyyatları üzrə xalis gəlirlər	816	774
- xarici məzənnə törəmə alətləri üzrə xalis tanınmış zərər	(2,076)	(2,209)
- mənfəət vergisi xərci	1,735	(1,467)
- işçi heyəti ilə bağlı xərclər	3,002	3,438
- inzibati xərclər	2,569	2,204
- çıxılmalar üzrə yaranmış fərqlər	1,102	955
- kapital investisiyası	358	358
- qeyri-maddi aktivlər	744	597
- ümumi ehtiyatlar	(5,099)	(4,447)
- digər kapital	(6,690)	(10,035)
- elan edilmiş dividend	(10,000)	(9,500)
- yenidən qiymətləndirmə ehtiyatı	3,766	4,041
Cəmi MHBS kapitalı	167,981	147,857

Yuxarıdakı cədvəl 31 dekabr 2023-cü il və 2022-ci il tarixlərinə Bankın MHBS əsasında hazırlanmış maliyyə hesabatlarında təqdim edilmiş xalis aktivlərin tərkibindəki fərqlərin icmalını və ARMB-nin qaydaları və normativ aktlarına əsasən müəyyən edilmiş ümumi nizamnamə kapitalını əks etdirir.

30. RİSKLƏRİN İDARƏ EDİLMƏSİ, KORPORATİV İDARƏÇİLİK VƏ DAXİLİ NƏZARƏT

Risklərin idarə edilməsi bank işinin əsasını təşkil edir və Bank əməliyyatlarının əsas elementidir. Bankın üzvləşdiyi əsas risklər bazar riski, kredit riski və likvidlik riski ilə bağlıdır.

“BANK OF BAKU” AÇIQ SƏHMDAR CƏMIYYƏTİ

MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR

31 DEKABR 2023-CÜ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)

(Əksi qeyd olunmadığı halda, min Azərbaycan manatı ilə)

Korporativ idarəçilik sistemi

Bank Azərbaycan Respublikasının qanunları əsasında açıq səhmdar cəmiyyəti kimi təsis olunmuşdur. Bankın ali idarəedici orqanı illik və ya fəvqəladə iclasları çağırılan Səhmdarların Ümumi Yığıncağıdır. Səhmdarların Ümumi Yığıncağı Bankın əməliyyatları barədə strateji qərarlar verir.

Səhmdarların Ümumi Yığıncağı Müşahidə Şurasını seçir. Müşahidə Şurası Bankın əməliyyatlarına ümumi istiqamət vermək üzrə səlahiyyətlərə malikdir.

Azərbaycan qanunvericiliyi və Bankın nizamnaməsi müstəsna olaraq, Səhmdarların Ümumi Yığıncağı və Müşahidə Şurası tərəfindən təsdiq olunan qərarlar siyahısını müəyyən edir.

31 dekabr 2023-cü il tarixinə Müşahidə Şurasına aşağıdakı şəxslər daxil olmuşdur:

- Elçin İsayev – Müşahidə Şurasının sədri;
- Arda Eromi – Müşahidə Şurasının üzvü;
- Maşallah Tağıyev – Müşahidə Şurasının üzvü;
- İlqar Əliyev – Müşahidə Şurasının üzvü ;
- Həqiqət Rəhimli – Müşahidə Şurasının üzvü.

31 dekabr 2023-cü il tarixində başa çatmış il ərzində Müşahidə Şurasının tərkibi Mogaghegh Oromi Shahram Müşahidə Şurasının üzvlüyündən geri çəkilmiş və Arda Eromi Müşahidə Şurasının yeni üzvü olaraq təyin olunduqdan sonra dəyişmişdir.

Daxili nəzarət siyasəti və prosedurları

Müşahidə Şurası və İdarə Heyəti Bankda əməliyyatların həcminə və xarakterinə uyğun olan daxili nəzarət sistemlərinin işlənilib hazırlanması, icrası və saxlanmasına görə məsuliyyət daşıyır.

Daxili nəzarət sistemlərinin məqsədi aşağıdakıları təmin etməkdir:

- Risklərin düzgün və hərtərəfli qiymətləndirilməsi və idarə olunması;
- Düzgün biznes, mühasibatlıq və maliyyə hesabatı funksiyaları, o cümlədən əməliyyatların düzgün təsdiqi, emalı və qeydə alınması;
- Mühasibatlıq qeydlərinin, rəhbərlik məlumatının, normativ hesabatların tamlığı, dəqiqliyi və vaxtında hazırlanması;
- İT sistemlərinin etibarlılığı, məlumatlar və sistemlərin bütövlüyü və mühafizəsi;
- Saxtakar və ya qeyri-qanuni hərəkətlərin, o cümlədən aktivlərin mənimsənilməsinin aradan qaldırılması;
- Qanun və qaydaların tələblərinə uyğunluq.

Rəhbərlik risklərin aşkarlanması və qiymətləndirilməsi, nəzarət sistemlərinin yaradılması və onların səmərəliliyinin yoxlanılmasına görə məsuliyyət daşıyır. Rəhbərlik Bankın daxili nəzarət sistemlərinin səmərəliliyinə nəzarət edir və mütəmadi olaraq əlavə nəzarət sistemləri tətbiq edir, yaxud zəruri hesab olunduqda, mövcud nəzarət sistemlərinə düzəlişlər edir.

Bank, səmərəli əməliyyatları və müvafiq hüquqi və normativ tələblərlə uyğunluğu, o cümlədən aşağıdakıları təmin etmək məqsədilə standartlar, siyasətlər və prosedurlar sistemi işləyib hazırlanmışdır:

“BANK OF BAKU” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR

31 DEKABR 2023-CÜ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)

(Əksi qeyd olunmadığı halda, min Azərbaycan manatı ilə)

- Vəzifələrin düzgün bölünməsi, o cümlədən əməliyyatların müstəqil təsdiqi tələbləri;
- Əməliyyatların qeydə alınması, üzlaşdırilməsi və onlara nəzarət tələbləri;
- Normativ və digər hüquqi tələblərə uyğunluq;
- Nəzarət sistemləri və prosedurların sənədləşdirilməsi;
- Qarşıya çıxan əməliyyat risklərinin mütəmadi qiymətləndirilməsi, müəyyən edilmiş riskləri aradan qaldırmaq üçün nəzarət sistemləri və prosedurlarının adekvatlıq tələbləri;
- Əməliyyat zərərləri üzrə hesabat tələbləri və təklif olunan bərpa planı;
- Şərtlik planlarının işlənilib hazırlanması;
- Təlim və peşəkar inkişaf;
- Etika və biznes standartları; və
- Risklərin azaldılması, o cümlədən səmərəli olduqda, sığorta.

Ölçüsü və mürəkkəbliyindən asılı olaraq, əməliyyatların təsdiqi üçün tələblər iyerarxiyası vardır. Əməliyyatların çoxu avtomatıkdir və Bank avtomatlaşdırılmış nəzarət sistemindən istifadə edir.

Daxili audit xidmətinin əsas funksiyalarına aşağıdakılar daxildir:

- bütövlükdə daxili nəzarət sisteminin auditi və səmərəliliyinin qiymətləndirilməsi, əsas rəhbərlik strukturlarının qərarlarının icrası;
- Bank risklərinin və kredit təşkilatında daxili sənədlərlə tənzimlənən risklərin idarə edilməsi prosedurlarının qiymətləndirilmə metodologiyasının səmərəliliyinin auditi (bank əməliyyatları və tranzaksiyaları və bank risklərinin idarə olunması üçün metodlar, proqramlar, qaydalar və prosedurlar);
- Mühəsibatlıq və hesabat funksiyasının ədalətliliyi, tamlığı və vaxtında icrasının, maliyyə məlumatının toplanması və təqdim olunmasının etibarlılığının (o cümlədən, etibarlılığı, tamlığı və obyektivliyi) auditi və sınaqdan keçirilməsi;
- Kredit təşkilatının əmlakının təhlükəsiz saxlanmasına tətbiq oluna bilən üsulların auditi;
- İqtisadi əsaslılığın, əməliyyatların və digər sövdələşmələrin səmərəliliyinin qiymətləndirilməsi;
- Daxili nəzarət prosesləri və prosedurlarının auditi;
- Daxili nəzarət xidməti və risklərin idarə olunması xidmətinin auditi.

Bankın standartlarına uyğunluq Daxili Audit tərəfindən həyata keçirilən mütəmadi yoxlamalar proqramı ilə dəstəklənir. Daxili Audit funksiyası rəhbərlikdən ayrılır və birbaşa Audit Komitəsinə və Müşahidə Şurasına hesabat verir. Daxili Audit yoxlamalarının nəticələri müvafiq biznes prosesi menecerləri ilə müzakirə olunur, yekunlar isə Audit Komitəsinə və Müşahidə Şurasına və Bankın yuxarı səviyyəli rəhbərliyinə təqdim olunur.

Bankın daxili nəzarət sistemi aşağıdakı şəxslərdən ibarətdir:

- Müşahidə Şurası və onun komitələri;
- İdarə Heyətinin Sədri və İdarə Heyəti;
- Baş mühasib;
- Risklərin idarə edilməsi funksiyası;
- Təhlükəsizlik funksiyası, o cümlədən IT təhlükəsizlik.
- İnsan resursları funksiyası;
- Daxili audit xidməti;
- Müəyyən edilmiş standartlar, siyasətlər və prosedurlara uyğunluq üzrə məsul olan digər əməkdaşlar, bölmə və funksiyalar, o cümlədən:

“BANK OF BAKU” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR

31 DEKABR 2023-CÜ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)

(Əksi qeyd olunmadığı halda, min Azərbaycan manatı ilə)

- Filialların və biznes bölmələrinin rəhbərləri;
- Biznes proseslərinin menecerləri;
- Çirkli pulların yuyulmasına qarşı tələblərə uyğunluq üzrə məsul bölmə;
- Hüquqşünas – hüquqi və normativ tələblərə uyğunluq üzrə məsul olan əməkdaş;
- Nəzarət öhdəliklərinə malik digər əməkdaşlar.

Rəhbərlik hesab edir ki, Bank risklərin idarə edilməsi və daxili nəzarət sistemləri, o cümlədən daxili audit funksiyası ilə bağlı ARMB-nin tələblərinə uyğundur və risklərin idarə edilməsi və daxili nəzarət sistemləri əməliyyatlarının həcmi, xarakteri və mürəkkəbliyinə müvafiqdir.

Risklərin idarə edilməsi siyasəti və prosedurları

Risklərin idarə edilməsi siyasətləri Bankın qarşılaşdığı riskləri müəyyənləşdirmək, təhlil və idarə etmək, müvafiq risk məhdudiyətləri və nəzarətini təşkil etmək, davamlı olaraq riskin səviyyəsinə nəzarət etmək və məhdudiyətlərə əməl etmək məqsədi daşıyır. Risklərin idarə edilməsi siyasətləri və prosedurları bazar şərtlərində, təklif edilən məhsul və xidmətlərdə, inkişaf etməkdə olan ən yaxşı təcrübədə baş verən dəyişiklikləri əks etdirmək üçün mütəmadi olaraq nəzərdən keçirilir.

Müşahidə Şurası risklərin idarə edilməsi çərçivəsində nəzarətə, əsas risklərin idarə edilməsinə nəzarətə, risklərin idarə edilməsi siyasətlərinə, o cümlədən, böyük xərclərin əhəmiyyətli dərəcədə təsdiqinə görə məsuliyyət daşıyır.

İdarə Heyəti risklərin azaldılması üzrə tədbirlərin monitorinqi və həyata keçirilməsinə, Bankın yaradılmış risk parametrləri daxilində əməliyyatların keçirilməsində əminliyin təmin edilməsinə görə məsuliyyət daşıyır.

Risklərin idarə edilməsi departamentinin sədri, bütövlükdə risklərin idarə edilməsi və funksiyalara əməl olunması, maliyyə və qeyri-maliyyə risklərinin müəyyənləşdirilməsi, ölçülməsi, idarə edilməsi və hesabatın verilməsi üçün ümumi prinsip və metodların həyata keçirilməsinə görə məsuliyyət daşıyır. O, birbaşa İdarə Heyətinin məsul üzvünə hesabat verir.

Həm portfel, həm əməliyyat səviyyəsindəki kredit, bazar və likvidlik risklərinin idarə edilməsi və nəzarəti Kredit Komitələri və Aktivlərin və Öhdəliklərin İdarə Olunması Komitəsi (AÖİK) vasitəsilə təmin olunur. Qərarların qəbul edilməsi prosesinin səmərəliliyini və operativliyini təmin etmək məqsədi ilə Bank riskin növü və həcmindən asılı olaraq bir sıra kredit komitələri təşkil etmişdir.

Həm xarici, həm daxili risk amilləri təşkilatın bütün səviyyələrində və sahələrində müəyyən edilib idarə olunur və tənzimlənir. Risk amillərinin tam spektrinin və cari risklərin tənzimlənməsi prosedurlarının təminat səviyyəsinin müəyyən edilməsinə xüsusi diqqət yetirilir. Kredit və bazar risklərinin standart təhlili ilə yanaşı, Risklərin İdarə Olunması Departamenti əməliyyat şöbələri ilə dövrü görüşləri keçirməklə və onların ixtisas sahələri üzrə ekspert rəylərini əldə etməklə maliyyə və qeyri-maliyyə risklərinin monitorinqini aparır.

Bazar riski

Bazar riski maliyyə alətinin ədalətli dəyərinin və ya gələcək pul vəsaitlərinin hərəkətlərinin bazar qiymətlərində baş verən dəyişikliklər səbəbindən tərəddüd edəcəyi riskidir. Bazar riski valyuta riskindən, faiz dərəcəsi riskindən və sair qiymət risklərindən ibarətdir. Bazar riski ümumi və spesifik bazar hərəkətlərinə və bazar qiymətlərinin və xarici valyuta məzənnələrinin dəyişkənlik səviyyəsindəki dəyişikliklərə məruz qalan faiz dərəcəsi və kapital maliyyə alətlərindəki açıq mövqelərdən yaranır.

“BANK OF BAKU” AÇIQ SƏHMDAR CƏMIYYƏTİ

MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR

31 DEKABR 2023-CÜ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)

(Əksi qeyd olunmadığı halda, min Azərbaycan manatı ilə)

Bazar risklərinin idarə edilməsi müəyyən parametrlər çərçivəsində bazar risklərinin idarə edilməsi və tənzimlənməsi və eyni zamanda, gəlirliliyin risklərə nisbətinin optimallaşdırılması məqsədinə xidmət edir.

Bazar riskləri üzrə ümumi səlahiyyət İdarə Heyətinin Sədrinin sədrlik etdiyi AÖİK-ya aiddir. Bazar riski üzrə limitlər AÖİK tərəfindən Risklərin İdarə Olunması Departamentinin tövsiyələrinə əsasən təsdiq olunur.

Bank bazar riskini maliyyə alətləri ilə, faiz dərəcələrinin ödəniş müddətləri ilə, valyuta mövqeləri ilə və itkilər üzrə limitlərlə münasibətdə açıq mövqe limitlərini təyin etməklə tənzimləyir. Qeyd edilən göstəricilərin mütəmadi monitorinqinin aparılması, nəzərdən keçirilərək təsdiq edilməsi Müşahidə Şurası tərəfindən yerinə yetirilir.

Faiz dərəcəsi riski

Faiz dərəcəsi riski maliyyə alətinin ədalətli dəyərində və ya gələcək pul vəsaitlərinin hərəkətinə bazar faiz dərəcələrində dəyişikliklər nəticəsində dəyişəcəyi riskidir. Bank, bazar faiz dərəcələrinin üstünlük təşkil edən səviyyələrindəki dəyişikliklərin onun maliyyə vəziyyətinə və pul vəsaitlərinin axınına təsirinə məruz qalır. Faiz marjaları bu cür dəyişikliklər nəticəsində yüksələ bilər, lakin eyni zamanda bu, gözlənilməyən dəyişikliklər baş verdikdə azala yaxud itkilərə gətirib çıxara bilər.

“BANK OF BAKU” AÇIQ SƏHMDAR CƏMIYYƏTİ

MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR

31 DEKABR 2022-Cİ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)

(Əksi göstərilmədiyi halda, min Azərbaycan manatı ilə)

Faiz dərəcələri arasında fərqi təhlili

Faiz dərəcəsi riski əsasən faiz dərəcələri arasında fərqlərə nəzarət etməklə tənzimlənir. Aşağıdakı cədvəldə əsas maliyyə alətləri üzrə faiz dərəcələri arasında fərqlər təqdim olunur:

	1 ayadək	1 aydan 3 ayadək	3 aydan 1 ilədək	1 ildən 5 ilədək	5 ildən artıq	Faizsiz	31 dekabr 2023-cü il Cəmi
31 dekabr 2023-cü il							
MALİYYƏ AKTİVLƏRİ							
Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri	101,117	5,000	-	-	-	24,936	131,053
Banklardan və digər maliyyə təşkilatlarından alınacaq vəsaitlər	60	-	3,999	3,141	-	24,788	31,988
İnvestisiya qiymətli kağızları	5,124	275	-	19,250	-	368	25,017
Müştərilərə verilmiş kreditlər	31,105	39,886	153,012	360,422	57,519	-	641,944
Digər maliyyə aktivləri	-	-	-	-	-	16,620	16,620
Cəmi maliyyə aktivləri	137,406	45,161	157,011	382,813	57,519	66,712	846,622
MALİYYƏ ÖHDƏLİKLƏRİ							
Banklara və digər maliyyə təşkilatlarına ödəniləcək vəsaitlər	11,651	23,333	43,644	19,790	31,590	-	130,008
Müştərilərə ödəniləcək vəsaitlər	46,369	46,419	243,277	103,679	-	86,031	525,775
Subordinasiya borcları	37	-	-	16,725	-	-	16,762
İcarə öhdəlikləri	228	441	1,888	2,978	-	-	5,535
Digər maliyyə öhdəlikləri	-	-	-	-	-	9,726	9,726
Cəmi maliyyə öhdəlikləri və təəhhüdlər	58,285	70,193	288,809	143,172	31,590	95,757	687,806
Likvidlik boşluğu	79,121	(25,032)	(131,798)	239,641	25,929	(29,045)	158,816
Məcmu likvidlik boşluğu	79,121	54,089	(77,709)	161,932	187,861	158,816	

“BANK OF BAKU” AÇIQ SƏHMDAR CƏMIYYƏTİ

MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR

31 DEKABR 2022-Cİ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)

(Əksi göstərilmədiyi halda, min Azərbaycan manatı ilə)

	1 ayadək	1 aydan 3 ayadək	3 aydan 1 ilədək	1 ildən 5 ilədək	5 ildən artıq	Faizsiz	31 dekabr 2022-ci il Cəmi
31 dekabr 2022-ci il							
MALİYYƏ AKTİVLƏRİ							
Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri	42,011	-	-	-	-	33,182	75,193
Banklardan və digər maliyyə təşkilatlarından alınacaq vəsaitlər	5	842	167	-	-	14,195	15,209
İnvestisiya qiymətli kağızları	-	1,310	11,474	10,003	-	368	23,155
Müştərilərə verilmiş kreditlər	38,099	44,386	158,086	289,234	20,856	-	550,661
Digər maliyyə aktivləri	-	-	-	-	-	11,489	11,489
Cəmi maliyyə aktivləri	80,115	46,538	169,727	299,237	20,856	59,234	675,707
MALİYYƏ ÖHDƏLİKLƏRİ							
Banklara və digər maliyyə təşkilatlarına ödəniləcək vəsaitlər	28,260	11,266	11,936	59,841	18,094	-	129,397
Müştərilərə ödəniləcək vəsaitlər	46,294	32,407	181,063	60,172	-	49,836	369,772
Subordinasiya borcları	37	-	-	16,725	-	-	16,762
İcarə öhdəlikləri	175	353	1,210	2,069	-	-	3,807
Digər maliyyə öhdəlikləri	-	-	-	-	-	9,140	9,140
Cəmi maliyyə öhdəlikləri və təəhhüdlər	74,766	44,026	194,209	138,807	18,094	58,976	528,878
Likvidlik boşluğu	5,349	2,512	(24,482)	160,430	2,762	258	146,829
Məcmu likvidlik boşluğu	5,349	7,861	(16,621)	143,809	146,571	146,829	

Faiz dərəcəsi fərqləri əsasən eyni və ya daha aşağı faiz dərəcəsində olan öhdəliklərlə eyni ödəniş müddəti qrupunda olan faiz yaranan öhdəlikləri maliyyələşdirməklə idarə edilir.

“BANK OF BAKU” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR

31 DEKABR 2023-CÜ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)

(Əksi göstərilmədiyi halda, min Azərbaycan manatı ilə)

Orta effektiv faiz dərəcələri

Aşağıdakı cədvəldə 31 dekabr 2023-cü il və 2022-ci il tarixlərinə faiz gəliri yaradan aktivlər və öhdəliklər üzrə orta effektiv faiz dərəcələri təqdim olunur. Bu faiz dərəcələri gəlirlilik səviyyələrinin həmin aktivlərin və öhdəliklərin ödəniş müddətinə uyğunlaşdırılmasıdır.

	31 dekabr 2023-cü il			31 dekabr 2022-ci il		
	Orta effektiv faiz dərəcəsi, %			Orta effektiv faiz dərəcəsi, %		
	AZN	ABŞ dolları	Avro	AZN	ABŞ dolları	Avro
Faiz yaradan aktivlər						
Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri	6.88%	0.04%	0.02%	6.25%	0.99%	0.99%
Banklardan və digər maliyyə təşkilatlarından alınacaq vəsaitlər	16.76%	-	-	8.00%	-	-
İnvestisiya qiymətli kağızları	7.80%	4.72%	-	3.82%	6.56%	3.04%
Müştərilərə verilmiş kreditlər	18.85%	4.43%	-	18.62%	4.28%	-
Banklara və digər maliyyə təşkilatlarına ödəniləcək vəsaitlər						
Müştərilərə ödəniləcək vəsaitlər	6.46%	-	-	5.97%	-	-
Subordinasiya borcları	10.38%	2.08%	1.32%	10.26%	2.11%	1.32%
İcarə öhdəlikləri	-	4.50%	-	-	4.50%	-
	9.00%	-	-	8.70%	-	-

Faiz dərəcəsi həssaslığının təhlili

Faiz dərəcələri dəyişməsi təhlilinə əsaslanan faiz riskinin idarə edilməsi maliyyə aktivlərinin və öhdəliklərinin həssaslığının monitorinqi ilə həyata keçirilir. Aşağıdakı cədvəldə 31 dekabr 2023-cü il və 2022-ci il tarixlərinə mövcud olan faiz gəliri yaradan aktivlərin və öhdəliklərin bütün gəlirlilik səviyyələrində və mövqelərində 100 baza nöqtəsi (bn) həcmində paralel azalma və ya artıma əsasən sadələşdirilmiş ssenariyə əsaslanan mənfəətin və ya zərərin və kapitalın (vergilər çıxılmaqla) faiz dərəcələrində dəyişikliklərə (qiymətlərin dəyişməsi riski) həssaslığının təhlili təqdim olunur:

	31 dekabr 2023-cü il	31 dekabr 2022-ci il
100 bn paralel azalma	(4,593)	(4,748)
100 bn paralel artım	4,593	4,748

Valyuta riski

Bankın bir neçə xarici valyutada ifadə edilmiş aktivləri və öhdəlikləri vardır.

Valyuta riski maliyyə alətinin ədalətli dəyərinin və ya gələcək pul vəsaitlərinin hərəkətinin xarici valyutaların məzənnələrindəki dəyişikliklər nəticəsində tərəddüd etməsi riskidir. Baxmayaraq ki, Bank öz valyuta riskinin hedcləşdirməsi tədbirlərini görür, MHBS-yə əsasən belə tədbirlər hedcinq əməliyyatları kimi qəbul edilmir.

“BANK OF BAKU” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR

31 DEKABR 2023-CÜ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)

(Əksi göstərilmədiyi halda, min Azərbaycan manatı ilə)

Aşağıdakı cədvəldə 31 dekabr 2023-cü il tarixinə maliyyə aktivlərinin və öhdəliklərinin xarici valyuta risklərinin strukturu təqdim olunur:

	AZN	ABŞ dolları	Avro	Digər	Cəmi
Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri	98,838	26,428	5,396	391	131,053
Banklardan və digər maliyyə təşkilatlarından alınacaq vəsaitlər	31,988	-	-	-	31,988
İnvestisiya qiymətli kağızları	17,350	7,667	-	-	25,017
Müştərilərə verilmiş kreditlər	631,111	10,833	-	-	641,944
Digər maliyyə aktivləri	13,173	1,926	1,514	7	16,620
Cəmi maliyyə aktivləri	792,460	46,854	6,910	398	846,622
Swop müqavilələri	-	37,400	-	-	37,400
Banklara və digər maliyyə təşkilatlarına ödəniləcək vəsaitlər	129,964	32	12	-	130,008
Müştərilərə ödəniləcək vəsaitlər	453,509	66,826	5,022	418	525,775
Subordinasiya borcları	-	16,762	-	-	16,762
İcarə öhdəlikləri	5,535	-	-	-	5,535
Digər maliyyə öhdəlikləri	8,790	238	698	-	9,726
Cəmi maliyyə öhdəlikləri	597,798	83,858	5,732	418	687,806
Swop müqavilələri	37,553	-	-	-	37,553
AÇIQ MÖVQE	157,109	396	1,178	(20)	158,663

Aşağıdakı cədvəldə 31 dekabr 2022-ci il tarixinə maliyyə aktivlərinin və öhdəliklərinin xarici valyuta risklərinin strukturu təqdim olunur:

	AZN	ABŞ dolları	Avro	Digər	Cəmi
Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri	44,266	26,922	3,353	652	75,193
Banklardan və digər maliyyə təşkilatlarından alınacaq vəsaitlər	9,771	5,438	-	-	15,209
İnvestisiya qiymətli kağızları	9,033	12,813	1,309	-	23,155
Müştərilərə verilmiş kreditlər	550,639	22	-	-	550,661
Digər maliyyə aktivləri	8,827	2,025	628	9	11,489
Cəmi maliyyə aktivləri	622,536	47,220	5,290	661	675,707
Swop müqavilələri	-	45,900	-	-	45,900
Banklara və digər maliyyə təşkilatlarına ödəniləcək vəsaitlər	129,365	32	-	-	129,397
Müştərilərə ödəniləcək vəsaitlər	279,758	84,272	5,160	582	369,772
Subordinasiya borcları	-	16,762	-	-	16,762
İcarə öhdəlikləri	3,807	-	-	-	3,807
Digər maliyyə öhdəlikləri	7,925	1,012	196	7	9,140
Cəmi maliyyə öhdəlikləri	420,855	102,078	5,356	589	528,878
Swop müqavilələri	46,507	-	-	-	46,507
AÇIQ MÖVQE	155,174	(8,958)	(66)	72	146,222

“BANK OF BAKU” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR

31 DEKABR 2023-CÜ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)

(Əksi göstərilmədiyi halda, min Azərbaycan manatı ilə)

Bank normativ məbləğlərə əsasən valyuta mövqeyi və uyğunluq məqsədilə hesabatlara nəzarət edir.

Azərbaycan manatının qeyd edilən valyutalara qarşı 31 dekabr 2023-cü il və 2022-ci il tarixlərinə zəifləməsi nəticəsində kapital və mənfəət və ya zərər aşağıda göstərilən məbləğlər qədər arta (azala) bilərdi. Təhlil vergilər çıxılmaqla təqdim olunur və Bank hesabat dövrünün sonunda mümkün olduqlarını ehtimal etdiyi xarici valyuta məzənnələrinin dəyişikliklərinə əsaslanır. Təhlildə bütün digər parametrlərin, xüsusilə də, faiz dərəcələrinin, sabit qalması fərz olunur.

	31 dekabr 2023-cü il	31 dekabr 2022-ci il
ABŞ dollarının AZN-ə nisbətə 20% möhkəmlənməsi	63	(1,433)
Avronun AZN-ə nisbətə 20% möhkəmlənməsi	188	(11)

Azərbaycan manatının qeyd edilən valyutalara qarşı 31 dekabr 2023-cü il və 2022-ci il tarixlərinə möhkəmlənməsi, bütün digər parametrlərin sabit qalması şərti ilə, həmin maddələrə eyni həcmdə, lakin əks istiqamətdə təsir edəcəkdir.

Kredit riski

Kredit riski müştəri və ya maliyyə aləti üzrə tərəf müqabili müqavilə üzrə öhdəliklərini yerinə yetirmədiyi təqdirdə Bankın maliyyə zərərinə uğrayacağı riskidir. Bankın kredit risklərinin tənzimlənməsi üçün siyasət və prosedurları vardır (həm uçota alınmış maliyyə aktivləri, həm də uçota alınmamış müqavilə öhdəlikləri üçün), buraya o cümlədən, portfel cəmləşmələrinin məhdudlaşdırılması üzrə qaydalar və kredit riskinə fəal surətdə nəzarət edən Kredit Komitəsinin yaradılması barədə qaydalar daxildir. Kredit siyasəti Müşahidə Şurası tərəfindən nəzərdən keçirilir və təsdiqlənir.

Kredit siyasətində aşağıdakılar əks olunur:

- kredit ərizələrinin baxılması və təsdiqlənməsi prosedurları;
- borcalanların (korporativ və fərdi) kredit qabiliyyətinin qiymətləndirilməsi metodikası;
- tərəf müqabillərinin, emitentlərin və sığorta şirkətlərinin kredit qabiliyyətinin qiymətləndirilməsi metodikası;
- girovun qiymətləndirilməsi metodikası;
- kreditlərin sənədləşməsinə (rəsmiləşdirilməsinə) dair tələblər;
- kreditlərin və digər kredit risklərinin mütəmadi monitorinqi üzrə prosedurlar.

Korporativ kredit ərizələri müvafiq müştəri rəhbərliyi tərəfindən yazılır və sonra korporativ kredit portfeli üzrə məsuliyyət daşıyan Kredit Departamentinə ötürülür. Hesabatların təhlili müştərinin biznes və maliyyə fəaliyyətini nəzərə alan strukturlaşmış təhlilə əsaslanır. Kredit müqaviləsi və hesabat müstəqil olaraq Risklərin İdarə Edilməsi Departamenti tərəfindən baxılır və kredit siyasətinin tələblərinə uyğun olması təsdiqi üzrə ikinci rəy verilir. Kredit Komitəsi, Kredit Departamenti və Risklərin İdarə Edilməsi Departamenti tərəfindən təqdim edilmiş kredit ərizələrinə baxır. Fərdi əməliyyatlar, gözlənilən Kredit Komitəsinin yekun təsdiqindən və xüsusi risklərdən asılı olaraq Kredit Nəzarəti Şöbəsi, həmçinin Hüquq, Mühasibatlıq və Vergi Departamentləri tərəfindən də nəzərdən keçirilir.

“BANK OF BAKU” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR

31 DEKABR 2023-CÜ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)

(Əksi göstərilmədiyi halda, min Azərbaycan manatı ilə)

Bank davamlı olaraq fərdi kredit risklərinin fəaliyyətinə nəzarət edir və müntəzəm olaraq müştərilərin ödəmə qabiliyyətini yenidən müəyyənləşdirir. Yenidən baxış borcalan tərəfindən təqdim edilmiş və ya Bank tərəfindən əldə edilmiş müştərinin ən son maliyyə hesabatlarına və digər məlumatlara əsaslanır. Pərakəndə kredit müraciətləri Risklərin İdarə Edilməsi Departamenti ilə birgə hazırlanmış skoring modelləri və ərizə məlumatlarının təsdiqi prosedurlarından istifadə etməklə Satış Departamenti tərəfindən nəzərdən keçirilir.

Fiziki şəxs olan müştəri təhlilindən başqa kredit portfeli kredit konsentrasiyası və bazar riskləri ilə bağlı olaraq Risklərin İdarə Edilməsi Departamenti tərəfindən qiymətləndirilir.

Kredit riskinin maksimal dərəcəsi, bir qayda olaraq, maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatda maliyyə aktivlərinin qalıq dəyərində və uçota alınmamış müqavilə öhdəliklərinin məbləğlərində əks olunur. Potensial kredit riskinin azaldılması məqsədi ilə aktivlərin və öhdəliklərin mümkün qarşılıqlı əvəzləşdirilməsi effekti əhəmiyyətli xarakter daşır.

Aşağıdakı cədvəldə hesabat tarixinə maliyyə aktivlərinin riskə məruz qalan maksimal məbləği öz əksini tapmışdır:

	31 dekabr 2023-cü il	31 dekabr 2022-ci il
Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri (nağd pul vəsaitləri çıxılmaqla)	107,160	50,995
Banklardan və digər maliyyə təşkilatlarından alınacaq vəsaitlər	31,988	15,209
İnvestisiya qiymətli kağızları	24,649	22,787
Müştərilərə verilmiş kreditlər	641,944	550,661
Digər maliyyə aktivləri	16,620	11,489
Kreditlər və istifadə edilməmiş kredit xətləri üzrə öhdəliklər	35,027	15,714
Verilmiş zəmanətlər və bənzər öhdəliklər	4,239	2,252
Riskə məruz qalan cəmi maksimal məbləğ	861,627	669,107

Kredit riski – EOKZ-dən qaynaqlanan məbləğlər

Dəyərsizləşmənin hesablanmasında istifadə olunan məlumatlar, ehtimallar və üsullar

Kredit riskində əhəmiyyətli artım

İlkin tanınmadan sonra maliyyə aləti üzrə defolt riskinin əhəmiyyətli dərəcədə artıb-artmadığını müəyyən edərkən Bank əlavə xərc və ya səy tələb etməyən məqbul və yardımçı məlumatı nəzərdən keçirir. Bura həm kəmiyyət, həm də keyfiyyət baxımından, Bankın keçmiş təcrübəsi, kredit qiymətləndirməsinə əsaslanan təhlil və proqnoz məlumatları daxildir.

Qiymətləndirmənin məqsədi aşağıdakıları müqayisə etməklə kredit riskində əhəmiyyətli artımın baş verib-vermədiyini müəyyən etməkdir:

- hesabat tarixində qalan dövr üçün defolt ehtimalı (DE); və
- kredit riskinə məruz qalmanın ilkin tanınması zamanı müəyyən edilmiş və hazırkı vaxt üçün hesablanmış qalan daimi DE (vaxtından əvvəl ödəniş gözləntilərində müvafiq dəyişikliklərə uyğunlaşdırılmış).

Bank kredit riskində əhəmiyyətli artımın olub-olmadığını müəyyən etmək üçün üç meyardan istifadə edir:

“BANK OF BAKU” AÇIQ SƏHMDAR CƏMIYYƏTİ

MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR

31 DEKABR 2023-CÜ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)

(Əksi göstərilməyən halda, min Azərbaycan manatı ilə)

- DE hərəkətliliyinə əsaslanan kəmiyyət testi;
- keyfiyyət göstəriciləri; və
- ödəniş tarixindən sonra 2-10 gün gecikmənin tətbiq edildiyi maliyyə təşkilatları və qiymətli kağız emitentləri istisna olmaqla ödəniş müddətindən sonra 30 gün gecikmə.

DE-nin müddət strukturunun yaradılması

Bank kredit riski haqqında ödəniş və defolt məlumatını xidmət və borcalan növünə əsasən toplayır. Bəzi portfəllərdə kredit bürosundan satın alınmış məlumat da istifadə edilir.

Bank toplanılan məlumatı təhlil etmək üçün statistik modellərdən istifadə edir və kredit riskinə məruz qalmanın qalan dövr üçün defolt ehtimalını və zamanla bunların necə dəyişəcəyinin gözlənildiyini hesablayır.

Kredit riskinin əhəmiyyətli dərəcədə artıb-artmadığının müəyyən edilməsi

Hesabat tarixində qiymətləndirilərkən maliyyə alətinin kredit riski ilkin tanınma zamanı gözlənilən kredit riski ilə müqayisədə əhəmiyyətli dərəcədə artdıqda, maliyyə aləti 1-ci mərhələdən 2-ci mərhələyə köçürülür. Kredit riskində əhəmiyyətli artımın olması hər rüb təhlil edilir (ehtiyatın hesablandığı tarixdə) və təhlil zamanı aşağıdakı meyarlar nəzərə alınır:

Keyfiyyət

- maliyyə təşkilatları və qiymətli kağız emitentləri ilə əməliyyatlar istisna olmaqla, bütün seqmentlərdə vaxtı 31-90 gün keçmiş borc öhdəliklərinin olması faktı;
- maliyyə təşkilatları və qiymətli kağız emitentləri ilə əməliyyatlar üçün vaxtı 1-7 gün keçmiş borc öhdəliklərinin olması faktı;
- ana şirkət və ya digər əlaqəli müəssisənin maliyyə dəstəyinin azalması;
- Bankın borcalana verilmiş məhsullar haqqında etibarlı şəkildə təsdiq olunmuş mənfəət məlumatları alması.

Kəmiyyət meyarları yalnız xarici reytinglər olduğu təqdirdə tətbiq olunur:

- 1-ci cədvəldə verilmiş meyarlara əsasən tanınma tarixindəki xarici reytinglə müqayisədə hesabat tarixindəki xarici reytingdə nisbi dəyişiklik.

Xarici reytingdə nisbi dəyişikliklərin əhəmiyyətliliyinin hesablanması və müəyyən edilməsi meyarları

Korporativ borcalanlar, maliyyə təşkilatları və qiymətli kağız emitentləri üçün xarici reyting “Moody’s”, “Fitch”, “S&P” beynəlxalq reyting agentliklərinin qiymətləndirilməsi əsasında müəyyən edilir.

Xarici reytingdə nisbi dəyişiklik tərəf müqabilinin əməliyyat tarixindəki reytingi ilə müqayisədə hesabat tarixindəki xarici reytingin azaldığı reyting kateqoriyalarının sayı ilə müəyyən edilir. Xarici reytingdə dəyişikliklərin əhəmiyyətlik meyarları Cədvəl 1-də təqdim olunmuşdur.

Kredit riski aşağı olan alətlərdə standart sadələşdirməyi və hesabat tarixində maliyyə alətinin kredit riskinin aşağı olduğu müəyyən edilərsə, ilkin tanınmadan sonra kredit riskinin əhəmiyyətli dərəcədə artmadığını ehtimal etməyi nəzərdə tutur. Maliyyə alətinin kredit riskinin aşağı olub-olmadığını müəyyən etmək üçün Bank xarici kredit riski reytinglərindən istifadə edə bilər.

Cədvəl 1: İlkin tanınma zamanı xarici reyting qiymətindən asılı olaraq kredit riskində əhəmiyyətli artımın müəyyən edilməsi üçün meyarlar.

“BANK OF BAKU” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR

31 DEKABR 2023-CÜ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)

(Əksi göstərilmədiyi halda, min Azərbaycan manatı ilə)

İlkin tanınmada kontragentlərin reytingi			Təyin edilən kredit riskində əhəmiyyətli artım	
	Moody's	Fitch	S&P	
1	AAA	AAA	AAA	Aşağı kredit riski: reyting 3 səviyyə azalmadıqda kateqoriya dəyişmişdir
2	Aa1	AA+	AA+	
3	Aa2	AA	AA	
4	Aa3	AA-	AA-	
5	A1	A+	A+	
6	A2	A	A	
7	A3	A-	A-	
8	Baa1	BBB+	BBB+	
9	Baa2	BBB	BBB	
10	Baa3	BBB-	BBB-	
11	Ba1	BB+	BB+	Reytingdə 2 pillə enmə
12	Ba2	BB	BB	
13	Ba3	BB-	BB-	
14	B1	B+	B+	Reytingdə 1 pillə enmə
15	B2	B	B	
16	B3	B-	B-	
17	Caa1	CCC-C	CCC-C	
18	Caa2			
19	Caa3			
20	Ca-C			
21	D	D	D	

Maliyyə alətinin 3-cü mərhələyə keçirilməsi meyarları

Defolt hadisəsi baş verdikdə maliyyə aləti 1-ci Mərhələdən/2-ci Mərhələdən 3-cü Mərhələyə keçirilir. Bankın metodoloji məqsədləri üçün defolt hadisəsi dəyərsizləşmə hadisəsinə bərabərdir.

Pərakəndə borcalanlar portfeli istisna olmaqla, bütün portfeller üçün maliyyə alətinin dəyərsizləşməsi borcalan səviyyəsində müəyyən edilir. Pərakəndə borcalanlar portfeli dəyərsizləşmə hadisəsi maliyyə aləti səviyyəsində müəyyən edilir. Dəyərsizləşmə meyarlarına aşağıdakılar aiddir:

- Maliyyə təşkilatları və qiymətli kağız emitentləri ilə əməliyyatlar istisna olmaqla, bütün seqmentlərdə hesabat tarixində ödənişin 90 təqvim günündən çox gecikməsi;
- Maliyyə təşkilatları və qiymətli kağız emitentləri ilə əməliyyatlarda hesabat tarixində ödənişin 7 iş günündən çox gecikməsi;
- Məhkəmə tərəf müqabilini/emitenti müflis elan etdikdə və ya borcalana qarşı müflisləşmə icraatı başlatdıqda. Bu meyar pərakəndə borcalanlar portfeli istisna olmaqla bütün portfellərə şamil edilir;
- Hesabat tarixində normativ keyfiyyət müqaviləsinin 5-ci kateqoriyaya aid edilməsi;
- Borcalanın maliyyə çətinliyi ilə üzvləşməsi səbəbindən defolt/məcburi restrukturizasiya (maliyyə təşkilatları və qiymətli kağızlar istisna olmaqla tətbiq olunur). Defolt/məcburi restrukturizasiya dedikdə borcalanın müqavilə üzrə öhdəliklərini yerinə yetirə bilməməsi və borcalanın kredit qabiliyyətinin pisləşməsi nəticəsində Bankın səlahiyyətli orqanı tərəfindən məcburi restrukturizasiya kimi tanınan müqavilə şərtlərində dəyişiklik nəzərdə tutulur;

“BANK OF BAKU” AÇIQ SƏHMDAR CƏMIYYƏTİ

MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR

31 DEKABR 2023-CÜ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)

(Əksi göstərilməyibə halda, min Azərbaycan manatı ilə)

- Lisenziyanın ləğv edilməsi və aralıq idarəetmə orqanının yaradılması (maliyyə təşkilatlarına və qiymətli kağız emitentlərinə şamil edilir).

Maliyyə alətlərinin bərpa olunması və 1-ci mərhələyə keçirilməsi meyarları:

- Bu bölmədə təsvir olunan defolt meyarlarının olmaması;
- Kredit riskində əhəmiyyətli artım meyarlarının olmaması;
- Ardıcıl üç hesabat ayı ərzində ödənişin gecikməməsi (hazırkı hesabat ayı daxil olmaqla).

Proqnoz məlumatının tətbiqi

Bank proqnoz məlumatlarından həm alətin ilkin tanınmasından sonra kredit riskinin əhəmiyyətli dərəcədə artıb-artmadığını qiymətləndirərkən, həm də ehtimal olunan kredit zərərlərini ölçərkən istifadə edir.

Kredit riski komponentinin defolt ehtimalı səviyyəsində makroiqtisadi hadisələrin təsiri nəzərə alınır. Bank makroiqtisadi məlumatın korporativ və pərakəndə portfəllərə təsirini qiymətləndirir. Qiymətli kağızlar portfəlinə maliyyə təşkilatlarına qarşı tələblər üçün makro düzəlişlər korporativ portfəle uyğun istifadə olunur. Makroiqtisadi məlumatın təsiri ən azı ildə bir dəfə qiymətləndirilməlidir.

Gələcək dövrlər üçün proqnoz məlumatının olması

Təhlil defolt səviyyəsinin proqnoz edilən qiymətlərinin hesablanması tələb etdiyi üçün siyahıya yalnız açıq rəsmi xarici mənbələrin dərc etdiyi proqnoz dəyərlərin olduğu amillər daxil edilir.

Məlumatın münasib tezliklə dərc olunması

Modelləşdirmə prosesi yetərli sayda müşahidə tələb etdiyi üçün, geniş siyahıya salmaq üçün yalnız ildə bir dəfədən çox məlumatın dərc olunduğu amillər seçilir.

Defolt səviyyəsinin makroiqtisadi göstəricilərdən asılılığını təhlil edərkən real ÜDM-də artım, istehlakçının qiymət indeksi və proqnozlaşdırılan neft qiyməti kimi amillər siyahısı tətbiq edilmişdir. Nəticədə aparıcı amil olaraq real ÜDM istifadə olunmuşdur. Yeni amillər onlara dair məlumat dərc olunduğu təqdirdə göstəricilər siyahısına daxil edilə bilər.

Bank tarixi məlumatdan istifadə edərək bütöv kredit portfeli üçün (o cümlədən qiymətli kağızlar portfeli, maliyyə təşkilatları üçün tələblər) kredit riski və kredit zərərlərinin aparıcı amillərini müəyyən etmiş və sənədləşdirmiş, makroiqtisadi parametrlərlə kredit riski və kredit zərərləri arasında əlaqəni hesablamışdır.

31 dekabr 2023-cü il tarixinə istifadə olunan iqtisadi ssenarilərə 31 dekabr 2024-cü ildən 2025-ci ilədək Azərbaycan Respublikası üçün aşağıdakı əsas göstəricilər daxil olmuşdur.

Əsas amil	2023-cü il	2024-cü il	2025-ci il
Real ÜDM-in artımı	1.70	2.6	2.5
Neftin qiyməti (Brent)	49.58	65	68.9
İstehlak qiymətləri indeksi	3.20	8.3	8.0

Əsas göstərici və müxtəlif maliyyə aktivləri portfəllərinin defolt və zərər dərəcələri arasında əlaqələr son 4 il ərzində yığılan tarixi məlumatın təhlili əsasında proqnozlaşdırılmışdır.

“BANK OF BAKU” AÇIQ SƏHMDAR CƏMIYYƏTI

MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR

31 DEKABR 2023-CÜ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)

(Əksi göstərilmədiyi halda, min Azərbaycan manatı ilə)

Makroiqtisadi modeli qurarkən Bank defolt halları haqqında yetərli daxili statistika olmadığı üçün xarici statistikadan (NPL) istifadə etmişdir.

Modifikasiya edilmiş maliyyə aktivləri

Kredit müqaviləsinin şərtləri bazar şəraitinin dəyişməsi, müştərilərin saxlanması və müştərinin kredit qabiliyyətliliyinin cari və ya mümkün pisləşməsi ilə bağlı olmayan digər amillər daxil olmaqla, bir sıra səbəblərdən dəyişdirilə bilər. 4(e)(iii) sayılı Qeyddə təsvir edilən uçot siyasətinə əsasən şərtləri dəyişdirilmiş mövcud kreditin tanınması dayandırılmalı və şərtləri yenidən razılaşdırılaraq ədalətli dərəcədə yenidən tanınmalıdır.

Maliyyə aktivinin şərtləri modifikasiya edildikdə və modifikasiya tanınmanın dayandırılması ilə nəticələnmədikdə aktivin kredit riskinin əhəmiyyətli dərəcədə artıb-artmadığı aşağıdakıların müqayisəsini əks etdirir:

- modifikasiya şərtlərinə əsasən hesabat tarixində aktivin qalan bütün dövr üçün defolt ehtimalı;
- ilkin tanınma zamanı olan məlumat və ilkin müqavilə şərtlərinə əsasən aktivin qalan bütün dövr üçün defolt ehtimalı.

Modifikasiya tanınmanın dayandırılması ilə nəticələndikdə yeni kredit tanınır və 1-ci mərhələyə təsnif edilir (həmin zaman kredit üzrə dəyərsizləşmədiyi ehtimal edilir). Əldə edildiyi tarixdə kredit üzrə dəyərsizləşmə mövcud olarsa, Bank belə kreditləri SƏKD olaraq uçota alır.

Bank borcların qaytarılması imkanlarını maksimum artırmaq və defolt riskini minimuma endirmək üçün müştərilərə verilmiş kreditlərin şərtlərini maliyyə çətinliklərini həll etmək məqsədilə yenidən razılaşdırır (praktikada “kredit şərtlərinə yenidən baxılması” adlandırılır). Bankın kredit şərtlərini təhlil edərək dəyişikliklər olunması siyasətinə əsasən, kredit şərtləri hər bir müştəri üçün fərdi qaydada o halda dəyişdirilir ki, borcalan öz borcu üzrə hal-hazırda defolt vəziyyətindədir və ya defolt riski yüksəkdir, borcalanın öz borcunu ilkin müqavilə şərtləri əsasında ödəməsi üçün bütün məqsəduyğun səylərindən istifadə etməsi barədə sübutlar mövcuddur və borcalanın dəyişdiriləcək yeni şərtlərə əməl edə biləcəyi ehtimal edilir.

Yeni şərtlərə adətən ödəniş müddətinin uzadılması, faiz ödənişlərinin intervalında dəyişikliklər və kredit şərtlərinin dəyişdirilməsi daxildir. Həm pərakəndə, həm də korporativ kreditlərin şərtləri nəzərdən keçirilə bilər.

Bankın kredit şərtlərini yenidən nəzərdən keçirmək siyasətinin bir hissəsi kimi dəyişikliyə uğramış maliyyə aktivləri üçün, Defolt Ehtimalı proqnozu dəyişikliyin Bankın faiz və əsas məbləği toplamaq qabiliyyətini artırıb-artırmadığını və ya bərpa etdiyini və Bankın kredit şərtlərini nəzərdən keçirmək sahəsində keçmiş təcrübəsini əks etdirir. Bu prosesin bir hissəsi kimi Bank borcalanın ödəniş fəaliyyətini dəyişdirilmiş müqavilə şərtləri ilə münasibətdə qiymətləndirir və müxtəlif davranış göstəricilərini nəzərə alır.

Bir qayda olaraq kredit şərtlərinin yenidən nəzərdən keçirilməsi kredit riskində əhəmiyyətli artımın keyfiyyət göstəricisidir və kredit şərtlərinə yenidən baxılacağına dair gözləntilər riskə məruz qalan məbləğin kredit üzrə dəyərsizləşməsinə dair sübut təşkil edə bilər. Riskə məruz qalan məbləğin kredit üzrə dəyərsizləşmiş/defoltda hesab edilməməsi üçün müştəri müəyyən müddət ərzində davamlı olaraq ödənişləri vaxtında etməli və ya defolt ehtimalı o qədər azalmalıdır ki, zərər üzrə ehtiyat yenidən 12 aylıq ehtimal olunan kredit zərəri miqdarında hesablınsın.

Ehtimal olunan kredit miqdarında hesablınsın.

EOKZ ölçülməsində əsas amillər aşağıdakı dəyişənlərin müddət strukturudur:

“BANK OF BAKU” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR

31 DEKABR 2023-CÜ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)

(Əksi göstərilmədiyi halda, min Azərbaycan manatı ilə)

- defolt ehtimalı (DE);
- defolt zamanı yaranan zərər (DZYZ);
- defolt vəziyyətində riskə məruz qalma (DVRMQ).

1-ci Mərhələdə riskə məruz qalan məbləğ üzrə EOKZ 12 aylıq defolt ehtimalını DZYZ və DVRMQ-yə vurmaqla hesablanır. Ömürlük EOKZ ömürlük defolt ehtimalını DZYZ və DVRMQ-yə vurmaqla hesablanır.

Defolt ehtimalını hesablama metodologiyası “Defolt ehtimalının müddət strukturunun yaradılması” başlığı altında müzakirə edilmişdir.

Bank DZYZ parametrlərini defoltlu kontraqentlərə qarşı iddialar üzrə bərpa tarixinə əsasən hesablayır.

DVRMQ defolt zamanı riskli mövqenin gözlənilən məbləğini əks etdirir. Bank DVRMQ-ni cari risk məbləği və müqaviləyə əsasən ayrılan və amortizasiya olunduqdan sonra yaranan cari məbləğdə mümkün dəyişikliklərə əsasən hesablayır. Maliyyə aktivinin DVRMQ-si onun defolt anındakı ümumi qalıq dəyəridir. İcarə öhdəlikləri üçün, DVRMQ hesabat tarixində müqaviləyə əsasən istifadə edilə bilən maksimal məbləğdir; bu zaman kredit üzrə gecikdirilmiş günlərin sayı 30 gündən çox olmamalıdır, əks təqdirdə kart bloklaşdırılır; işgüzar müştərilər üçün kredit limitlərində isə şərt kredit limitinin bərpaolunan olmasıdır. Maliyyə zəmanətləri üçün DVRMQ maliyyə zəmanəti ödənilməli olduqda zəmanət riskini təmsil edir.

Yuxarıda qeyd edildiyi kimi və 1-ci Mərhələ maliyyə aktivləri üzrə maksimum 12 aylıq defolt ehtimalından istifadə etmək şərtilə, Bank EOKZ-ni kredit riskinə məruz qaldığı maksimal müqavilə müddəti ərzində (borcalanın müddəti uzatmaq variantları daxil olmaqla) defolt riskini nəzərə almaqla ölçür (hətta Bank kredit risklərini idarə etmək məqsədləri ilə daha uzun müddəti nəzərdə tutduqda belə). Maksimal müqavilə müddəti Bankın avans ödənişini tələb etmək və ya kredit öhdəliyinə xitam vermək hüququ yarandığı tarixədək uzanır.

Parametr kollektiv əsasla modelləşdirilərkən maliyyə alətləri alət növünə əsasən qruplaşdırılır.

Xüsusi qrup daxilində riskli mövqelərin eynicinsli qalmasını təmin etmək üçün qruplaşdırmalar müntəzəm olaraq nəzərdən keçirilir.

Bankın məhdud tarixi məlumatlara malik olduğu portfeller üçün, daxili mövcud məlumatlara əlavə olaraq kənar müqayisəli məlumatlardan istifadə edilir. EOKZ ölçülməsi üçün kənar müqayisəli məlumatın əhəmiyyətli olduğu portfeller aşağıdakılardır:

	Riskə məruz qalan məbləğ	İstifadə olunmuş kənar müqayisəli məlumat	
		DE	DZYZ
Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri	107,160	“Moody’s”-in defolt araşdırması	“S&P”-nin bərpa araşdırmaları
Banklardan və digər maliyyə təşkilatlarından alınacaq vəsaitlər	31,988	“Moody’s”-in defolt araşdırması	“S&P”-nin bərpa araşdırmaları
İnvestisiya qiymətli kağızları	24,649	“Moody’s”-in defolt araşdırması	“S&P”-nin bərpa araşdırmaları

“BANK OF BAKU” AÇIQ SƏHMDAR CƏMIYYƏTİ

MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR

31 DEKABR 2023-CÜ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)

(Əksi göstərilmədiyi halda, min Azərbaycan manatı ilə)

Likvidlik riski

Likvidlik riski, Bankın nağd pul və ya digər maliyyə aktivini əldə etmək üçün maliyyə öhdəliklərini yerinə yetirməkdə çətinlik çəkməsi riskidir. Aktiv və öhdəliklərin ödəmə müddəti uyğun gəlmədikdə likvidlik riski yaranır. Aktiv və öhdəliklərin ödəmə müddətləri və faiz dərəcələrinin uyğun və ya nəzarət edilən uyğunsuzluğu likvidliyin idarə edilməsi üçün əsasdır. Maliyyə təşkilatları üçün tamamilə uyğunlaşma qeyri-adi bir haldır, çünki işlərin aparılması çox vaxt qeyri-müəyyən müddətə və müxtəlif növlərə aiddir. Uyğunlaşmayan mövqə potensial olaraq gəlirliliyi artırır bildiyi kimi, eyni zamanda zərər riskinə də təkan verə bilər.

Bank, pul vəsaitlərinin hərəkəti ilə bağlı bütün öhdəliklərin vaxtlı-vaxtında yerinə yetirilməsi üçün zəruri həcmdə vəsaitlərin mövcudluğunu təmin etmək məqsədi ilə likvidliyini idarə edir və tənzimləyir. Likvidlik siyasəti Müşahidə Şurası tərəfindən nəzərdən keçirilir və təsdiqlənir.

Bank buraxılmış borc qiymətli kağızlarından, banklardan alınmış uzun və qısa müddətli kreditlərdən, əsas korporativ və fərdi müştərilərdən qəbul edilmiş depozitlərdən ibarət olan və yüksək likvidlik səviyyəsinə malik aktivlərin diversifikasiya olunmuş portfeli ilə müşayiət olunan diversifikasiyalı və sabit maliyyələşdirmə bazasını fəal surətdə dəstəkləməyə çalışır ki, gözlənilməyən likvidlik tələbatına operativ və səmərəli qaydada cavab verə bilsin.

Likvidliyin idarə edilməsi siyasəti aşağıdakılardan ibarətdir:

- əsas valyutalar üzrə pul vəsaitlərinin hərəkətinin proqnozlaşdırılması və onlarla əlaqədar tələb olunacaq likvid aktivlərin səviyyəsinin nəzərə alınması;
- maliyyələşdirmə mənbələrinin müxtəlifliyinin təmin edilməsi;
- borcların cəmləşməsinin və profillərinin tənzimlənməsi;
- borcların maliyyələşdirilməsi planlarının tərtib edilməsi;
- pul vəsaitlərinin hərəkətinin kəsilməsinə qarşı bir tədbir kimi yüksək likvidlik səviyyəsinə malik, asanlıqla satıla bilən aktivlər portfelinin təmin edilməsi;
- fəvqəladə hallarda likvidliyin və maliyyələşdirmənin təmin edilməsi üçün planların hazırlanması;
- likvidlik əmsallarının normativ tələblərə uyğun olub-olmadığının izlənməsi.

Xəzinədarlıq Departamenti Bankın müxtəlif qurumlarından onların maliyyə aktivlərinin və öhdəliklərinin likvidlik göstəriciləri haqqında və proqnozlaşdırılan gələcək əməliyyatlarla və fəaliyyət növləri ilə bağlı digər proqnozlaşdırılan pul vəsaitlərinin hərəkəti haqqında təfərrüatlı məlumatlar alır. Daha sonra, Xəzinədarlıq Departamenti tələb olunan qısamüddətli likvid aktivlərin adekvat portfelinin təmin edilməsi üçün, əsasən, qısamüddətli likvid ticari qiymətli kağızlardan, banklara verilmiş kreditlərdən və sair banklararası alətlərdən ibarət olmaqla, bütövlüklə Bank üçün yetərli likvidliyi təmin etmək məqsədinə xidmət edir.

Xəzinədarlıq Departamenti gündəlik olaraq likvidlik mövqeyinin monitorinqini, Risklərin İdarə edilməsi heyəti isə həm normal, həm ən çətin bazar şəraitlərini əks etdirən müxtəlif ssenarilərlə mütəmadi likvidlik stress-testlərini aparır. Normal bazar şəraitində likvidlik mövqeyini əks edən likvidlik haqqında hesabatlar rəhbərliyə həftəlik olaraq təqdim olunur. Likvidliyin tənzimlənməsi ilə bağlı qərarlar AÖİK tərəfindən qəbul edilir və Xəzinədarlıq Departamenti tərəfindən icra olunur.

Aşağıdakı cədvəllərdə maksimal dərəcədə mümkün olan erkən ödəniş müddətinə əsasən maliyyə aktivləri, öhdəlikləri və kreditlərlə bağlı öhdəliklər üzrə diskontlaşdırılmamış pul vəsaitlərinin hərəkəti təqdim olunur. Cədvəllərdə təqdim edilən cəmi məxaric müqavilələrdə nəzərdə tutulan maliyyə öhdəlikləri və ya öhdəliklər üzrə diskontlaşdırılmamış pul vəsaitlərinin hərəkətidir. Buraxılmış maliyyə zəmanətləri müqavilələrinə gəldikdə isə, zəmanətin maksimal məbləği həmin zəmanətin yerinə yetirilməsinə dair tələb irəli sürə bilən ən erkən dövrə aid edilir.

“BANK OF BAKU” AÇIQ SƏHMDAR CƏMIYYƏTİ

MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR

31 DEKABR 2023-CÜ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)

(Əksi göstərilmədiyi halda, min Azərbaycan manatı ilə)

31 dekabr 2023-cü il tarixinə maliyyə öhdəliklərinin ödəniş müddətlərinin təhlili aşağıdakı kimidir:

	1 aya qədər	1 aydan 3 aya qədər	3 aydan 1 ilə qədər	1 ildən 5 ilə qədər	5 ildən çox	Cəmi məxaric	Cəmi balans dəyəri
Qeyri-törəmə öhdəliklər							
Banklara və digər maliyyə təşkilatlarına ödəniləcək vəsaitlər	13,699	21,045	45,741	27,527	51,033	159,045	130,008
Müştərilərə ödəniləcək vəsaitlər	133,769	50,242	261,567	118,649	-	564,227	525,775
Subordinasiya borcları	97	125	564	17,534	-	18,320	16,762
İcarə öhdəlikləri	230	449	1,990	3,618	-	6,287	5,535
Digər maliyyə öhdəlikləri	9,726	-	-	-	-	9,726	9,726
Cəmi maliyyə öhdəlikləri	157,521	71,861	309,862	167,328	51,033	757,605	687,806
Kreditlə bağlı öhdəliklər	39,266	-	-	-	-	39,266	39,266

31 dekabr 2022-ci il tarixinə maliyyə öhdəliklərinin ödəniş müddətlərinin təhlili aşağıdakı kimidir:

	1 aya qədər	1 aydan 3 aya qədər	3 aydan 1 ilə qədər	1 ildən 5 ilə qədər	5 ildən çox	Cəmi məxaric	Cəmi balans dəyəri
Qeyri-törəmə öhdəliklər							
Banklara və digər maliyyə təşkilatlarına ödəniləcək vəsaitlər	31,104	16,910	55,622	54,785	30,930	189,351	129,397
Müştərilərə ödəniləcək vəsaitlər	98,088	36,116	191,407	65,964	-	391,575	369,772
Subordinasiya borcları	100	125	564	18,321	-	19,110	16,762
İcarə öhdəlikləri	199	399	1,366	2,286	-	4,250	3,807
Digər maliyyə öhdəlikləri	9,140	-	-	-	-	9,140	9,140
Cəmi maliyyə öhdəlikləri	138,631	53,550	248,959	141,356	30,930	613,426	528,878
Kreditlə bağlı öhdəliklər	17,966	-	-	-	-	17,966	17,966

Azərbaycan qanunvericiliyinə əsasən, fiziki və hüquqi şəxslər istənilən vaxt, əksər hallarda yığılmış faizlərin itirilməsi şərtilə, yerləşdirilmiş müddətli depozitlərini geri götürə bilərlər. Bu depozitlər onların ödəniş tarixlərinə əsasən təsnif olunur. Bankın rəhbərliyi fiziki və hüquqi şəxslərin öz müddətli depozitlərini qeyd olunan ödəniş müddətlərindən əvvəl geri götürəcəklərini hesab etmir.

“BANK OF BAKU” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR

31 DEKABR 2023-CÜ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)

(Əksi göstərilmədiyi halda, min Azərbaycan manatı ilə)

Aşağıdakı cədvəldə 31 dekabr 2023-cü il tarixinə maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatda əks olunmuş məbləğlərin ödəniş müddətləri üzrə təhlili təqdim olunur:

	1 aya qədər	1 aydan 3 aya qədər	3 aydan 1 ilə qədər	1 ildən 5 ilə qədər	5 ildən artıq	Vaxtı keçmiş	Müddətsiz	Cəmi
MALİYYƏ AKTİVLƏRİ								
Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri	126,053	5,000	-	-	-	-	-	131,053
Banklardan və digər maliyyə təşkilatlarından alınacaq vəsaitlər	60	-	3,999	3,141	-	-	24,788	31,988
İnvestisiya qiymətli kağızları	5,124	275	-	19,250	-	-	368	25,017
Müştərilərə verilmiş kreditlər	24,508	39,886	153,012	360,422	57,519	6,597	-	641,944
Digər maliyyə aktivləri	16,620	-	-	-	-	-	-	16,620
Cəmi maliyyə aktivləri	172,365	45,161	157,011	382,813	57,519	6,597	25,156	846,622
MALİYYƏ ÖHDƏLİKLƏRİ								
Banklara və digər maliyyə təşkilatlarına ödəniləcək vəsaitlər	11,651	23,333	43,644	19,790	31,590	-	-	130,008
Müştərilərə ödəniləcək vəsaitlər	132,400	46,419	243,277	103,679	-	-	-	525,775
Subordinasiya borcları	37	-	-	16,725	-	-	-	16,762
İcarə öhdəlikləri	228	441	1,888	2,978	-	-	-	5,535
Digər maliyyə öhdəlikləri	9,726	-	-	-	-	-	-	9,726
Cəmi maliyyə öhdəlikləri və təəhhüdlər	154,042	70,193	288,809	143,172	31,590	-	-	687,806
Likvidlik boşluğu	18,323	(25,032)	(131,798)	239,641	25,929	6,597	25,156	158,816
Məcmu likvidlik boşluğu	18,323	(6,709)	(138,507)	101,134	127,063	133,660	158,816	

“BANK OF BAKU” AÇIQ SƏHMDAR CƏMIYYƏTİ

MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR

31 DEKABR 2023-CÜ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)

(Əksi göstərilmədiyi halda, min Azərbaycan manatı ilə)

Aşağıdakı cədvəldə 31 dekabr 2022-ci il tarixinə maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatda əks olunmuş məbləğlərin ödəniş müddətləri üzrə təhlili təqdim olunur:

	1 aya qədər	1 aydan 3 aya qədər	3 aydan 1 ilə qədər	1 ildən 5 ilə qədər	5 ildən artıq	Vaxtı keçmiş	Müddətsiz	Cəmi
MALİYYƏ AKTİVLƏRİ								
Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri	75,193	-	-	-	-	-	-	75,193
Banklardan və digər maliyyə təşkilatlarından alınacaq vəsaitlər	5	842	167	-	-	-	14,195	15,209
İnvestisiya qiymətli kağızları	-	1,310	11,474	10,003	-	-	368	23,155
Müştərilərə verilmiş kreditlər	32,271	44,386	158,086	289,234	20,856	5,828	-	550,661
Digər maliyyə aktivləri	11,489	-	-	-	-	-	-	11,489
Cəmi maliyyə aktivləri	118,958	46,538	169,727	299,237	20,856	5,828	14,563	675,707
MALİYYƏ ÖHDƏLİKLƏRİ								
Banklara və digər maliyyə təşkilatlarına ödəniləcək vəsaitlər	28,260	11,266	11,936	59,841	18,094	-	-	129,397
Müştərilərə ödəniləcək vəsaitlər	96,130	32,407	181,063	60,172	-	-	-	369,772
Subordinasiya borcları	37	-	-	16,725	-	-	-	16,762
İcarə öhdəlikləri	175	353	1,210	2,069	-	-	-	3,807
Digər maliyyə öhdəlikləri	9,140	-	-	-	-	-	-	9,140
Cəmi maliyyə öhdəlikləri və təəhhüdlər	133,742	44,026	194,209	138,807	18,094	-	-	528,878
Likvidlik boşluğu	(14,784)	2,512	(24,482)	160,430	2,762	5,828	14,563	146,829
Məcmu likvidlik boşluğu	(14,784)	(12,272)	(36,754)	123,676	126,438	132,266	146,829	

Likvidlik riskini idarə etmək üçün Bankın istifadə etdiyi əsas göstərici ARMB-nin müəyyən etdiyi likvidlik əmsəlidir.

Bank ARMB-nin tələbinə uyğun olaraq, gündəlik əsaslarla bu icbari likvidlik əmsəlini hesablayır. Bu əmsal yüksək likvidlik səviyyəsinə malik aktivlərin tələb əsasında ödənilən öhdəliklərə nisbəti kimi hesablanan ani likvidlik əmsəlidir.

Bankın mövqeyi 31 dekabr 2023-cü il tarixində bu əmsala uyğun olmuşdur (31 dekabr 2022-ci il: Bankın mövqeyi ani likvidlik əmsəlinə uyğun olmuşdur).

“BANK OF BAKU” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR

31 DEKABR 2023-CÜ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)

(Əksi göstərilmədiyi halda, min Azərbaycan manatı ilə)

Əməliyyat riski

Əməliyyat riski Bankın prosesləri, işçi heyəti, texnologiya və infrastrukturunu ilə bağlı bir çox səbəblərdən, habelə kredit, bazar və likvidlik risklərindən başqa kənar amillərdən, məsələn hüquqi və normativ tələblərdən və ümumi qəbul edilmiş korporativ davranış standartlarından irəli gələn birbaşa və dolaylı zərərə uğraması riskidir. Əməliyyat riskləri Bankın bütün əməliyyatlarından yaranır.

Bankın məqsədi əməliyyat riskini idarə etməklə, iqtisadi səmərəlilik və innovasiya vasitəsilə Bankın nüfuzuna qarşı hər hansı maliyyə zərərləri və ziyanın qarşısını almaqdır. Bütün hallarda Bankın siyasəti tətbiq olunan hüquqi və normativ tələblərə əməl etməyi tələb edir.

Bankın rəhbərliyi əməliyyatlarla bağlı bütün sahələrdə zəruri hesab etdiyi daxili nəzarət sistemlərini qurmaqla əməliyyat riskini idarə edir.

31. HESABAT TARİXİNDƏN SONRA BAŞ VERMİŞ HADİSƏLƏR

1 fevral 2024-cü il və 29 mart 2024-cü il tarixlərində Azərbaycan Respublikasının Mərkəzi Bankı yenidən maliyyələşdirmə dərəcəsini müvafiq olaraq 8%-dən 7.75%-dək və 7.75%-dən 7.5%-dək azaltmışdır.

Hesabat dövründən sonra Filiz Yunus Emre İdarə Heyətinin sədri vəzifəsini tərk etmiş və Müşahidə Şurasının üzvü təyin olunmuşdur.

Həqiqət Rəhimli Müşahidə Şurasının üzvlüyünü tərk etmişdir.

Həsən Quliyev İdarə Heyətinin yeni sədri təyin olunmuşdur.